

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PILE**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
NA TERENIE POWIATU PIŁSKIEGO
W 2020 ROKU**

PIŁA

MARZEC 2021 ROK

Spis treści

Wstęp.....	2
I. Sytuacja epidemiczna w zakresie chorób zakaźnych	7
II. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	17
III. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	36
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	39
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	51
VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	55
VII. Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.....	66
VIII. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	68
IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	80
X. Oddział Laboratoryjny	85
XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	88
XII. Zakończenie	105

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W 2020 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu pilskiego było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki i prekursory narkotyków, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile realizował zadania określone w przepisach prawa, w szczególności ustawie z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz.59 z późn. zm).

Po zmianie ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 r. poz. 322), zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje państwowy powiatowy inspektor sanitarny, jako organ rządowej zespolonej administracji w województwie. W związku z tym Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile przejęła obiekty od Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej dla których organem założycielskim jest powiat pilski, a są to:

- 2 szpitale (Szpital Specjalistyczny w Pile i Szpital Powiatowy w Wyrzysku);
- 5 domów pomocy społecznej;
- 2 licea ogólnokształcące;
- 1 powiatowe centrum edukacji;
- 8 zespołów szkół;
- 2 internaty;
- 1 młodzieżowy ośrodek wychowawczy;
- 1 specjalistyczny ośrodek szkolno-wychowawczy;
- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 1 zespół poradni psychologiczno-pedagogicznych;

- 1 młodzieżowy dom kultury;
- 1 klub seniora;
- 1 biblioteka miejska.

W wyniku likwidacji przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji swojej odrębnej inspekcji sanitarnej, Państwowa Inspekcja Sanitarna przejęła zadania dotyczące nadzoru sanitarnego m.in. nad Policją, Państwową Strażą Pożarną i Strażą Graniczną, które dotychczas wykonywała Państwowa Inspekcja Sanitarna MSWiA. Ujednoczenie prowadzonych kontroli i działań nadzorczych i wzmocnienie działań prowadzonych przez inspektorów, w ramach służb podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji - to cel połączenia działającej w ramach tego resortu inspekcji z Państwową Inspekcją Sanitarną. Zgodnie z dyspozycją ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 r., poz. 322) uchylony został art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59), który brzmiał: „W Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Służbie Ochrony Państwa, jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych i przez niego nadzorowanych, podmiotach leczniczych tworzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz w jednostkach organizacyjnych Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i Centralnego Biura Antykorupcyjnego zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji finansowana z budżetu państwa”. Nowy zapis spowodował, że 1 lipca 2020 r. Państwowa Inspekcja Sanitarna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji została zlikwidowana, kompetencje jej przejęła Państwowa Inspekcja Sanitarna.

W związku w powyższym Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile objęła nadzorem następujące obiekty:

- Szkołę Policji;
- 2 jednostki ratownicze Państwowej Straży Pożarnej;
- zespół zamiejscowy Komendy Wojewódzkiej Policji (archiwum, wydział konwojowy, wydział łączności);
- Komendę Powiatową Policji w Pile oraz 7 przynależnych posterunków policji;
- zespół gabinetów lekarza rodzinnego i specjalistów;
- przychodnia profilaktyki i promocji zdrowia;
- gabinet fizjoterapeutyczny.

Pod nadzorem PPIS w Pile w 2020 roku znajdowało się 3093 obiektów. Nadzorowane obiekty kontrolowane były zgodnie z wymogami zawartymi w obowiązujących procedurach

i instrukcjach systemu zarządzania. Corocznie na podstawie Wytycznych Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego opracowywany jest „Plan zasadniczych przedsięwzięć”, w którym określone są główne kierunki działania i zasadnicze zamierzenia przyjęte do realizacji na następny rok dla komórek organizacyjnych oraz harmonogram nadzoru nad obiektami wraz z planem pobierania próbek.

Systemy zarządzania wdrożone w działalności kontrolnej oraz laboratoryjnej gwarantowały uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych wyników badań i kontroli, zgodnie z wymaganiami normy PN – EN ISO/IEC 17020 oraz PN-EN ISO/IEC 17025.

Od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, od tego czasu rozpoczęto nadzór nad przestrzeganiem ograniczeń i zakazów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. 2020 r. poz. 491). Rozpoczęto przeprowadzanie kontroli wymagań epidemicznych wprowadzonych przepisami dotyczącymi ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W 2020 roku działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej zdominowane były sytuacją epidemiczną w Polsce, w tym w powiecie pilskim. W związku z pojawieniem się nowych zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z wystąpieniem i transmisją zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz ogłoszeniem pandemii COVID-19, podejmowano działania zapobiegawcze związane z ograniczeniem ryzyka zakażeń oraz rozprzestrzeniania się nowych zakażeń.

Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiczna tych zakażeń na świecie i w Polsce wymagała od służb sanitarnych podejmowania i prowadzenia intensywnych działań w obszarze zdrowia publicznego. W odpowiedzi na pandemię COVID-19, wdrażano nowe procedury, wytyczne i zalecenia dotyczące działań zapobiegawczych i ograniczających ryzyko zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz strategii nadzoru nad zachorowaniami. Realizowano obowiązki wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zaangażowani byli w działania przeciwepidemiczne.

Inicjowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. W roku 2020 działania z zakresu profilaktyki nikotynowej, profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki chorób nowotworowych oraz promocji zdrowia zostały ograniczone w związku z wystąpieniem w kraju stanu epidemii.

Od 1 kwietnia 2003 roku do dnia dzisiejszego Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile, jest stacją nadzorowo – laboratoryjną. Działania Państwowej Inspekcji

Sanitarnej z zakresu zdrowia publicznego realizowano przez pracowników PSSE w Pile zatrudnionych w:

- *Oddziale Nadzoru*, w skład którego wchodzi Sekcje: Epidemiologii; Higieny Żywności i Żywnienia; Higieny Komunalnej; Higieny Pracy; Higieny Dzieci i Młodzieży; Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego oraz Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia.
- *Oddziale Laboratoryjnym*, w skład którego wchodzi: Laboratorium Badania Wody i Gleby; Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii.
- *Oddziale Ekonomicznym i Administracyjnym*.

Wykonujemy badania:

- wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; wody z pływalni, wody z kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli,
- badanie kału w kierunku pałeczek Salmonella i Shigella w materiale ludzkim. Badania te prowadzone są u ozdowieńców po przebytej Salmonellozie; nosicieli pałeczek Salmonella i Shigella; uczniów i studentów szkół wyższych kształcących się w kierunku zawodów, gdzie przepisy prawa nakazują wykonanie takich badań;
- skuteczności procesów sterylizacji.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile wykonuje ww. badania dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w: Chodzieży, Czarnkowie, Złotowie, Wągrowcu i Międzychodzie. Badania wykonywane są w akredytowanym laboratorium. Od 2005 roku Oddział Laboratoryjny posiada certyfikat akredytacji nr AB 616 Polskiego Centrum Akredytacji. Przeprowadzony w 2020 r. audyt przez pracowników Polskiego Centrum Akredytacji potwierdził utrzymanie systemu.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile w 2020 roku poniosła nakłady na zakup materiałów w celu poprawy warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, a są to środki ochrony indywidualnej, środki do dezynfekcji skóry i powierzchni. Ponadto zmodernizowano infrastrukturę informatyczną (IT), poprzez otrzymanie od dysponenta wyższego stopnia: 39 laptopów z oprogramowaniem i 39 monitorów, router LTE z dostępem do internetu; w ramach usprawnienia komunikacji głosowej - 12 telefonów komórkowych; 30 telefonów internetowych (VOIP). Otrzymano także 3-letni samochód marki Skoda octavia, przeznaczony dla pracowników wykonujących bezpośrednio prace związane ze zwalczaniem epidemii.

Ponadto doposażono komórki merytoryczne w urządzenia biurowe, zakupiono m.in.: urządzenia peryferyjne (drukarki, wzmacniacze sygnału bezprzewodowej sieci komputerowej), niszczarki, serwer plików; program MS Office do obsługi systemu analiz laboratoryjnych mikrobiologicznych. Wykonano pierwszy etap prac związanych z rozbudową (wzmocnieniem) istniejącej instalacji elektrycznej oraz zamontowano wewnętrzne ograniczenie wejścia klientów

do pomieszczeń powiatowej stacji sanitarno - epidemiologicznej, a co za tym idzie zabezpieczenia pracowników i klientów przed transmisją wirusa.

Działalność kontrolno-represyjną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Działalność kontrolno – represyjna w latach 2019 – 2020

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2019rok	2020 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	2951	3093
2.	Liczba przeprowadzonych kontroli, wizytacji i wywiadów	5119*	13427*
3.	Liczba decyzji merytorycznych	688	6159
4.	Liczba decyzji ustalające opłatę za czynności kontrolne	234	144
5.	Liczba postanowień	204	204
6.	Liczba opinii sanitarnych	142	256
7.	Liczba skarg i interwencji	83	81
8.	Liczba mandatów / kwotę	113 / 19.750,-zł.	48/8950,- zł.
9.	Liczba pobranych próbek, w tym:	3690	2051
	wody**	1325	777
	produktów spożywczych	321	244
	kosmetyków i przedmiotów użytku	13	7
	na nosicielstwo pałeczek Salmonelli i Shigelli	2031	1023
10.	Liczba wykonanych badań w ramach nadzoru sanitarnego i na zlecenie, w tym :	19672	12881
	wody	5546	3919
	kału w kierunku obecności pałeczek Salmonella i Shigella	12349	8655
	skuteczności procesów sterylizacji	956	245
	środowisko szkolne***	810	62

*

2019 liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji – 3 981

liczba przeprowadzonych wywiadów – 1 138

2020 liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji – 2 624 (764 dot. przestrzegania obostrzeń)

liczba przeprowadzonych wywiadów – 10 803

** dotyczy próbek wody pobranych z nadzoru i na zlecenie

*** dotyczy badań z nadzoru

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Działania podejmowane przez Sekcję Epidemiologii w 2020 roku wynikały z aktualnej sytuacji epidemicznej powiatu pilskiego i skierowane były na ochronę zdrowia i życia ludzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 oraz zwalczaniem skutków epidemii COVID-19 na terenie powiatu pilskiego. Ponadto prowadzono działania w zakresie:

- wczesnego wykrywania i zwalczania chorób zakaźnych, ognisk chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych w ramach zabezpieczenia przeciwepidemicznego mieszkańców;
- szczegółowego opracowywania dochodzeń epidemiologicznych dotyczących zachorowań na choroby zakaźne celem wdrożenia działań profilaktycznych i p/epidemicznych;
- nadzoru nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta;
- nadzoru nad nosicielami zakaźnych schorzeń jelitowych;
- nadzoru nad realizacją programu eradykacji wirusa Polio, Odry i Różyczki;
- nadzoru nad epidemią grypy w oparciu o program SENTINEL;
- prowadzenia rejestrów chorób zakaźnych;
- podejmowania działań związanych z systemem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz atakami biologicznymi, obejmujący kraje UE;
- sporządzania raportów o zgonach, zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na wybrane choroby zakaźne;
- nadzoru nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenia działań wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych;
- poprawy jakości udzielanych świadczeń medycznych w ramach kontroli nad obiektami lecznictwa zamkniętego i otwartego.

I.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Analizę sytuacji epidemicznej przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1845). Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (obliczony na 100 tys. mieszkańców powiatu pilskiego) dla

poszczególnych chorób zakaźnych w 2020 roku w porównaniu do roku 2019 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności* dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2019 - 2020

Jednostka chorobowa		2019		2020	
		Liczba zachorowań	zapadalność *	Liczba zachorowań	zapadalność *
Salmonelozy	Zatrucia pokarmowe	21	15,4	7	5,1
	Zakażenia pozajelitowe	1	0,7	1	0,7
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez C.difficile	18	13,2	3	2,2
	wywołane przez Yersinia enterocolitica	1	0,7	-	-
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		1	41,1	-	-
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	64	46,8	4	2,9
	inne określone wirusy	11	8,1	3	2,2
	inne nie określone	-	-	1	0,7
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		41	1.684,5	4	164,3
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	Ogółem	73	53,4	10	7,3
	w tym u dzieci do lat 2	59	2.423	7	287,6
Lamblioza (giardioza)		3	2,2	-	-
Krzusiec		2	1,4	1	0,7
Płonica (szkarlatyna)		32	23,4	4	2,9
Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae	zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	3	2,2	-	-
	Posocznica	2	1,4	1	0,7
	inna określona i nieokreślona	-	-	1	0,7
Inwazyjna Choroba wywołana przez Strptococcus pyogenes	Róża	9	6,6	7	5,1
	Inna określona i nieokreślona	1	0,7	-	-
Inwazyjna Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae inna określona		1	0,7	-	-
Borelioza z Lyme		43	31,5	60	44,1
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		17	12,4	19	13,9
Ospa wietrzna		451	330,1	117	86,0
WZW typu A		2	1,5	-	-
WZW typu B – przewlekłe		11	8,1	8	5,9
WZW typu C – ostre		1	0,7	1	0,7
WZW typu C – przewlekłe		21	15,2	5	3,7
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych		1	0,7	-	-
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		3	2,2	-	-
Grypa		-	-	1	0,7
Kiła		4	2,9	4	2,9
Nowo wykryte zakażenie HIV		2	1,4	1	0,7
Mikobakteriozy – inne i BNO		1	0,7	-	-
Tęžec		1	0,7	-	-
Gorączka Denga		1	0,7	-	-
Odra		2	1,4	-	-
Gruźlica		10	7,3	10	7,3
Covid-19		dane dostępne na rządowej stronie internetowej gov.pl			

* zapadalność liczona na 100 tys. mieszkańców powiatu pilskiego

W 2020 roku wśród mieszkańców powiatu pilskiego zarejestrowano 259 zakażeń i chorób zakaźnych (bez zakażeń wirusem SARS-CoV-2) oraz 107 pokąsań przez zwierzęta (2019 r. – 803 zakażeń i chorób zakaźnych oraz 180 pokąsań przez zwierzęta).

Przeprowadzono 10803 wywiady epidemiczne w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych oraz 22 kontrole podmiotów leczniczych i 764 kontrole w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku wystąpieniem stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 (2019 r. – 1138 wywiadów epidemiologicznych w zakresie zakażeń i chorób zakaźnych oraz 178 kontroli podmiotów leczniczych). Podejmowano również działania wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych. Na dzień 31.12.2020 r. - liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych (rodziców i opiekunów prawnych) wynosiła 56, liczba dzieci nie szczepionych – 45, analogicznie jak w 2019 r. W roku 2020 zgłoszono 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym (2019 r.- 2 NOP).

I.1.1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 7 zachorowań wywołanych przez *paleczki Salmonella Enteritidis*, współczynnik zapadalności wyniósł 5,1 (2019 r. - 21 zachorowań, współczynnik zapadalności 15,4). Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Z przeprowadzonych wywiadów epidemicznych, podobnie jak w latach poprzednich wynikało, że domniemanym źródłem zakażenia w przeważającej liczbie zachorowań były jaja oraz mięso drobiowe. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne.

W 2020 roku zarejestrowano ogółem 11 zachorowań *na biegunki u dzieci do lat 2* (w 2019 r. -101 zachorowań), z tego:

- *wirusowe zakażenia jelitowe* - 4 zachorowania (2019 r. - 41 zachorowań):
 - wywołane przez *rotawirusy* - 1 zachorowanie (2019 r. - 35 zachorowań);
 - wywołane przez *adenowirusy* - 2 zachorowania (2019 r. - 6 zachorowań);
 - nieokreślone - 1 zachorowanie (2019 r. - 0);
- *biegunki i zapalenia żołądkowo - jelitowe bliżej nieokreślone o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu* - 7 zachorowań (w 2019 r. - 59 zachorowań).

Wszystkie dzieci zostały hospitalizowane.

Ponadto zgłoszono 3 zachorowania wywołane przez *Clostridium difficile*, współczynnik zapadalności 2,2 (2019 r. - 18 zachorowań, współczynnik zapadalności 13,2).

W roku 2020, tak samo jak w roku 2019, nie zarejestrowano ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową.

I.1.2. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne, w tym objęte programami eliminacji

W 2020 roku zgłoszono 1 zachorowanie na *krztusiec*, współczynnik zapadalności 0,7 (2019 r. zgłoszono 2 zachorowania, współczynnik zapadalności 1,4). Zachorowanie dotyczyło dziewczynki w wieku jednego roku, zamieszkałej w mieście. Dziecko zostało hospitalizowane. Dziewczynka była zaszczepiona 3 dawkami szczepionki p/krztuścowej (czas od ostatniej dawki do zachorowania wyniósł 6 m-cy i 23 dni). Zachorowanie z powodu braku odpowiednich badań laboratoryjnych zostało zakwalifikowane jako przypadek możliwy.

Zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na *przewlekłe WZW typu B*, współczynnik zapadalności wyniósł 5,9. Wszyscy chorzy leczeni byli ambulatoryjnie (2019 r. - 11 zachorowań, współczynnik zapadalności 8,1).

W roku 2020 r. podobnie jak w roku 2019 nie zarejestrowano podejrzeń i zachorowań na *świnkę i różyczkę oraz nagminne porażenie dziecięce*.

I.1.3. Neuroinfekcje, inwazyjna choroba meningokokowa, choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae*

W roku 2020 r. zgłoszono 2 zachorowania na inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*. Pierwsze zachorowanie przebiegało pod postacią posocznicy i dotyczyło 69-letniego mężczyzny, zamieszkałego w mieście. Chory został hospitalizowany. Zejściem choroby był zgon pacjenta. Drugie zachorowanie dotyczyło 45-letniej kobiety, zamieszkałej w mieście i zakwalifikowane zostało jako inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* - inna określona i nieokreślona. Chora została hospitalizowana, zejściem choroby było wyzdrowienie. W roku 2019 zgłoszono: 5 zachorowań na inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae* oraz 1 zachorowanie na *nieokreślone bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych* i 3 zachorowania na *inne i nieokreślone zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych*.

I.1.4. Choroby przenoszone drogą płciową

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 4 zachorowania na *kiłę*, współczynnik zapadalności 2,9 (2019 r. - 4 zachorowania). Zachorowania dotyczyły 4 mężczyzn w wieku od 25 do 49 lat, zamieszkałych w mieście. Dwie osoby zostały hospitalizowane. Zachorowania zostały zakwalifikowane i zarejestrowane następująco:

- 1 zachorowanie na *kiłę wczesną*;
- 3 zachorowania na *inną i nieokreśloną postać kiły*.

Ponadto rozpoznano 1 nowo wykryte *zakażenia HIV*, współczynnik zapadalności wyniósł 0,7 (2019 r. - 2 zakażenia, współczynnik zapadalności 1,4).

I.1.5. Choroby odzwierzęce i zapobieganie wściekliznie

Na terenie powiatu pilskiego doszło do 107 przypadków pokąsań przez zwierzęta z tego u 19 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie (2019 r. - 180 przypadków pokąsań przez zwierzęta z tego u 17 osób podjęto szczepienia p/wściekliznie). W większości przypadków doszło do pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty). Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na *wściekliznę u ludzi i zwierząt* oraz zachorowań na *włośnicę, leptospirozę, tasiemczyce w tym bąbłowice oraz toksoplazmozę*.

I.1.6. Inne choroby zakaźne

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

- 117 zachorowań na *ospę wietrzną*, współczynnik zapadalności 86,0, z tego 3 chorych zostało hospitalizowanych (2019 r. - 451 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 330,1);
- 4 zachorowania na *plonicę*, współczynnik zapadalności 2,9 (2019 r. - 32 zachorowania, współczynnik zapadalności 23,4);
- 60 zachorowań na *boreliozę*, współczynnik zapadalności wyniósł 44,1 (2019 r. - 43 zachorowania, współczynnik zapadalności 31,5). Hospitalizowanych zostało 7 osób. Analiza przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość osób chorych zostało ukąszonych przez kleszcze, podczas przebywania na terenie kompleksów parkowo-leśnych na terenie powiatu pilskiego. Narażenie zawodowe u 1 rolnika;
- 6 zachorowań na *wirusowe zapalenie wątroby typu C*, z tego 5 zakwalifikowano jako przewlekłe i bliżej nieokreślone WZW typu C (BNO) oraz wystąpiło jedno zachorowanie na ostre WZW typu C (2019 r. - 21 przewlekłych i bliżej nieokreślonych (BNO) WZW typu C oraz jedno ostre WZW typu C). Hospitalizowanych zostało 4 chorych. Jedno zakażenie pozajelitowe pałeczkami *Salmonella Enteritidis* układu kostno-stawowego, współczynnik zapadalności 0,7. Zakażenie wystąpiło u 70-letniej kobiety, zamieszkałej w mieście po założeniu endoprotezy stawu biodrowego. Chora była hospitalizowana;
- zgłoszono 161 *podejrzeń zachorowań na grypę*, rozpoznanych przez lekarzy rodzinnych na podstawie objawów klinicznych, nie potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, z tego 22 osoby skierowano do szpitala oraz zarejestrowano 1 zachorowanie potwierdzone laboratoryjnie – grypa typu A (2019 r. - 108 podejrzeń zachorowań);
- *gruźlica* - zgłoszono 10 zachorowań, współczynnik zapadalności 7,3. Zachorowania dotyczyły 4 kobiet w wieku od 50 do 73 lat (2 emerytki i 2 osoby bezrobotne) oraz 6 mężczyzn w wieku od 29 do 67 lat (2 osoby - renta, 2 osoby bezrobotne, 1 osoba emerytura, 1 osoba pracująca). W 2019r. -10 zachorowań, współczynnik zapadalności 7,3.

I.1.7. COVID-19

Pierwsze zakażenie wirusem SARS-CoV-2 w powiecie pilskim zarejestrowano 25 marca 2020 r. u 35-letniej kobiety, zamieszkałej na wsi, zatrudnionej na stanowisku pielęgniarki oddziału pulmonologicznego w szpitalu w ościennym powiecie. Zakażona z objawami kaszlu oraz utraty smaku i węchu została poddana izolacji domowej. W związku z pogorszającym się stanem zdrowia: z podwyższoną temperaturą, objawami duszności oraz bólami w klatce piersiowej została hospitalizowana w Wielospecjalistycznym Szpitalu Miejskim im. Józefa Strusia w Poznaniu. Pacjentka uzyskała wynik ujemny w dniu 25.04.2020 r. i została wypisana do domu jako ozdrowieniec.

Dane dotyczące sytuacji epidemicznej w zakresie zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 na terenie powiatu pilskiego w roku 2020 dostępne są na rządowej stronie internetowej gov.pl (Raport zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2). Udostępnione dane dotyczą liczby: potwierdzonych przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2, hospitalizacji, zgonów, ozdowieńców, osób objętych kwarantanną i nadzorem epidemicznym, zgodnie z obowiązującym prawem w okresie od marca 2020 roku.

Od początku pandemii Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile nałożył 5619 decyzji dotyczących odbywania izolacji lub kwarantanny. Za naruszenie zasad odbywania obowiązkowej kwarantanny nałożono 4 administracyjne kary pieniężne na kwotę 24 tys. zł. oraz 1 karę w wysokości 500 zł. za naruszenie zasad odbywania obowiązkowej izolacji.

I.2. Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile sprawowała nadzór nad pięcioma podmiotami lecznictwa stacjonarnego: Szpital Specjalistyczny w Pile i Szpital Powiatowy w Wyrzysku po zmianie ustawy z dnia 23 stycznia 2020 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej podlega nadzorowi Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Pile (od 15 marca 2020 r.), Ars Medical sp. z o. o. w Pile z 5 oddziałami szpitalnymi oraz dwa szpitale udzielające świadczeń zdrowotnych w ramach chirurgii jednego dnia z możliwością czasowego pobytu pacjenta (do 24 godzin). W szpitalach funkcjonują Zespoły i Komitety Kontroli Zakażeń Zakładowych. W 2020 roku z uwagi na sytuację epidemiczną szpitali związaną z pandemią COVID -19 nie przeprowadzono kontroli zakażeń szpitalnych.

I.3. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Obowiązkowi poddawania się szczepieniom ochronnym podlegają osoby przebywające na terenie Polski przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Obowiązek ten wynika z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit b i ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020 r., poz. 1845) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia

18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 753 ze zm.). Rozporządzenie to określa wykaz chorób zakaźnych objętych obowiązkiem szczepień ochronnych od dnia urodzenia do 19 roku życia (dzieci i młodzież) oraz osób dorosłych przeciwko 13 chorobom zakaźnym. Obowiązkiem szczepień ochronnych są objęte następujące choroby zakaźne:

- 1) błonica,
- 2) gruźlica,
- 3) inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b,
- 4) inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*,
- 5) krztusiec,
- 6) nagminne zapalenie przyusznic (świnka),
- 7) odra,
- 8) oспа wietrzna,
- 9) ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis),
- 10) różyczka,
- 11) tężec,
- 12) wirusowe zapalenie wątroby typu B,
- 13) wścieklizna.

Program Szczepień Ochronnych (PSO) jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego. Szczegółowe wskazania dotyczące stosowania poszczególnych szczepionek w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO) są opublikowane w formie komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 17 ust.11 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2020 r. poz. 1845.). Program Szczepień Ochronnych uwzględnia choroby zakaźne objęte obowiązkiem szczepień ochronnych, osoby i grupy osób obowiązane do poddawania się szczepieniom ochronnym oraz jednolity schemat stosowania poszczególnych preparatów szczepionkowych oraz uwzględnia wskazania do szczepień obowiązkowych i zalecanych. Corocznie w PSSE w Pile dokonywana jest analiza wykonania szczepień ochronnych oraz sporządzane jest sprawozdanie roczne. Analiza uwzględnia stan zaszczepienia przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci z poszczególnych roczników oraz osób z określonych grup zawodowych i grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień. Procent realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych podobnie jak w roku poprzednim kształtował się na poziomie ok. 99%. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związanych z kosztami leczenia chorób zakaźnych oraz ich powikłań.

Nałożenie przez ustawodawcę powszechnego obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym, zapewnia odpowiednio wysoki odsetek osób poddających się szczepieniom i skutecznie zmniejsza ryzyko epidemicznego szerzenia się chorób zakaźnych w populacji. Uzyskanie wysokiego odsetka osób uodpornionych (sięgającego dla poszczególnych chorób 95-98%) w wyniku powstania odporności zbiorowiskowej, zapewnia bowiem ochronę przed zakażeniem również osobom nieszczepionym, osobom, które pomimo szczepień ochronnych, nie uzyskały odporności przeciwko tym chorobom, lub które nie mogły być szczepione z powodu trwałych przeciwwskazań do wykonania szczepień. Dla uzyskania wysokiego stopnia uodpornienia populacji znaczenie ma przekazanie rodzicom i opiekunom dzieci wyczerpujących informacji o wskazaniach, korzyściach i zasadach prowadzenia szczepień oraz o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, co może być znaczącą przeciwwagą dla ruchów antyszczepionkowych, prowadzących nie zawsze rzetelną, społeczną dyskusję wokół znaczenia szczepień ochronnych dla zdrowia ludzi. W 2020 roku na terenie powiatu pilskiego 44 podmioty medyczne realizowały Program Szczepień Ochronnych (41 podmiotów Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz ENEL-MED w Pile, Oddział Noworodkowy i Szpitalny Oddział Ratunkowy Szpitala Specjalistycznego w Pile). Liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym nie uległa zmianie w 2020 r. w stosunku do roku poprzedniego. Do PSSE w Pile w 2020 nie zgłoszono dzieci zamieszkałych na terenie powiatu pilskiego, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych (2019 r. - zgłoszono 15 dzieci). Obecnie w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile znajduje się ogółem 45 dzieci (2019 r. - 45 dzieci) zamieszkałych na terenie powiatu pilskiego, których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 56 osób (2019 r. - 56 osób) uchylają się od obowiązkowych szczepień ochronnych. W stosunku do ww. osób prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile następujące działania:

- Po otrzymaniu informacji od lekarza pierwszego kontaktu o braku szczepień ochronnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile *pisemnie wzywa* opiekunów prawnych małoletniego do poddania go obowiązkowym szczepieniom ochronnym w terminie 21 dni od dnia otrzymania wezwania i poucza o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych;
- W przypadku nie wykonania ww. obowiązku PPIS w Pile wystawia *upomnienie*, w którym określa się obowiązek poddania małoletniego dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Zobowiązany ma 7 dni od daty otrzymania upomnienia na wykonanie obowiązku;
- Brak wykonania obowiązku w terminie 7 dni od daty otrzymania upomnienia skutkuje wszczęciem postępowania egzekucyjnego w administracji;

- Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej wystawia *tytuł wykonawczy* na podstawie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i jako wierzyciel przesyła do organu egzekucyjnego – *Wojewody*;
- Zobowiązanemu przysługuje w terminie 7 dni od dnia doręczenia *tytułu wykonawczego* prawo zgłoszenia do organu egzekucyjnego – *Wojewody zarzutów* w sprawie prowadzenia postępowania egzekucji administracyjnej;
- Wierzyciel po otrzymaniu zarzutów od Wojewody zajmuje stanowisko i po rozpatrzeniu zarzutów wydaje *Postanowienie*, w którym uznaje zarzuty za nieuzasadnione lub uzasadnione. Na *Postanowienie* Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przysługuje *zażalenie* do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- *Wojewoda* wystawia *Postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia na zobowiązanych opiekunów prawnych małoletniego dziecka*. Grzywna w celu przymuszenia może być nakładana wielokrotnie.

Grzywna w celu przymuszenia nie jest karą, ale środkiem służącym do przymuszenia zobowiązanego do wykonania obowiązku. Spośród środków egzekucyjnych przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji grzywna jest jedynym środkiem przymuszającym – pozostałe to środki zaspokajające. Zobowiązani nie muszą zatem płacić grzywny, jeśli zamiast tego wykonają obowiązek określony w tytule wykonawczym.

W roku 2020 zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym po szczepionkach: 1. Infanrix HEXA; 2. BEXERO (w 2019 r. zgłoszono 2 NOP).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile posiada Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek, który został opracowany w celu zapewnienia jednolitego obiegu dokumentacji dotyczącej realizacji szczepień ochronnych, usprawnienia obrotu szczepionkami zakupionymi do realizacji PSO oraz uzyskania bieżących danych o ich dostępności i rozmieszczeniu. W trakcie kontroli sanitarnych prowadzonych w gabinetach szczepień u świadczeniodawców realizujących Program Szczepień Ochronnych na terenie powiatu pilskiego sprawdzano prawidłowość postępowania z preparatami szczepionkowymi w miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych, zachowania łańcucha chłodniczego w trakcie transportu i zapewnienie prawidłowej gospodarki szczepionkami. Transport szczepionek z PSSE w Pile do placówek medycznych organizują świadczeniodawcy z zabezpieczeniem łańcucha chłodniczego (termotorby z wkładami chłodzącymi). W placówkach POZ szczepionki są prawidłowo przechowywane w urządzeniach chłodniczych z zapewnieniem ciągłości łańcucha chłodniczego w temp. od +2 do +8 stopni C. Każdego dnia kontrolowane są wskazania termometrów a ich wartości są rejestrowane. PSSE w Pile dysponuje odpowiednią liczbą

urządzeń chłodniczych. Istnieje system ciągłego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych w magazynie szczepionek. Jest to system elektroniczny do monitoringu całodobowego z funkcją odczytu temperatury, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchyień od normy) na telefon komórkowy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, Zastępcy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, kierownika Sekcji Epidemiologii oraz 4 wyznaczonych pracowników PSSE w Pile. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są przez agregat prądotwórczy.

Podsumowanie

Sytuacja epidemiologiczna w roku 2020 w porównaniu z rokiem 2019 kształtowała się następująco:

1. Nastąpił *znaczny wzrost* ogólnej liczby zakażeń i zachorowań oraz *wzrost* liczby zgonów na choroby zakaźne, co miało zasadniczy związek z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19.
2. W roku 2020 podobnie jak w roku poprzednim zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym (po szczepionkach Infanrix HEXA i BEXERO).
3. Do PSSE w Pile w 2020 r. żaden z podmiotów leczniczych nie zgłosił dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych (2019 r. - zgłoszono 15 dzieci). Wobec powyższego w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile znajduje się, analogicznie jak w roku 2019 ogółem 45 dzieci zamieszkałych na terenie powiatu pilskiego, których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 56 osób, uchylają się od obowiązkowych szczepień ochronnych.

II. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

II.1. Zakres nadzoru sanitarnego

Nadzór nad jakością i bezpieczeństwem żywności oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością opiera się na dwojakim systemie kontroli: wewnętrznym prowadzonym w danym zakładzie oraz zewnętrznym sprawowanym przez organy urzędowej kontroli żywności takie jak Państwowa Inspekcja Sanitarna. Działalność Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w 2020 roku miała za zadanie sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia. W roku sprawozdawczym w związku z wystąpieniem w kraju epidemii pracownicy Sekcji HŻiŻ brali czynny udział w realizacji zadań związanych z zapobieganiem i przeciwdziałaniem epidemii COVID-19. Ilość przeprowadzonych kontroli związanych z klasyfikacją zakładów w roku 2020 była ograniczona w związku z wystąpieniem stanu epidemii w kraju. W 2020 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowało się ogółem 1769 zakładów (2019 r. - 1782), w tym:

- 272 zakłady produkcji żywności (m.in. wytwórnie lodów, przetwórnice owocowo-warzywne, lodziarnie, piekarnie, ciastkarnie, cukiernie, zakłady garmazeryjne);
- 929 zakładów obrotu żywnością (m.in. kioski, sklepy spożywcze/markety, magazyny hurtowe);
- 240 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (m.in. zakłady małej gastronomii, restauracje);
- 216 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (m.in. bloki żywienia w szpitalach, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w domach opieki społecznej);
- 29 środków transportu żywności;
- 50 wytwórni i miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, w tym 2 wytwórnie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- 33 zakładów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 672 kontrole sanitarne (2019 r. -1229), w tym przy 296 kontrolach dodatkowo odnoszono się do przestrzegania ograniczeń, nakazów

i zakazów wprowadzonych przepisami w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W dni wolne od pracy przeprowadzono 100 kontroli sanitarnych (w tym w okresie letnim – głównie w związku z wystąpieniem stanu epidemii). Wydano 372 (2019 r. - 568) decyzje administracyjne, wyszczególnione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Zestawienie ilości wydanych decyzji w latach 2019-2020

DECYZJE	Lata	
	2020	2019
wstrzymania działalności produkcyjno-handlowej lub ograniczenia produkcji	0	3
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	6	4
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	29	27
wygasające związane ze zmianą zakresu działalności	30	33
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	110	175
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	79	137
warunkowego zatwierdzenia zakładu	1	7
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	105	172
umorzenia wszczęcia postępowania	3	3
decyzje zatwierdzające – czasowe z określonym terminem działalności	6	7
Prolongaty	3	0
RAZEM	372	568

Ponadto wydano 147 (2019 r. – 213) zaświadczeń o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym 37 niewymagających decyzji zatwierdzenia tj. dla rolników indywidualnych, prowadzących produkcję pierwotną/podstawową obejmującą działalność w zakresie upraw, zbiorów produktów podstawowych (zbóż, owoców, warzyw, produkcji kiełków, grzybów i runa leśnego), urządzeń dystrybucyjnych do sprzedaży żywności, podmiotów prowadzących sprzedaż artykułów spożywczych opakowanych - trwałych mikrobiologicznie oraz dla zakładów działających na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych.

Zgodnie z wymaganiami prawa żywnościowego przedsiębiorcy branży spożywczej są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej w zakładach w oparciu o zasady systemu HACCP – Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli).

Za stwierdzone uchybienia podczas prowadzonego nadzoru nałożono 47 (2019 r. - 112) mandatów karnych, na łączną kwotę 8850,- zł. (2019 r. - 19450,- zł).

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 251 (2019 r. - 311) próbek środków spożywczych oraz próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (7). Uwagami opatrzone 28 próbek środków spożywczych, które dotyczyły błędnego oznakowania oraz przekroczenia kryteriów mikrobiologicznych. Pobieranie próbek prowadzone było zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego. Większość próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością.

W 2020 r. na prośbę producenta rozpatrzono 23 pisma związane z wystawieniem Health Certificate na eksportowaną skrobię ziemniaczaną; rozpatrzono również 30 wniosków o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej, w związku z eksportem (herbaty, kawy palonej mielonej, kawy w kapsułkach i kawy rozpuszczalnej), do różnych krajów świata (Arabii Saudyjskiej, Omanu, Egiptu, Indonezji, Maroka, Peru, Argentyny, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Republiki Białorusi, Filipin, Dubaju, Syrii, Bangladeszu, Macedonii, Hong Kongu, Jordanii) oraz importem z Turcji materiału do kontaktu z żywnością – bibuły filtracyjnej do herbaty. Przeprowadzono 30 kontroli obejmujących sprawdzenie dokumentacji i oględziny partii produktów. Z uwagi na złożone wnioski wydano 30 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych, w tym: przez środki spożywcze (29) i przez materiał lub wyrób do kontaktu z żywnością (1). Nadto na prośbę producenta skrobi ziemniaczanej, w związku ze złożonymi pismami wystawiono 23 świadectwa - Health Certificate.

Prowadzono nadzór nad producentami surowców rolnych w ramach produkcji pierwotnej, w tym 3 producentów z produkcją podstawową w ramach rolniczego handlu detalicznego. Przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych gospodarstw rolnych, w tym 1 kontrolę sanitarną interwencyjną, 2 kontrole sanitarne tematyczne związane z pobieraniem próbek. Dla rolników indywidualnych, prowadzących produkcję podstawową, wydano 16 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów, w tym 1 decyzję zatwierdzającą wraz ze środkiem transportu.

W okresie sprawozdawczym przyjęto 37 interwencji z czego przeprowadzono 33 kontrole. Z uwagi na zaistniały stan epidemiczny 4 interwencje zrealizowano telefonicznie, z czego zostały sporządzone adnotacje służbowe. Interwencje konsumentów dotyczyły m.in.:

- wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty terminu przydatności do spożycia, z ciałami obcymi (pineski) oraz żywymi i zasuszonymi szkodnikami (larwy mola spożywczego), oraz dań gastronomicznych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym ze zmianami organoleptycznymi;
- brak zachowania bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie;
- obecności szkodników w zakładzie;
- zatrudniania personelu bez aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;

- nieprawidłowości w punktach wydawania posiłków dla dzieci (zła jakość i ilość serwowanych posiłków - głodne dzieci, brudne kubeczki, zbyt małe porcje, etc.);
- nie przestrzegania zasad określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii tj, braku zabezpieczenia ust i nosa przez klientów i obsługi, braku płynów do dezynfekcji rąk, nieprzestrzegania ilości osób w obiektach handlowych oraz braku zachowania odległości między klientami, nieprzestrzegania „godzin dla seniorów”;
- brak umywalki w toalecie dla klientów oraz zapewnienia środków higieny osobistej przez pracodawcę;
- nieprawidłowego znakowania produktów kosmetycznych (lakieru do paznokci) przez zakład konfekcjonujący.

Potwierdziły się interwencje dotyczące brak zachowania bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w zakładzie gastronomicznym, wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych o złej jakości zdrowotnej, po upływie terminu przydatności do spożycia, brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych. Niewielka ilość interwencji związanych z nieprzestrzeganiem obostrzeń i nakazów wynikających z obecnej sytuacji epidemicznej w kraju wiązały się z wydaniem ustnych pouczeń.

We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Osobom wnoszącym interwencje z podaniem danych osobowych udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku ze zgłoszonymi interwencjami nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1350,- zł.

Kontrole tematyczne i akcyjne przeprowadzane były w związku z poleceniami rekomendowanymi przez GIS/WPWIS, obejmowały różne zakresy tematyczne, m.in.:

- wystąpienie w Polsce sytuacji epidemicznej wynikającej z zagrożenia zakażenia wirusem SARS-CoV-2, przeprowadzono kontrole dotyczące przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów wynikających z obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów. Kontrolowano sklepy, miejsca sprzedaży z punktów otwartych (stragany, kramy na wolnej przestrzeni), restauracje, łącznie przeprowadzono 504 kontrole, w tym 208 wyłącznie w zakresie COVID-19 (tam gdzie Sekcja HŻ jest wiodąca), natomiast w 296 obiektach dodatkowo odnoszono się do powyższego zakresu;
- 100 kontroli sanitarnych przeprowadzono w dni wolne od pracy (w tym w okresie letnim, głównie w związku wystąpieniem stanu epidemii), w wyniku których nałożono 1 mandat karny na kwotę 150,- zł, za brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego;
- 15 kontroli z oceną placówek, w których żywione były dzieci i młodzież wypoczywająca

w okresie zimowym i letnim. Podczas jednej kontroli (zimowiska) stwierdzono nieprawidłowości tj. wykorzystywanie stanowisk pracy niezgodnie z przeznaczeniem, w wyniku czego został nałożony mandat karny;

- zwracano szczególną uwagę podczas 48 kontroli bieżących na prawidłowość doboru wkładek absorpcyjnych oraz spełnienie przez nich odpowiednich wymagań, w tym zapewnienie zdolności absorpcji oraz braku bezpośredniego kontaktu z żywnością absorbera. Ponadto w powyższych kontrolach sprawdzano pochodzenie wprowadzanego do obrotu towaru w związku występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz prowadzeniem wzmożonego nadzoru nad sprzedażą mięsa wieprzowego i dziczyzny. W 4 kontrolach uczestniczyli również przedstawiciele Inspekcji Weterynaryjnej;
- zwracano również szczególną uwagę na stan sanitarno-higieniczny koszy zakupowych podczas bieżących kontroli (26).

II.2. Przedstawienie stanu sanitarnego grup obiektów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Rysunek 1. Zakład żywienia zbiorowego

Do grupy obiektów, w których nie stwierdzono zakładów niezgodnych ocenionych z arkuszem oceny stanu sanitarnego należą: wytwórnie lodów, automaty do lodów, ciastkarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie koncentratów spożywczych, wytwórnie chrupek, inne wytwórnie żywności, kioski, inne obiekty obrotu żywnością, wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Do grupy obiektów sklasyfikowanych, w których stwierdzono zakłady niezgodne należą: piekarnie (50%), zakłady garmazeryjne (50%) sklepy spożywcze w tym markety (17.1%), magazyny hurtowe (7,7%), zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (4,1%) i otwartego (9%). Odsetek obiektów żywności i żywienia o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami w latach 2019 – 2020 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Odsetek obiektów żywnościowo-żywnościowych o niezgodnym stanie sanitarnym

Lata	Odsetek obiektów o złym stanie sanitarnym (%)
2019	12,6
2020	11,0

Porównując lata 2019 – 2020 obserwujemy nieznaczny spadek liczby zakładów nie spełniających wymagań sanitarno-higienicznych co przedstawia poniższy wykres:

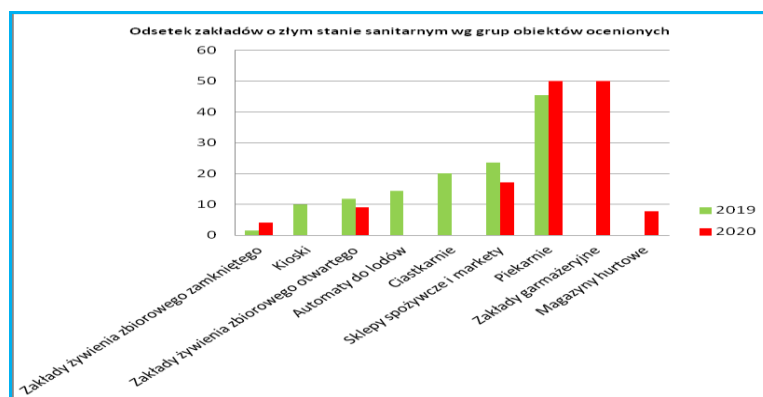
Wykres 1. odsetek obiektów złych w latach 2019 - 2020

Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 5. Grupy obiektów o złym stanie sanitarnym (porównanie lat 2019-2020)

Lp.	Grupy obiektów	2019	2020
		(%)	(%)
1.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	1,5	4,1
2.	Kioski	10	0
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	11,8	9
4.	Automaty do lodów	14,3	0
5.	Ciastkarnie	20	0
6.	Sklepy spożywcze i markety	23,6	17,1
7.	Piekarnie	45,5	50
8.	Zakłady garmażeryjne	0	50
9.	Magazyny hurtowe	0	7,7

Odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny poziomu występującego ryzyka w latach 2019-2020 przedstawia poniższy wykres:

Wykres 2. Odsetek zakładów o złym stanie sanitarnym w latach 2019 – 2020

Porównując lata 2019-2020 nastąpiło pogorszenie stanu sanitarnego w następujących grupach zakładów ocenionych, tj. w piekarniach, w zakładach garmażeryjnych, w magazynach hurtowych, w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, natomiast stan sanitarny polepszył się w kioskach, zakładach żywienia zbiorowego otwartego, automatach do lodów oraz w ciastkarniach. Należy dodać, iż wysoka procentowość obiektów o złym stanie sanitarnym w piekarniach i zakładach garmażeryjnych dotyczy wyłącznie niewielkiej ilości sklasyfikowanych zakładów z ogólnej liczby nadzorowanych obiektów.

II.3. Opis grupy obiektów o najgorszym stanie sanitarnym

W przypadku poszczególnych grup obiektów, w których stan sanitarny stanowił zagrożenie dla bezpieczeństwa żywności przedstawia się następująco.

II.3.1. Piekarnie

W 2020 roku nadzorowano 10 obiektów (2019 r. - 11), skontrolowano 6 piekarni 60% (2019 r. - 100%). Przeprowadzono 8 kontroli. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 6 piekarniach 60% (2019 r. - 100%), z czego 3 piekarnie uznano za niezgodne z wymaganiami, co stanowi 50% (2019 r. - 45,5%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak zachowania segregacji asortymentowej;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- zły stan sanitarno-higieniczny w pomieszczeniach zakładu;
- zniszczony sprzęt produkcyjny;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP, w tym brak monitorowania CCP;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami.

Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 600,-zł. Wydano 1 decyzję administracyjną. W tej grupie 10 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli).

II.3.2. Zakłady garmażeryjne

W 2020 roku nadzorowano 6 obiektów (2019 r. - 7), skontrolowano 5 zakładów garmażeryjnych 83% (2019 r. - 100%). Przeprowadzono 5 kontroli. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 4 zakładach 66% (2019 r. - 86%), z czego 2 zakłady uznano za niezgodne z wymaganiami, co stanowi 50% (2019 r. - 0%).

Stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak zachowania segregacją asortymentowej;

- brak zachowania bieżącego stanu sanitarnego;
- niewłaściwe magazynowanie żywności, niezgodnie z deklaracją producenta.

Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 500,-zł. Wydano 2 decyzje administracyjne. W tej grupie 6 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

II.3.3. Sklepy spożywcze i supermarkety

W 2020 r. nadzorowano 422 obiekty (2019 r. - 430), skontrolowano 177 zakładów 42% (2019 r. - 71%). Przeprowadzono 218 kontroli, w tym 41 kontroli interwencyjnych. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 117 zakładach 28% (2019 r. - 58%), z czego 20 zakładów uznano za niezgodne z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niegodnych wyniósł 17,1% (2019 r. - 23,6%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się;
- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń;
- brak segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych oraz brak rozdzielczości sprzedaży;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami;
- brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracowników;
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze;
- brak zapisów w rejestrach z monitoringu temperatury oraz dobrej praktyki higienicznej.

Nałożono 25 mandatów karnych na kwotę 4250,-zł. Wydano 83 decyzje administracyjne. W tej grupie 422 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, a 79 wdrożony system HACCP.

II.3.4. Magazyny hurtowe

W 2020 roku nadzorowano 76 obiektów (2019 r. - 80), skontrolowano 21 hurtowni 28% (2019 r. - 65%). Przeprowadzono 31 kontroli, w tym 3 kontrole interwencyjne. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 13 obiektach 17,1% (2019 r. - 53,7%), z czego 1 zakład uznano za niezgodny z wymaganiami, co stanowi 7,7% (2019 r. - 0%).

Stwierdzone nieprawidłowości to:

- przerwany łańcuch chłodniczy środków spożywczych łatwo psujących się;
- żywność narażona na zanieczyszczenia.

Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300,-zł. Wydano 9 decyzji administracyjnych. W tej grupie 76 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, a 17 wdrożony system HACCP.

II.3.5. Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

W 2020 r. nadzorowano 240 obiektów (2019 r. - 239), skontrolowano 152 zakładów 63% (2019 r. - 87,5%). Przeprowadzono 163 kontrole, w tym 11 kontrole interwencyjnych. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 111 zakładach 46,25% (2019 r. - 61%), z czego 10 zakładów uznano za niezgodne z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 9,0% (2019 r. - 11,8%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- żywność narażona na zanieczyszczenia;
- niewłaściwe magazynowanie artykułów spożywczych;
- nieprzestrzeganie stanowisk pracy;
- brak segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych;
- brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej;
- brak zachowanego stanu sanitarnego;
- artykuły spożywcze po upływie daty minimalnej trwałości/ terminu przydatności do spożycia;
- niewłaściwie prowadzona obróbka wstępna;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP, w tym brak monitorowania CCP.

Za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące stanu higienicznego nałożono 13 mandatów karnych na sumę 2700,-zł. Wydano 80 decyzji administracyjnych. W tej grupie 240 obiektów posiada wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (GHP/GMP), a 138 wdrożony system HACCP.

II.3.6. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2020 r. nadzorowano 216 obiektów (2019 r. - 211), skontrolowano 55 zakładów, co stanowi 25,4% (2019 r. - 65%). Przeprowadzono 60 kontrole, w tym 4 kontrole interwencyjne. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 49 zakładach 22,7% (2019 r. - 62%), z czego 2 zakłady uznano za niezgodne z wymaganiami. Wskaźnik obiektów niezgodnych wyniósł 4,1% (2019 r. - 1,5%). Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- wykorzystywanie stanowisk pracy niezgodnie z ich przeznaczeniem;
- brak do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracowników;
- stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z GHP i systemu HACCP;
- brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wewnętrznymi i zewnętrznymi zanieczyszczeniami;
- brak do wglądu dokumentacji dotyczącej GHP i systemu HACCP.

Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 500,-zł. W tej grupie zakładów 147 obiektów posiada wdrożone zasady GHP/GMP, a 92 obiekty mają wdrożony system HACCP.

II.4. Stan sanitarny środków transportu żywności

W roku 2020 skontrolowano 40 środków transportu, w tym 24 środki transportu stanowiących samodzielny, pojedynczy zakład, należące do osób prywatnych i firm transportowych. Wydano 24 decyzje zatwierdzające środki transportu do przewozu artykułów spożywczych. Dodatkowo skontrolowano 11 środków transportu należących do zakładów będących pod nadzorem PPIS w Pile oraz 5 środków transportu będących pod nadzorem innego terenowo właściwego PPIS.

II.5. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2020 roku pobrano 244 próbki środków spożywczych, 7 próbek przedmiotów użytku do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli, monitoringu oraz próbki do badań laboratoryjnych wspólnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Roczny plan został zrealizowany w 99%; 1% niewykonania wynikał z wstrzymania pobierania próbek w kierunku Akrylamidu (1 próbka), oraz w kierunku „Witamin i innych żywieniowych” (2 próbki) z uwagi na niepodanie terminu badania przez zewnętrzne laboratorium. Uwagami opatrzono 28 próbek środków spożywczych, które dotyczyły błędnego oznakowania oraz przekroczenia kryteriów mikrobiologicznych. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego

Tabela 6. Liczba zbadanych, w tym zdyskwalifikowanych próbek w 2020r.

Badanie w kierunku zanieczyszczeń	Liczba próbek				
	pobranych	zdyskwalifikowanych /opatrzonych uwagą	krajowe	import	UE
chemicznych	82 plan w tym :7 PU	2 opatrzone uwagą	62	8	12
	2 poza planem	-	2	-	-
mikrobiologicznych	156 plan	26 opatrzonych uwagą	146	-	10
	11 poza planem	-	11	-	-

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności i przedmiotami użytku oraz wynikami badania próbek” tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego / Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki.

Zgodnie z rocznym planem poboru próbek pobrano 1 próbkę z grupy galanteria ciastkarska zawierająca mąkę kukurydzianą lub sojową do badań laboratoryjnych w kierunku GMO, potencjalnie wyprodukowaną z GMO. W powyższej próbce nie stwierdzono obecności organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

II.6. Suplementy diety

W trakcie kontroli sanitarnych sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia i żywności wzbogaconej. Oceniono oznakowanie 6 suplementów diety, 7 żywności wzbogaconej oraz 3 środki specjalnego przeznaczenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu ww. produktów. Niewielka ilość ocenionych produktów związana była z wystąpieniem stanu epidemii w kraju, a tym samym ograniczoną ilością kontroli sanitarnych zakładów, co wiązało się ze zmniejszoną ilością ocenionych środków spożywczych w ww. zakresie.

Na terenie objętym nadzorem PIS w Pile zlokalizowany jest 1 zakład zatwierdzony do prowadzenia działalności wyłącznie w zakresie produkcji i konfekcjonowania suplementów diety oraz 1 zakład produkcji przypraw do przetwórstwa spożywczego, który w roku sprawozdawczym rozszerzył swoją działalność o produkcję, konfekcjonowanie i przewóz żywności wzbogaconej oraz suplementów diety. W pierwszym zakładzie od 2019 roku nie prowadzono działalności produkcyjnej oraz konfekcjonowania suplementów diety. W tym zakładzie odbywa się rozlewanie wody utlenionej pod nadzorem Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego. W drugim zakładzie do końca roku 2020 nie rozpoczęto działalności w rozszerzonym zakresie.

W rejestrze zakładów wpisane są 3 podmioty, prowadzące działalność w zakresie sprzedaży internetowej „na odległość” m.in. suplementów diety oraz 3 podmioty prowadzące sprzedaż internetową przez portal Allegro.

W ramach urzędowej kontroli żywności pobrano do badań laboratoryjnych 4 próbki suplementów diety w kierunku witamin i inne żywieniowe oraz 1 próbkę suplementu diety w kierunku WWA. Pobrano także 10 próbek posiłków gotowych do spożycia dla niemowląt i małych dzieci w kierunku mikrobiologicznym, 3 środki spożywcze specjalnego przeznaczenia dla niemowląt i małych dzieci w kierunku mykotoksyn, 5 preparatów do żywienia dzieci w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia oraz 2 próbki żywności dla określonych diet na substancje dodatkowe. Jeden środek spożywczy specjalnego przeznaczenia został opatrzony uwagą. Niniejsze nieprawidłowości opisane są powyżej w części dotyczącej: „Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych”.

II.7. Oświadczenia żywieniowe i zdrowotne

Podczas kontroli sanitarnych sprawdzano również implementację unijnych przepisów dotyczących oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych. Oceniono 18 środków spożywczych, w tym 2 suplementy diety, 2 środki spożywcze specjalnego przeznaczenia, 5 żywności wzbogaconej i 9 artykułów spożywczych ogólnego spożycia. Oceniane produkty zawierały

14 oświadczeń żywieniowych, 2 oświadczenia zdrowotne oraz 1 oświadczenie żywieniowe i zdrowotne. Użyte oświadczenia były zgodne z przepisami prawa żywnościowego.

II.8. Działania w ramach systemu RASFF

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) otrzymał 53 powiadomienia o niebezpiecznej żywności i paszach, w tym;

- 49 powiadomień dotyczyło produktów spożywczych, w tym 8 suplementów diety;
- 4 powiadomienia dotyczyły materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Przesłane powiadomienia ze względu na rodzaj, podzielone były na: alarmowe (31) i informacyjne (22). Środki spożywcze przesyłane w systemie RASFF kwalifikowane do oceny ryzyka były na podstawie kryteriów mikrobiologicznych oraz zanieczyszczeń chemicznych i fizycznych. Do zanieczyszczeń najczęściej występujących należały: zanieczyszczenia, mikrobiologiczne, chemiczne, fizyczne.

Przeprowadzono 36 kontroli w zakładach wskazanych w listach dystrybucyjnych. W 82 przypadkach przekazano informacje telefonicznie podmiotom wskazanym w listach dystrybucyjnych, o kwestionowanych produktach, objętych powiadomieniami, które potencjalnie zostały zakupione, uzyskując zwrotne odpowiedzi drogą e-mailową, pisemną i osobistym okazaniu dowodów o podjętych przez podmiot działaniach. Przeprowadzone kontrole sanitarne oraz uzyskane informacje na piśmie wykazały, że produkty kwestionowane zostały wycofywane z obrotu, zgodnie z własną procedurą o wycofaniu produktu niebezpiecznego, bądź zostały sprzedane indywidualnym klientom. Również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania polegające na wcześniejszym wycofaniu z obrotu produktów niebezpiecznych, zgodnie z własnymi procedurami, po otrzymaniu informacji z centrali bądź od producentów. W sporadycznych przypadkach w zakładach wywieszane były informacje dla klientów o możliwości zwrotu kwestionowanego towaru. Grupą żywności objętą powiadomieniami były produkty spożywcze ogólnego spożycia, suplement diety oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W suplementach diety stwierdzono:

- nieautoryzowaną substancję oraz nieautoryzowany składnik nowej żywności;
- niedozwolone oświadczenia zdrowotne ;
- wysoką zawartość witaminy B6;
- fałszowanie suplementów diety z uwagi na niewłaściwy poziom witamin;
- przekroczenie dziennego pobrania piperyny, związanego ze spożyciem suplementu diety;
- wysoki poziom synefryny i kofeiny.

W środkach spożywczych ogólnego spożycia stwierdzono:

1. *Zanieczyszczenie fizyczne:*

- obecność fragmentów szkła (buraczki wiórki);
- fragmenty pestki (powidła śliwkowe).

2. *Zanieczyszczenia chemiczne:*

- przekroczenia NDP estrów 3-MCPD (SpRiso Olej z ryżu naturalny 100%);
- niezdeklarowana obecność alergenu-gorczycy (pasteryzowany serek z mleka krowiego);
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydołu oraz estrów 3-MCPD (olej z ryżu MIRA);
- obecność antybiotyku (jaja w gospodarstwie pakowania jaj);
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A (rodzynki Sułtańskie);
- przekroczenie NDP benzo(a)piranu i sumy WWA (chipsy bananowe);
- wykrycie tlenku etylenu (ziarno sezamu);
- stwierdzenie kadmu (NESTLE Sinlac bezglutenowy produkt zbożowy po 4 miesiącu).

3. *Zanieczyszczenia mikrobiologiczne:*

- przypuszczalnej obecności w 25g *Escherichia coli* wytwarzających toksynę Shiga (tatar wołowy);
- obecności bakterii *Salmonella* (przyprawa bazylia, świeże mięso drobiowe, sezam), mrożony filet z indyka piersi z kurczaka, mrożony kurczak, elementy drobiowe, tuszki drobiowe, udziec z kurczaka);
- obecności pleśni na powierzchni (tłuszcz roślinny do smarowania).

W materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością stwierdzono:

1. *Zanieczyszczenia chemiczne:*

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu migracji ołowiu (talerze deserowe import Chiny);
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych (nylonowa łyżka z silikonowym obrzeżem import Chiny);
- przekroczenie dopuszczalnego limitu migracji specyficznej sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych (produkt ugniatacz do ziemniaków, łyżka nylonowa z Chin).

W związku z przesłanymi powiadomieniami RASFF w 7 przypadkach przekazano sprawę do rozpatrzenia Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii, z uwagi na właściwość organu.

Zgłoszone produkty w systemie nie spełniały wymagań przepisów prawnych i stanowiły potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.

Z uwagi na ważność funkcjonującego systemu RASFF, na bieżąco pracownicy w ramach samokształcenia udoskonalają wiedzę z zakresu wewnętrznych procedur postępowania w razie

pojawienia się żywności i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością o niewłaściwej jakości zdrowotnej.

II.9. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W dobie panującej epidemii nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami grzybowymi w okresie grzybobrania ograniczono do udzielania porad osobom zainteresowanym, które polegały na sprawdzeniu wszystkich dostarczonych grzybów i określeniu ich przynależności gatunkowej. Udzielono 8 porad w powyższej sprawie. Na stronie internetowej umieszczono informacje dotyczące podstawowych zasadach bezpieczeństwa dla osób zbierających i spożywających grzyby oraz zasad wprowadzania do obrotu handlowego grzybów świeżych.

II.10. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W powiecie pilskim nadzorem objęte były 2 wytwórnie przedmiotów użytku oraz 48 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Łącznie przeprowadzono 11 kontroli (1 zakład produkcyjny), z czego 4 zakłady sklasyfikowano, uzyskały one ocenę zgodną z wymaganiami. Stwierdzono, że zakłady posiadają wymaganą dokumentację na wprowadzane do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF otrzymano 4 powiadomienia alarmowe dotyczące: „talerzy deserowych”, „nylonowej łyżki z silikonowym obrzeżem”, „ugniatacza do ziemniaków”, „łyżki nylonowej”. Powyższe produkty pochodziły z Chin. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono „talerzy deserowych” oraz łyżki nylonowej”, natomiast 2 pozostałe kwestionowane produkty były wycofywane własną procedurą.

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych 7 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 2 próbki wyrobów szklanych (szklanki, kieliszki do wódki), 2 próbki wyrobów ceramicznych dekorowanych w obszarze obrzeża (kubki), 2 próbki wyrobów z melaminy (zestawy sztućców) oraz 1 próbkę materiałów z tworzyw sztucznych (kubki do napojów). Pobrane próbki nie były kwestionowane w zakresie badanych parametrów.

II.11. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W roku sprawozdawczym 2020 objęto nadzorem 33 obiekty wprowadzające do obrotu produkty kosmetyczne, w tym 29 sklepów oraz 4 hurtownie.

Ogółem przeprowadzono 27 kontroli w miejscach obrotu produktami kosmetycznymi (sklepy i hurtownie), podczas których przeprowadzono 2 oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego produktu kosmetycznego, w tym zgodności oświadczeń z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. Oceniano różne formy

oświadczeń umieszczanych na opakowaniach produktów kosmetycznych. Nie zakwestionowano żadnego produktu kosmetycznego.

W kontrolowanych zakładach (sklepach i hurtowniach kosmetycznych) nie stwierdzono w sprzedaży produktów kosmetycznych testowanych na zwierzętach. Śledzono również strony internetowe z ofertami sprzedaży produktów kosmetycznych na terenie powiatu pilskiego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tej formie sprzedaży produktów kosmetycznych.

W ramach unijnego systemu RAPEX w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów kosmetycznych w roku 2020 r. otrzymano 3 powiadomienia o umieszczeniu, w tym systemie czterech notyfikacji, dotyczących obecności w obrocie produktów kosmetycznych (w sieci ogólnopolskiej), uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. W związku z powyższym przeprowadzono 18 kontroli (16 w sklepach kosmetycznych i 2 w hurtowniach) - nie stwierdzono w obrocie handlowym notyfikowanych w systemie RAPEX produktów kosmetycznych.

II.12. Ocena sposobu żywienia

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, na obozach i koloniach, pracowników korzystających ze stołówek pracowniczych, pensjonariuszy domów opieki społecznej oraz domów wczasowych).

W 2020 roku oceniono sposób żywienia w (47) zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceny żywienia dokonano na podstawie jadłospisów dekadowych w stołówkach przedszkolnych (12), w tym żywienia w systemie cateringowym (5), stołówkach szkolnych (9), w tym żywienia w systemie cateringowym (2), bloku żywieniowym dziennego domu opieki społecznej (1), bloku żywieniowego Hospicjum i Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego (1), bloku żywieniowym szpitala (1), w stołówkach na koloniach i obozach (15), w stołówkach domów wczasowych (2), w stołówce żłobka (4), w stołówkach bursach i internatach (1), na stołówce pracowniczej (1). Podczas prowadzonego nadzoru nad jakością posiłków w 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości wynikające z braku zachowanej częstotliwości podawania ryb i/lub przetworów rybnych oraz niskiej podaży warzyw i owoców, pozostałe jadłospisy dostosowane były do *Norm żywienia dla populacji Polski – redakcja naukowa Mirosław Jarosz* oraz do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W trakcie dokonywania ocen jadłospisów sprawdzano sposób żywienia według obowiązującego rozporządzenia tj.:

- aby na całodziennym żywnieniu składały się środki spożywcze pochodzące z różnych grup spożywczych;
- posiłki (śniadania, obiady, kolacje) zawierały produkty następujących grup środków spożywczych: produkty zbożowe lub ziemniaki, warzywa lub owoce, mleko lub produkty mleczne, mięso, ryby, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona oraz tłuszcze;
- zupy, sosy oraz potrawy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych;
- od poniedziałku do piątku były podawane nie więcej niż dwie porcje potrawy smażonej;
- napoje przygotowywane na miejscu zawierały nie więcej niż 10g cukru w 250ml produktu gotowego do spożycia;
- każdego dnia były podawane: co najmniej dwie porcje mleka lub produktów mlecznych, co najmniej jedna porcja z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych, warzywa lub owoce w każdym posiłku, co najmniej jedna porcja produktów zbożowych w śniadaniu, obiedzie i kolacji;
- w żywnieniu całodziennym było podawane przynajmniej pięć porcji warzyw lub owoców;
- co najmniej raz w tygodniu była podawana porcja ryb.

Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne interwencyjne w punktach wydawania posiłków żłobka/przedszkola w związku z powziętą informacją dotyczącą m.in. złej jakości i ilości podawanych dzieciom posiłków oraz brudnych naczyń. Skarga okazała się po części zasadna. Nakazano stosowanie się do przestrzegania zasad prawidłowego żywienia, w tym podawania wielkości porcji zgodnie z zaleceniami instytucji naukowych, uwzględniając w jadłospisach składniki z wszystkich grup żywności i ich odpowiednie wielkości. Zwrócono uwagę, aby dostawca posiłków wyszczególniał składniki alergenne w potrawach. Nie potwierdziła się skarga w zakresie stosowania brudnych naczyń. Za stwierdzone nieprawidłowości obciążono kosztami właściciela placówki.

II.13. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, środkami masowego przekazu

W roku sprawozdawczym współpracowano z:

1. *Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Ochrony Środowiska* w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono 1 kontrolę, podczas której przedstawiciele PIS pobrali do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności truskawki świeże w kierunku obecności metali szkodliwych dla zdrowia, natomiast przedstawiciele IOŚ pobrali do badań próbkę gleby na zawartość metali ciężkich i minerałów (N,P,K). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Z uwagi na wystąpienie stanu epidemii nie przeprowadzono wspólnej kontroli w zaplanowanym gospodarstwie rolnym

z udziałem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa delegatura w Pile. Kontrole każda z inspekcji przeprowadziła osobno. Przedstawiciele PPIS w Pile w wytypowanym gospodarstwie pobrali do badań w ramach urzędowej kontroli żywności sałatę świeżą w kierunku zanieczyszczeń chemicznych - azotany. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast przedstawiciele PIORiN przeprowadzili kontrolę w zakresie stosowania środków ochrony roślin oraz pobrali próbkę ogórka gruntowego świeżego na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowość – stosowanie środków ochrony roślin nieprzebadanym opryskiwaczem polowym; nałożono mandat karny. W ramach współpracy przekazano informacje o wynikach kontroli.

2. *Powiatowym Inspektoratem Weterynarii* zgodnie z zawartym porozumieniem ramowym o współdziałaniu i współpracy pomiędzy inspekcjami, przeprowadzono 4 wspólne kontrole, w tym w 3 zakładach objętych wspólnym nadzorem tj.: w sklepach mięsno-wędliniarskich w zakładzie gastronomicznym oraz w 1 zakładzie będącym pod nadzorem IW – ubojni drobiu (kontrola pod kontem przestrzegania nakazów, zakazów wynikających stanu epidemii w kraju). W powyższych kontrolach nie stwierdzono nieprawidłowości. W związku z wystąpieniem stanu epidemii na prośbę/zgłoszenie Inspekcji Weterynaryjnej przekazywano informacje czy w planowanym do kontroli zakładzie, gospodarstwie rolnym przebywają osoby poddane obowiązkowej kwarantannie czy izolacji domowej.
3. *Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy* w ramach współpracy przekazano wzajemnie informacje o wynikach kontroli, którą każda z inspekcji przeprowadziła osobno ze względu na obecną sytuację. Kontrola przeprowadzona przez Wojskowego Inspektora Weterynaryjnego w Bydgoszczy wykazała nieprawidłowości i uwagi. Również podczas kontroli przedstawiciele PPIS w Pile stwierdzili nieprawidłowości i uchybienia. W związku z tym nałożono mandat karny na kwotę 200,-zł. oraz PPIS w Pile wydał decyzję nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień.

4. *Środkami masowego przekazu*

Na stronie internetowej stacji umieszczono informacje dotyczące:

- zmian w rejestrze produktów objętych obowiązkiem powiadamiania o produktach wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, rejestru produktów objętych powiadomieniem oraz wykazu krajowych jednostek naukowych właściwych do wydawania opinii;
- rekomendacji Głównego Inspektora Sanitarnego dla branży handlowej w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia koronawirusem;
- dokumentu Q & A dotyczącego żywności i koronawirusa,
- ułatwienia w przyjeździe pracowników sezonowych do Polski;

- wytycznych MRiRW i GIS dla producentów rolnych zatrudniających cudzoziemców przy pracach sezonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2;
- wytycznych w sprawie organizacji imprez (w tym wesel, przyjęć okolicznościowych) w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce,
- wytycznych dla gastronomii, w tym funkcjonujących w systemie samoobsługowym.

5. *Funkcjonariuszami Policji z terenu powiatu pilskiego oraz przedstawicielami Straży Miejskiej*

W ramach współpracy przeprowadzono 81 kontroli przy współudziale funkcjonariuszy Policji oraz z przedstawicielami Straży Miejskiej, w tym 80 kontroli przeprowadzono w galeriach, marketach, sklepach spożywczych, zakładach gastronomicznych w zakresie przestrzegania zasad określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz jedną kontrolę z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Pile, w okresie zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Podczas wszystkich kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie

W podsumowaniu sprawozdawczym za rok 2020 r. należy uwzględnić sytuację epidemiologiczną w kraju, w związku z ograniczeniami zaplanowane kontrole zostały wykonane w pomniejszonym zakresie. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikały z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnieniowymi stwierdza się nieznaczne polepszenie stanu sanitarnego niektórych grup obiektów w stosunku do roku 2019.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu kontynuowany będzie nadzór sanitarny jeśli sytuacja epidemiczna w kraju na to pozwoli, szczególnie w zakresie:

- przeprowadzania kontroli w obiektach, które uzyskały ocenę niezgodną w roku 2020 oraz tam gdzie nie zostały one przeprowadzone;
- wzmożonego nadzoru nad obiektami sezonowymi, zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
- prawidłowego znakowania środków spożywczych;
- wdrażania systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo – żywnieniowych;
- nadzoru nad jakością mikrobiologiczną i chemiczną środków spożywczych, przedmiotów użytku, produktów kosmetycznych, realizowanego zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2021;
- bezpieczeństwa materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;

- bezpieczeństwa produktów kosmetycznych;
- wzmożonego nadzoru nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
- wzmożonego nadzoru nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych.

III. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

W 2020 roku powiat pilski zamieszkiwało 136 tys. mieszkańców, blisko 99 % mieszkańców korzysta z wody dostarczanej przez wodociągi publiczne. Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności jest ujmowana z ujęć podziemnych czwarto i trzeciorzędowych, zlokalizowanych na terenach oddalonych od zabudowań, w obszarze lokalizacji ujęć nie występują źródła zanieczyszczenia mogące powodować pogorszenie jakości wody, grunty są użytkowane wyłącznie do celów związanych z eksploatacją ujęć wody. Wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej są ogrodzone, zagospodarowane, zamykane i oznakowane tablicą informacyjną o ujęciu wody i o zakazie wstępu osób nieupoważnionych, w pojedynczych przypadkach zainstalowany jest monitoring elektroniczny, czujniki dotykowe lub dozór fizyczny. Studnie są szczelnie zamykane pokrywami, wentylacja ujęć zabezpieczona jest w każdym przypadku daszkiem. W powiecie pilskim nie wyznaczono, zgodnie z przyznanymi zezwoleniami wodno - prawnymi stref ochrony pośredniej dla ujęć wody. Urządzenia wodne są na bieżąco konserwowane, studzienki kontrolne utrzymane czysto, włazy i obudowy szczelne w dobrym stanie technicznym.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020 r., poz. 2028) zbiorowe zaopatrzenie w wodę jest zadaniem własnym gminy.

III.1. Ocena jakości wody

W 2020 roku ocenie podlegała woda z wodociągów publicznych produkujących wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i wodociągów zakładowych produkujących wodę do celów własnej działalności gospodarczej związanej z m.in. produkcją żywności, przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz na zaopatrzenie budynków służby zdrowia.

Badania próbek wody przeprowadzane były w akredytowanym laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile lub w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców wodociągów w akredytowanych laboratoriach, które posiadają zatwierdzenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Na podstawie uzyskiwanych wyników kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej jakości wody prowadzonych na bieżąco stwierdza się, że woda spełnia wszystkie warunki mikrobiologiczne, chemiczne i fizyczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

III.2. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę

Tabela 7. Liczba nadzorowanych wodociągów:

Liczba wodociągów wg MZ-46 za rok 2019	Liczba wodociągów wg MZ-46 za rok 2020	Przybyło	Ubyło	Różnica
43	43	0	0	0
1. Wodociąg publiczny Grabówno - zmienił grupę produkcji z ≤ 100 na $100 \leq 1000$ 13.07.2020 r.				
2. Wodociąg publiczny Skrzatusz - zmienił grupę produkcji z ≤ 100 na $100 \leq 1000$ 24.02.2020 r.				
3. Wodociąg publiczny Dobrzyca - zmienił grupę produkcji z ≤ 100 na $100 \leq 1000$ 16.06.2020 r.				

III.2.1. Wodociągi o produkcji 10 000 - 100 000 m³/dobę

Wodociągiem o największej wydajności na terenie powiatu pilskiego jest wodociąg zaopatrujący miasto Piłę. Zaopatruje miasto Piłę oraz osiedla włączone w granice miasta tj.: Osiedle Motylewo i Kalina, jedynie Osiedle Gładyszewo posiada swój własny wodociąg zarządzany przez Miejskie Wodociągi i Kanalizację w Pile.

Tabela 8. Próbkę pobrane do badań w pilskim wodociągu

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej	Liczba próbek kontroli wewnętrznej	Liczba ludności zaopatrywanej w tys.	
			odpowiadającej wymaganiom	nie odpowiadającej wymaganiom
Monitoring grupy A*	38	38	70,375	0
Monitoring grupy B**	4	4		
Nadzór	0	2		

Ocena roczna jakości wody - przydatna do spożycia.

III.2.2. Wodociągi o produkcji poniżej 1000 m³/dobę

W ewidencji 42 wodociągi.

Tabela 9. Próbkę pobrane do badań w tej grupie wodociągów

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej	Liczba próbek kontroli wewnętrznej	Liczba ludności zaopatrywanej w tys.	
			odpowiadającej wymaganiom	nie odpowiadającej wymaganiom
Monitoring grupy A*	144	144	63,345	0
Monitoring grupy B**	35	35		
Nadzór	1	83		

Zarządca wodociągu w każdym przypadku niezwłocznie powiadamiany o stwierdzonym przekroczeniu pojedynczych bakterii coli lub innego parametru, nie stanowiącego zagrożenia dla zdrowia konsumentów podejmował natychmiastowe działania mające na celu poprawę jakości wody, potwierdzeniem skuteczności podjętych działań były wykonane badania w ramach nadzoru sanitarnego. Ogólna ocena roczna – woda zdatna do spożycia.

III.2.3. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W grupie tej ujęto 10 wodociągów.

Tabela 10. Liczba nadzorowanych wodociągów

Liczba wodociągów wg MZ-46 za rok 2019	Liczba wodociągów wg MZ-46 za rok 2020	Przybyło	Ubyło	Różnica
3	10	2	0	0
1. Wodociąg lokalny Szpitala Specjalistycznego w Pile - obiekt przekazany przez WSSE w Poznaniu 04.03. 2020 r.				
2. Wodociąg lokalny Szpitala Powiatowego w Wyrzysku - obiekt przekazany przez WSSE w Poznaniu 04.03. 2020r.				

Tabela 11. Próbki pobrane do badań w tej grupie wodociągów

Zakres badania	Liczba próbek kontroli urzędowej	Liczba próbek kontroli wewnętrznej	Liczba ludności zaopatrywanej w tys.	
			odpowiadającej wymaganiom	nie odpowiadającej wymaganiom
Monitoring grupy A*	17	33	0,03	0
Monitoring grupy B **	2	6		
Nadzór	0	2		

Ogólna ocena roczna jakości wody dobra.

*podstawowy zakres badania wody, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (parametry objęte monitoringiem parametry grupy A)

**rozszerzony zakres badania wody, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (parametry objęte monitoringiem parametry grupy B)

Podsumowanie

Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.

Dane dotyczące 4 wodociągów z powiatu pilskiego są corocznie raportowane do komisji Unii Europejskiej. Są to wodociągi publiczne: Piła, Łobżenica, Nowa Wieś Ujska i Wyrzysk, ze względu na wielkość dobowej produkcji wody lub liczbę mieszkańców korzystających z danego wodociągu. Dane te za pośrednictwem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego trafiają do Narodowego Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, który przygotowuje informacje dla ministerstw oraz komisji europejskich o jakości wody przeznaczonej do spożycia na terenie Polski. Dane dotyczące wszystkich pozostałych wodociągów raportowane są raz na 3 lata.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

IV.1. Domy pomocy społecznej

W ewidencji znajduje się 5 obiektów przekazanych z WSSE, zlokalizowanych w: Chlebnie i Dębnie (gm. Łobżenica), Falmierowie (gm. Wyrzysk), Rzadkowie (gm. Kaczory) oraz w Pile. Skontrolowano DPS w Pile: stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry. W związku ze stanem epidemii posiłki dostarczane są pensjonariuszom do pokoi, nie korzysta się ze świetlic, nie praktykuje się zbiorowych zajęć terapeutycznych. Do dezynfekcji oprócz standardowych środków dotychczas stosowanych używa się środków na bazie 70 % alkoholu, personel zabezpieczony w maseczkach, przyłbicach używa na bieżąco rękawiczek jednorazowego użytku.

Od 15 maja 2020 r. co tydzień przekazywano raporty dotyczące ilości osób - pensjonariuszy i pracowników, którzy mieli pobierane wymazy w kierunku COVID-19.; częstotliwość przesyłanych raportów zmieniona została w grudniu na 2 tygodniowe raporty. Jednocześnie tutaj Stacja wpisywała dane pensjonariuszy i pracowników do systemu EWP przed pobieraniem akcyjnym wymazów w poszczególnych DPS-ach, przygotowywano listy dla laboratoriów. Ponadto wpisywano pozyskiwane od zainteresowanych lub dyrekcji DPS wyniki dodatnie personelu uzyskane podczas badań komercyjnych. W okresie do końca października 2020 r. każdy DPS otrzymał grant na wykonanie 3 razy w odstępach czasowych wymazów od personelu. Łącznie wykonano 825 wymazów wśród pensjonariuszy oraz 1208 wśród personelu.

IV.2. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji w 2020 r. było 8 obiektów, zlikwidowany został Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile z izbą wytrzeźwień, działalność terapeutyczna – gabinet poradnictwa ulokowano w Ośrodku Wsparcia MOPS w Pile, przy al. Niepodległości. Skontrolowano 4 obiekty, stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry.

1. *Dzienny Dom Pomocy w Pile* – czynny w dni robocze od 7³⁰ - 17⁰⁰ oraz w soboty od 7³⁰ - 15⁰⁰.

Obiekt przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych; świadczy usługi osobom starszym, ubogim i niepełnosprawnym; dziennie wydaje się 75 obiadów. Prowadzona jest grupa terapeutyczna dla osób z chorobą Alzheimera oraz zespołami otępiennymi, do dyspozycji: 2 sale terapeutyczne. W związku ze stanem epidemii jedną salę przekształconą w izolatkę; przy wejściu do budynku, na korytarzach, w salach i w-c ustawione zostały dozowniki ze środkiem

- dezynfekcyjnym do rąk wraz z instrukcją; personel został wyposażony w przyłbice oraz rękawiczki jednorazowego użytku. Stan sanitarno-techniczny obiektu i otoczenia dobry.
2. *Środowiskowy Dom Samopomocy „Caritas” w Pile* – czynny w dni robocze od 7³⁰ - 15³⁰; podopiecznymi są osoby dorosłe z zaburzeniami psychicznymi, łącznie 35 osób (w wieku 18 – 70 lat). Terapia prowadzona w pracowniach: komputerowej, krawieckiej, rękodzieła, stolarsko-ślusarskiej, gospodarstwa domowego i zaradności życiowej, psychologicznej, sali terapeutycznej, sali doświadczania świata, sali ćwiczeń, sali treningu samoobsługi, kawiarenki – sala spotkań i sali relaksu; obiekt piętrowy przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Stan sanitarno-techniczny dobry.
 3. *Centrum Aktywizacji Osób Starszych i Niepełnosprawnych w Pile* – obiekt bardzo dobry, prowadzone są tu zajęcia: literackie, fotograficzne, komputerowe, kulinarne, brydżowe, klub podróżnika, językowe, warsztaty artystyczne i techniczne, malarskie, rękodzielnicze, krawieckie, scrabble oraz sportowo-rekreacyjne w sali fitness i 2 salach siłowni z przebieralniami dla kobiet i mężczyzn. Rocznie z zajęć korzysta 575 osób.
 4. *Ośrodek Wsparcia MOPS w Pile* - obiekt bardzo dobry, przeznaczony dla bezdomnych, którzy na podstawie kontraktu podpisanego między podopiecznym a MOPS w ciągu 6 miesięcy przy pomocy rokuje wyjście z bezdomności, ofiar przemocy, wychowanków placówek opiekuńczych; jest tu 27 pokoi dla 36 osób; ośrodek całodobowy.

IV.3. Noclegownie i domy dla bezdomnych – w ewidencji 2 obiekty, w 2019 r. wykazano 3, w roku sprawozdawczym została zawieszona do odwołania działalność tzw. ogrzewalni w Pile istniejącej w ramach Piłskiego Centrum Pomocy Bliźniemu Monar-Markot, będącego w strukturze ogólnopolskiego Stowarzyszenia Monar, obiekty niekontrolowane w 2020 r. z uwagi na stan epidemii.

IV.4. Hotele – w ewidencji 9, zlikwidowany został hotel „Gwda” w Pile, uruchomiono hotel „Tarcza” i hotel ABC w Osieku n/ Notecią, które zawiesiły działalność z uwagi na stan epidemii i zakazy będące rezultatem tej sytuacji. Skontrolowano 5 hoteli. Wszystkie zlokalizowane w miastach zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągów publicznych; zlokalizowane na wsiach ścieki odprowadzają do zbiorników bezodpływowych, posiadają umowy z uprawnionymi podmiotami na ich wywóz. Posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych, postępowanie z bielizną brudną i czysta prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach własnych lub zewnętrznych; kołdry i poduszki – postępowanie jak z bielizną – najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku, materace są dezynfekowane 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów

komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry. Dodatkowo przeprowadzono 7 kontroli tematycznych dotyczących przestrzegania zasad w związku z panującą pandemią.

IV.5. Motele – 2 zlokalizowane w Pile, stan bez zmian, skontrolowano 2; przeprowadzono 4 kontrole sanitarne, motele są kategoryzowane w zależności od wyposażenia i zakresu programu obsługowego jest to pięć kategorii oznaczonych gwiazdkami. Zaopatrzenie w wodę bieżącą z wodociągu publicznego, odprowadzenie do sieci kanalizacyjnej publicznej, posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych. Postępowanie z bielizną brudną i czysta prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach zewnętrznych; kołdry i poduszki – postępowanie jak z bielizną – najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku, materace są dezynfekowane 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne, dodatkowe środki do dezynfekcji rąk ustawiono w miejscach ogólnodostępnych dla klientów i personelu. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry.

IV.6. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – w ewidencji 30 obiektów. Skontrolowano 19, przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych. W grupie tej znajdują się m.in. pokoje hotelowe, ośrodki wypoczynkowe („Geovita w Pile, Malwa w Luchowie), domy pielgrzymia oraz gospodarstwa agroturystyczne. Zaopatrzenie w wodę wodociągową z wodociągów publicznych lub z ujęć własnych - gospodarstwa agroturystyczne. Odprowadzenie nieczystości do kanalizacji publicznej lub do zbiorników bezodpływowych. Odpady komunalne gromadzone w kontenerach lub pojemnikach i usuwane na bieżąco. Obiekty często dostosowane są dla osób niepełnosprawnych. Stan sanitarno-techniczny dobry.

IV.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2020 roku w powiecie pilskim pod nadzorem pozostawało 310 zakładów fryzjersko – kosmetycznych. W tej grupie zakładów rok rocznie następują znaczne zmiany, mimo znacznych ograniczeń, jakie były skutkiem panującej pandemii. Skontrolowano 151 obiektów, w których przeprowadzono 173 kontrole sanitarne. Stan sanitarno-porządkowy zakładów dobry.

W jednym przypadku nałożono mandat karny w wysokości 100,- zł za nieprzestrzeganie zasady zakrywania ust i nosa przez personel zakładu fryzjerskiego.

Tabela 12. Ilość zakładów w porównaniu z rokiem poprzednim

Typ zakładów	Rok	Stan na dzień 31.12.	Liczba		Przybyło	Ubyło
			obiektów skontrolowanych	przeprowadzonych kontroli		
Fryzjerskie	2019	105	38	42	3	8
	2020	110	65	76	7	2
Kosmetyczne	2019	96	40	45	9	9
	2020	111	42	48	18	3
Odnowy biologicznej	2019	27	13	15	2	1
	2020	27	11	12	0	0
Tatuażu	2019	4	4	4	1	0
	2020	4	0	0	0	0
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa	2019	57	24	25	2	3
	2020	58	33	37	1	0
Razem	2019	289	119	131	17	21
	2020	310	151	173	26	5

Tabela 13. Zakłady odnowy biologicznej w ewidencji PSSE w Pile

Typ zakładów	liczba obiektów w ewidencji	liczba obiektów skontrolowanych	liczba przeprowadzonych kontroli	liczba obiektów ze stwierdzonymi nieprawidłowościami
solaria	6	4	4	0
siłownie	1	1	1	0
fitness club	8	5	6	0
gabiny masażu	11	1	1	0
Inne: Roletic, fizjoterapia*	1	0	0	0

IV.8. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy zaliczono dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe.

IV.8.1. Dorce autobusowe – tylko w mieście 2, skontrolowano dworzec pilski, który jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, w obiekcie toalety ogólnodostępne zaopatrzone prawidłowo, dodatkowo w środek dezynfekcyjny do rąk dla pasażerów.

Stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry. Na dworcu: poczekalnia i toalety dla podróżnych z bieżącą ciepłą i zimną wodą i środkami dezynfekcyjnymi do rąk. Odpady komunalne wywożone na podstawie zawartej umowy.

IV.8.2 Dorce i stacje kolejowe – 5, nadzorowi podlega 11 podmiotów, które prowadzą działalność na terenie dworca i poszczególnych stacji. Ogółem przeprowadzono 2 kontrole sanitarne na dworcu PKP w Pile. Na dworcu PKP w Pile działają 3 przedsiębiorstwa kolejowe, dworzec po kapitalnym remoncie .Stan sanitarno-porządkowy i techniczny bardzo dobry. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych – windy przy wejściu głównym z miasta do tunelu oraz z tunelu na teren budynku dworca do kas biletowych i poczekalni. Wykonane zostało

zalecenie wydane 2019 r. dot. usunięcia odpadającej farby w tunelu głównym (skutek przemarzania sufitu – tunel nie jest ogrzewany), dokonano izolacji stropu.

W związku z występującym zagrożeniem epidemicznym zwiększono częstotliwość dezynfekcji powierzchni dotykowych – poręcze, klamki, przyciski, uchwyty środkami na bazie 70 % alkoholu, wyłączono elektryczne suszarki do rąk, w w-c ustawiono środki do dezynfekcji rąk dla pasażerów, wywieszono informacje i instrukcje dot. maseczek lub zakrywania ust i nosa oraz higieny rąk – dezynfekcja lub rękawiczki.

IV.9. Transport publiczny i specjalistyczne środki transportu

Skontrolowano łącznie 25 środków transportu publicznego, tj:

- 22 autobusy komunikacji miejskiej MZK w Pile; zwracając szczególną uwagę na respektowanie ograniczeń stosowanych na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów dotyczących przeciwdziałania COVID-19; nie stwierdzano uchybień, pasażerów przewożono zapewniając wymagany dystans, kierowca na każdej pętli dokonywał dezynfekcji części dotykowych – poręczy, uchwytów, przycisków środkami na bazie alkoholu 70 %. Ponadto należy stwierdzić, iż 98% autobusów miejskich jest przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny ocenianych środków dobry. Autobusy zakładów komunikacji miejskiej myte są wewnątrz codziennie natomiast z zewnątrz 1 x na 2 dni -po zakończonym kursie lub częściej w miarę potrzeb. Czyszczenie parowe tapicerek autobusów przeprowadzane jest okresowo przez firmę zewnętrzną lub w miarę potrzeb. Odpady komunalne gromadzone są w workach foliowych a następnie wrzucane do kontenerów i odbierane przez uprawnioną firmę. Dla potrzeb kierowców na pętlach autobusowych ustawiono 9 toalet typu toy-toy, są one opróżniane i dezynfekowane przez firmę zewnętrzną 1 x w tygodniu.
- 3 autobusów PKS komunikacji międzymiastowej – kompleksowe sprzątanie autobusów na zakończenie dnia odbywa się w bazie PKS w Pile przy ul. Przemysłowej, natomiast bieżące sprzątanie między kursami dokonuje osoba zatrudniona na dworcu PKS w Pile przy ul. Kwiatowej, który dezynfekuje uchwyty, poręcze i przyciski, autobusy z zewnątrz myte 1 raz w miesiącu lub w miarę potrzeb, tapicerka foteli prana jest raz na 2 – 3 miesiące.

IV.10. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Ustępy publiczne — ogółem 8 ustępów. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny zachowany. Znajdują się tylko w Pile.

IV.10.1. Stale – skanalizowane – 4 ustępy, skontrolowano 3, przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, stan sanitarny dobry.

IV.10.2. Tymczasowe nieskanalizowane – 14 ustępów, w roku sprawozdawczym nie ustawiono dodatkowych 13 toalet m.in. na cmentarzach: Zarząd Dróg i Zieleni w Pile wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile o zaopiniowanie usytuowania przenośnych kabin sanitarnych na terenach zielonych Piły. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w każdym roku opiniuje miejsca, w których mają zostać ustawione toy-toy – przenośne kabiny sanitarne. Są to:

- Park Miejski im. Stanisława Staszica w Pile,
- Park na Wyspie,
- Bulwary Chatellerault – ze ścieżkami pieszo – rowerowymi,
- okolice Muzeum Okręgowego.

Serwisowane 2 x w tygodniu w poniedziałki i piątki. Nieczystości płynne są wypompowywane z pojemnika znajdującego się w kabinie, która jest oczyszczona urządzeniem wysokociśnieniowym, suszona i spryskiwana preparatem odkażającym "Premiere Plus X". Po zakończonej dezynfekcji uzupełniany jest papier toaletowy. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry, obiekty kontrolowane podczas kontroli obiektów, przy których są ustawione; nie sporządza się odrębnego protokołu kontroli

IV.10.3. Ustępy ogólnodostępne – 18, głównie w Pile, przybył 1 przy sklepie spożywczym DINO w Ujściu, skontrolowano 7, przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry. Przestrzegano zasad dotyczących profilaktyki COVID -19.

IV.11. Kąpieliska śródlądowe

W sezonie kąpielowym w ewidencji znajdowały się 2 kąpieliska raportowane do UE: „Płotki” (działało w okresie od 15 czerwca do 15 września 2020 r.) i „Piaszczyste” (działało w okresie od 15 czerwca do 31 sierpnia 2020 r.), organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile, ul. Bydgoska 76; klasyfikowane są jako doskonałe. Łącznie z kąpielisk zbadano 9 próbek wody: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem – 2 próbki; w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie – 7 próbek. Jakość wody w kąpieliskach doskonała.

Kąpieliska są raportowane, informacje o jakości wody i infrastrukturze zamieszczane są corocznie w Serwisie kąpieliskowym Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na stronie europejskiej: <http://www.eea.europa.eu/themes/water/interactive/bathing/state-of-bathing-waters>

IV.12. Pływalnie

W 2020 roku w ewidencji znajdowały się 3 pływalnie kryte. Skontrolowano 2 pływalnie; pływalnia w Wyrzysku od 2016 roku w remoncie.

IV.12.1. Pływalnia „Relaks” w Kaczorach, ul. Dziembowska 22 - właścicielem jest Urząd Gminy Kaczory, ul. Dworcowa 22. Okres w którym obiekt był wyłączony z eksploatacji to 04 marca – 30 czerwca oraz od 24 października do końca grudnia 2020 r; zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Tabela 14. Liczba pobranych próbek wody:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek			
	2019 r.		2020 r.	
	bakteriologia	fizykochemia	bakteriologia	fizykochemia
Kontrola urzędowa	39	12	6	6
Kontrola wewnętrzna	99	88	55	43
Razem	138	100	61	49

Wszystkie pobrane próbki spełniały wymogi rozporządzenia.

Tabela 15. Liczba pobranych próbek wody w kierunku Legionella sp.:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek w kierunku Legionella sp.	
	2019 r.	2020 r.
Kontrola urzędowa	2	0
Kontrola wewnętrzna	32	17
Razem	34	17

Jedna próbka pobrana z prysznicza wykazała przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii Legionella sp., jednak z powodu wstrzymania działalności pływalni niemożliwe było pobranie próbki kontrolnej mającej na celu potwierdzenie uzyskanie poprawy; wynik z dnia 21 października 2020 r.

IV.12.2. Park wodny - Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile, ul. Grottera 4, który jest właścicielem obiektu. Obiekt był wyłączony z eksploatacji od 04 marca – 30 czerwca oraz od 24 października do końca grudnia 2020 r; zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Tabela 16. Liczba pobranych próbek wody:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek			
	2019r.		2020 r.	
	bakteriologia	fizykochemia	bakteriologia	fizykochemia
Kontrola urzędowa	83	30	17	0
Kontrola wewnętrzna	187	151	110	74
Razem	270	451	127	74

Wszystkie pobrane próbki spełniały wymogi rozporządzenia.

Tabela 17. Liczba pobranych próbek wody w kierunku Legionella sp.:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek w kierunku Legionella sp.	
	2019 r.	2020
Kontrola urzędowa	3	0
Kontrola wewnętrzna	50	29
Razem	53	29

Wszystkie pobrane próbki spełniały wymogi rozporządzenia.

IV.13. Tereny rekreacyjne – 21, stan bez zmian. Ogółem skontrolowano 3 obiekty, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry.

W grupie są piaskownice należące do 15 jednostek tj. do spółdzielni mieszkaniowych i jednostki samorządu terytorialnego. W 2020 r. z uwagi na stan epidemii nie były kontrolowane.

Zarejestrowane w tej grupie są tereny wypoczynkowe z plażami nad dwoma kąpieliskami, przeprowadzono w roku sprawozdawczym 4 kontrole sanitarne. Obiekty w dobrym stanie sanitarnym i technicznym, w związku z epidemią zastosowano dodatkowe procedury higieniczne, zwiększono ilość stosowanych środków dezynfekcyjnych: do rąk Blossol, i Mekida – ustawione w wielu punktach na terenie.

Ośrodek Turystyczno – Wypoczynkowy „Płotki” koło Piły z kąpieliskiem nad jeziorem Płocie, czynny od 15 czerwca do 15 września każdego roku. Na terenie Ośrodka: murowana wiata z grillem i miejscem na ognisko, boisko do koszykówki, park linowy dla dzieci, ogrodzony plac zabaw dla dzieci, fitness na świeżym powietrzu, 2 boiska do piłki siatkowej plażowej, wypożyczalnia sprzętu wodnego, stacjonarne toalety damskie, męskie i dla niepełnosprawnych, uzupełnione toaletami tymczasowymi typu toy-toy oraz 34 domki, w tym 10 prywatnych. Plaża: ratownicy mają do dyspozycji torby ratunkowe, łódź motorową i 2 łódki wiosłowe; plaża bronowana jest 2 razy w tygodniu. Czyszczenia dna dokonali strażacy przed sezonem. Obiekt dobry.

Ośrodek Wypoczynkowy „Piaszczyste” nad jeziorem Piaszczyste zlokalizowane w granicach miasta Piły czynny od 15 czerwca do 31 sierpnia 2020 r. Na terenie kąpieliska plaża strzeżona, w-c , boisko do siatkówki plażowej, plac zabaw dla dzieci, wypożyczalnia sprzętu wodnego; stan sanitarno-techniczny dobry.

Jednym z dwóch pilskich parków miejskich jest śródmiejski Park na Wyspie, zajmujący obszar około 10 ha. W Parku istnieje duży plac zabaw dla dzieci, droga pieszo-rowerowa wzdłuż rzeki Gwda. Zorganizowano punkt czerpania wody zdatnej do spożycia. Jest tu przystań dla kajaków, łodzi i tramwaju wodnego Grandolina, który uzupełniała transport miejski w sezonie letnim w roku sprawozdawczym z uwagi na epidemię nie została uruchomiona. Przy fontannie tabliczka z informacją o zakazie kąpieli. Na terenie 7 toalet typu toy-toy. Obiekt bardzo dobry.

IV.13. Cmentarze –pod nadzorem sanitarnym znajduje się 46 cmentarzy, , skontrolowano 1, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną na cmentarzu komunalnym w Pile, największym cmentarzu w powiecie pilskim, stan sanitarno-porządkowy dobry.

IV. 14. Domy przedpogrzebowe – w ewidencji 1 obiekt na cmentarzu komunalnym w Pile, niekontrolowany. Z chwilą ogłoszenia stanu epidemii w Polsce dom ten został zamknięty dla

żałobników, ceremonie odbywały się jedynie nad grobem. Czynna była część, z której korzystały zakłady pogrzebowe przygotowujące zwłoki do złożenia w trumnie oraz chłodnie.

IV.15. Zakłady pogrzebowe:

Liczba zakładów według ewidencji: – 9

- 2 zakłady pogrzebowe dzierżawią kostnice i chłodnie od zarządcy cmentarza (Wyrzysk, Wysoka), 2 należą do zarządców cmentarzy, na których się znajdują (Piła, Ujście) i udostępniają pozostające w dyspozycji kostnice pozostałym zakładom pogrzebowym, kostnica w Łobzenicy należy do parafii i znajduje się w podziemiach kościoła.
- Na terenie 14 cmentarzy znajdują się kaplice/domy przedpogrzebowe bez kostnicy. Zwłoki są przywożone na 2 godziny przed ceremonią pogrzebową.
- Pogrzeb najczęściej odbywa się po 3 dobach od zgonu. Zwłoki osób zmarłych w szpitalach przewożone są do domu przedpogrzebowego tuż przed ceremonią (przechowywanie w chłodni szpitalnej bezpłatnie). Osoby zmarłe w domu przewożone są po 2 godzinach od stwierdzenia zgonu do domów przedpogrzebowych lub kostnic cmentarnych.
- W domach przedpogrzebowych znajdujących się na terenie powiatu pilskiego jest dostęp do wody zimnej w sezonie wiosenno-jesiennym, natomiast na zimę zawór wody jest zamykany z powodu braku ogrzewania tych pomieszczeń, wyjątek stanowi dom przedpogrzebowy na terenie cmentarza komunalnego w Pile, gdzie jest stały dostęp do bieżącej ciepłej wody, źródłem ciepłej wody jest piec na ropę.
- Domy przedpogrzebowe i kostnice posiadają opracowane procedury korzystania z chłodni i sali ceremonialnej w kaplicy oraz sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń. Do dezynfekcji pomieszczeń najczęściej używane są: ACE, DOMESTOS, CLOROX.
- Pomieszczenia, w których działają zakłady pogrzebowe spełniają funkcję biur z pomieszczeniami socjalnymi dla pracowników.
- Zwłoki osób zmarłych w domach myte i ubierane są przez członków rodziny w domu, bądź przez pracowników zakładów pogrzebowych w wydzielonym pomieszczeniu w domu przedpogrzebowym znajdującym się na terenie cmentarza komunalnego w Pile przy ul. Motylewskiej. Zwłoki osób zmarłych w szpitalach myte i ubierane są przez pracowników szpitala w pomieszczeniu prosektorium.

IV.16. Postępowanie ze szczątkami i zwłokami ludzkimi

Nie stwierdza się uchybień w postępowaniu ze zwłokami i szczątkami, w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19 systematycznie przekazywano zakładom aktualizowane wytyczne dotyczące postępowania ze zwłokami osób zmarłych na COVID- 19. W 2020 r.

wystawiono 236 decyzji o wyrażeniu zgody na ekshumację; oraz 25 postanowień opiniujących sprowadzenie zwłok z zagranicy oraz 1 opinię dotyczącą ekshumacji grobów wojennych.

IV.17. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji 82 obiekty; skontrolowano 35 obiektów, wykonano w nich 44 kontrole, ponadto, do tej grupy doliczono 256 kontroli wykonanych w obiektach nie pozostających w stałym nadzorze sanitarnym, a związane z kontrolą podejmowanych działań przeciwepidemicznych w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19; były to kontrole przeprowadzane w kościołach, aptekach, sklepach odzieżowych, obuwniczych i innych obiektach, gdzie istniało zagrożenie przeniesienia zakażenia.

Tabela 18. Inne obiekty użyteczności publicznej w latach 2019 - 2020

Lp.	Grupy obiektów	Razem		
		Liczba obiektów		Liczba skontrolowanych w 2020
		2019	2020	
1.	Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	4	5	2
2.	Domy kultury i kina	6	6	3
3.	Parkingi przydrożne	5	5	1
4.	Pralnie wodne i chemiczne	5	5	2
5.	Stacje paliw	25	25	24
6.	Stadiony i hale sportowe	7	7	1
7.	Targowiska	5	5	2
8.	Zakłady pogrzebowe	11*	9	4
9.	Różne**	15	15	5
Razem		83	82	44

* 1 zakład pogrzebowy zawiesił swoją działalność – Orchidea w Łobżenicy

**Różne to, m.in.:

Laboratoria występujące do PPIS w Pile o zatwierdzenie badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, studio tańca, zakłady zajmujące się usuwaniem nieczystości stałych i ciekłych, Miejski Zakład Komunikacji w Pile, Baza PKS w Pile, gdzie dokonuje się generalnego sprzątnięcia autobusów, wymiany pokrowców na zagłówkach itd., Strzelnica Tarcza w Pile. Wystawiono 3 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj: Laboratorium Biochemik w Śmiłowie gm. Kaczory, Laboratorium SGS Sp. z o. o. ul. Na Leszkowie w Pile i Laboratorium Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Pile przy ul. Wałęckiej.

IV.18. Interwencje ludności, mieszkańców powiatu pilskiego

W 2020 r. rozpatrywano 10 interwencji złożonych przez mieszkańców powiatu pilskiego, w tym 2 dotyczyły innych powiatów:

1. WPWIS przekazał interwencję mieszkańca gminy Łobżenica na jakość wody wodociągowej; zarządca podjął działania naprawcze (pogorszenie jakości wody było skutkiem awarii pompy studni głębinowej), pobrano próbki wody w celu potwierdzenia ich skuteczności; przeprowadzone badanie wody – sprawozdanie Nr 1774/06//20 potwierdziło skuteczność prowadzonych działań.

2. Interwencja w związku z zarobaczeniem budynku, co jest skutkiem leżącego około 1 tygodnia w sierpniu 2020 r. ciała zmarłego w mieszkaniu; na skutek natychmiastowej, telefonicznej interwencji uzyskano informację, iż pierwsza dezynfekcja mieszkania została przeprowadzona niezwłocznie po uzyskaniu zgody Prokuratora, jednak brak możliwości uzyskania kontenera na odpady w celu usunięcia mebli i innego wyposażenia mieszkania spowodowało dodatkową inwazję robaków; kontener podstawiono po kolejnej dobie. Po usunięciu wyposażenia mieszkania wykonano niezbędne zabiegi dezynfekcyjne i dezynsekcyjne.
3. PPIS w Pile otrzymał informację o martwym koźle leżącym na terenie prywatnej posesji. Sprawę przekazano do Prezydenta Miasta zgodnie z kompetencjami wynikającymi z uchwały dot. Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta.
4. Interwencja w sprawie padłych gryzoni w piwnicy budynku wielorodzinnego, przeprowadzona wizytacja przez zarządcę nieruchomości nie potwierdziła skargi, przeprowadzono kolejną deratyzację i zamieszczono na klatce schodowej informację o konieczności sprzątnięcia własnych komórek piwnicznych.
5. Interwencja dot. zalegających ptasich odchodów na strychu budynku wielorodzinnego, skargę przekazano zarządcy budynku; odchody zostały uprzątnięte.
6. Interwencja dot. zlewania nieczystości do wykopanego otworu w ziemi; przeprowadzono wizję lokalną, ustalono: właściciel posesji dokonał podłączenia do sieci kanalizacyjnej. Skarga niezasadna.
7. Interwencja dot. zamieszkiwania bezdomnego w piwnicy budynku wielorodzinnego; po telefonicznym uzgodnieniu z Komendantem Powiatowym Policji przekazano pisemnie do rozwiązania.
8. Interwencja dot. nieprzestrzegania zasad higieny – zakrywania nosa i ust oraz zachowania dystansu społecznego na spotkaniu sprzedażowo – informacyjnym na temat turnusów sanatoryjnych połączonych ze sprzedażą mat rehabilitacyjnych złożona na telefon alarmowy; podjęto natychmiastowe działania, właściciel nieruchomości – Sali zobowiązał się do nadzoru nad spotkaniami w Sali, którą wynajmuje osobom „trzecim.”
9. Interwencja na odór z obory – przekazano wg kompetencji miejscowej do PPIS Złotów.
10. Interwencja na fetor z szamba - przekazano wg kompetencji miejscowej do PPIS Czarnków.

Podsumowanie

Tabela 19. Działania administracyjno – egzekucyjne Sekcji Higieny Komunalnej w 2020 r.

Kontrole protokol.	Decyzje	Dec. rach.	Mandaty liczba	Mandaty (suma zł.)	Wystąp. (art.30)	Interwencje	Grzywny liczba	Grzywny (suma zł.)	Tytuły wykon.	Wnioski o ukaranie
598	239	0	1	100	0	10	0	0	0	0

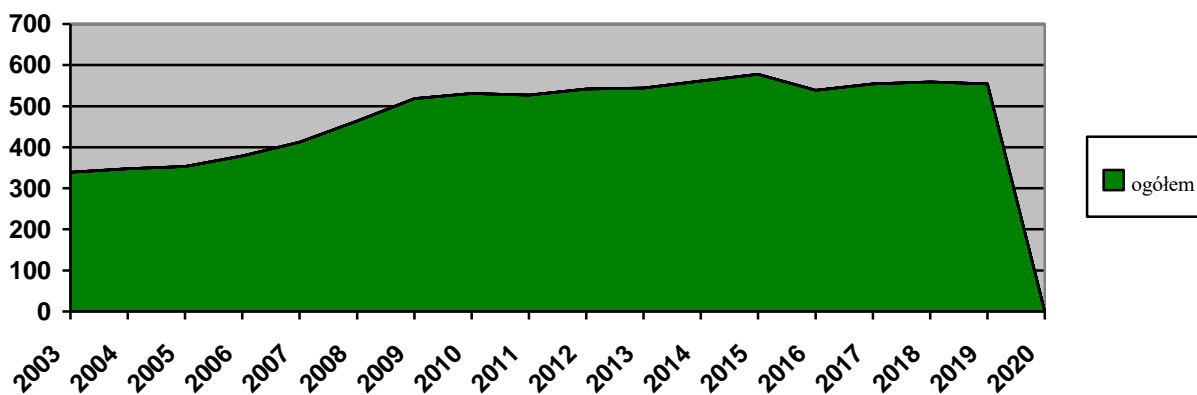
Decyzje:

- Decyzje określające warunki ekshumacji – 236
- Decyzje zatwierdzające laboratorium – 3
- Nałożono 1 mandat karny na sumę 100,- zł.

Ponadto w 2020 r. wystawiono:

- 17 opinii sanitarnych dot. uchwał w zakresie odbioru odpadów, opiniującej warunki ekshumacji grobu wojennego oraz wydanych na żądanie strony opiniujących warunki techniczne prowadzonej działalności gospodarczej;
- 25 postanowień opiniujących warunki sprowadzenia zwłok lub prochów z zagranicy.

Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, jednak w rok sprawozdawczy z uwagi na sytuację epidemiczną kraju był specyficzny, ilość kontroli była mniejsza niż w latach poprzednich, często były to kontrole tematyczne związane z rozprzestrzeniającą się epidemią COVID-19.

Wykres 3. Ogólna liczba obiektów użyteczności publicznej będąca pod nadzorem w latach 2003 - 2020

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

V. Stan sanitarny zakładów służby zdrowia

Nadzór sanitarny sprawowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą wiąże się z oceną warunków, w jakich udzielane są świadczenia profilaktyczno-lecznicze, jednak specyficzna sytuacja spowodowana pandemią i restrykcyjne przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pacjentów, personelu medycznego oraz pracowników Inspekcji Sanitarnej spowodowało znaczne ograniczenie ilości kontroli sanitarnych w 2020 r. w celu ograniczenia transmisji wirusa SARS-CoV-2. Skontrolowano 40 placówek służby zdrowia prowadzących działalność.

Tabela 20. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2019 - 2020

Rodzaj placówki	Rok	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	Ilość obiektów, które przybyły	Ilość obiektów, które ubyły
Podmioty lecznicze	2019	91	70	3	9
	2020	98	18	9	2
Praktyki lekarskie	2019	192	131	4	5
	2020	191	16	1	2
Praktyki pielęgniarские	2019	83	19	0	2
	2020	79	4	1	2
Inne usługi medyczne	2019	33	9	3	4
	2020	32	2	0	1
Razem	2019	399	229	10	20
	2020	400	40	11	7

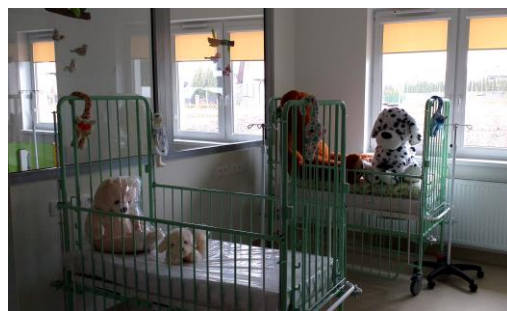
V.1. Zakłady lecznicze prowadzące stacjonarną działalność

Na terenie powiatu działalność lecznicza wykonywana jest w 98 placówkach prowadzonych przez podmioty lecznicze - przedsiębiorstwa; w roku sprawozdawczym przybyło 7 podmiotów i ubył 1. Jeden podmiot zmienił zakres prowadzonej działalności – pilskie hospicjum prowadziło w 2020 r. wyłącznie Zakład Opieki Leczniczej.

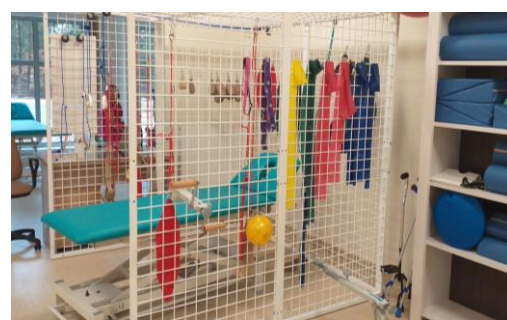
V.1.1. Szpitale – 5 obiektów, dodatkowe 2 – to obiekty przekazane przez WSSE w 2020 r. – Szpital Specjalistyczny w Pile i Szpital Powiatowy w Wyrzysku, skontrolowano 2, przeprowadzając 2 kontrole sanitarne; były to kontrole tematyczne dot. zabezpieczenia w związku z zagrożeniem COVID -19 dot. Szpitala Specjalistycznego w Pile i Ars Medical w Pile. Szpitale jednodniowych nie kontrolowano.

V.1.2. Zakład opiekuńczo – leczniczy - zmienił profil działalności z uwagi na istniejącą sytuację i kontrakt z NFZ. Obiekt nowy składający się z 3 skrzydeł; według planu skrzydło zakład

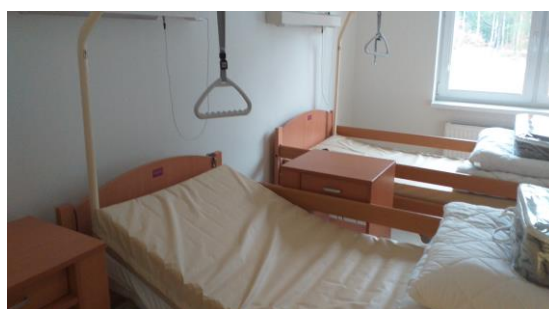
opiekuńczo – leczniczy, skrzydło hospicjum, skrzydło – hospicjum dla dzieci, obecnie część dziecięca nie jest eksploatowana. Obiekt prowadzony przez Towarzystwo Pomocy Chorym im. Sługi Bożej Stanisławy Leszczyńskiej. W części centralnej część rehabilitacyjna, (sala gimnastyczna i fizjoterapia) świetlica, gabinet zabiegowy, gabinet lekarski i pielęgniarstwa, magazyny pościeli, odpadów medycznych i pomieszczenie pro morte. W 2 skrzydłach łącznie 23 sale z 45 łózkami (część z węzłami sanitarnymi przy pokojach), izolatka ze służą. Na piętrze pomieszczenia administracyjno - biurowe i sala konferencyjna. Catering zapewnia firma z Piły, dostarczając posiłki zgodnie z wymaganą dietą. Stan sanitarno – porządkowy bardzo dobry.

Rysunek 2. Sale dziecięce – łącznie 5 łózek

Rysunek 3. Rehabilitacja

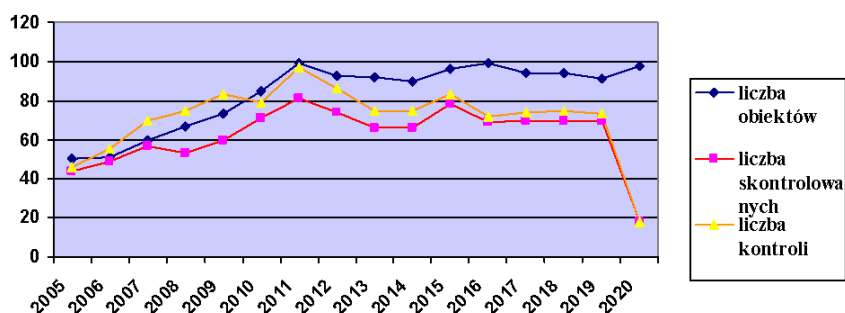

Rysunek 4. Sala chorych

V.2. Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie – w ewidencji 18, przybyły 2, w tym jeden lekarz rodzinny zmienił formę organizacyjną z indywidualnej działalności na Przychodnię; skontrolowano 4 obiekty; stan sanitarno-techniczny dobry.

V.3. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

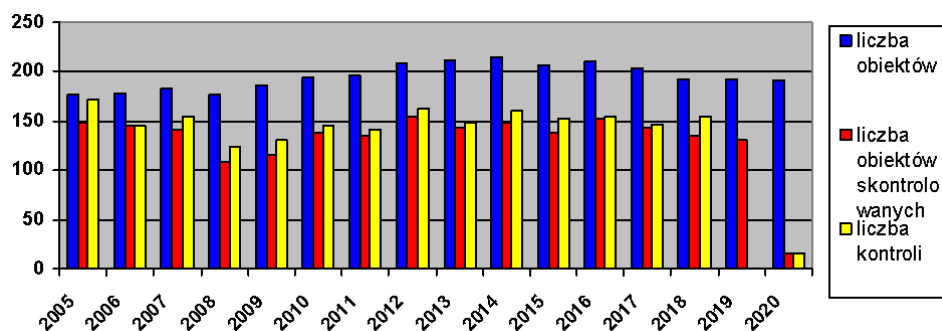
W tej grupie ujęte są przychodnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 93 obiekty, które są przedsiębiorstwami. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów dobry.

Wykres 4. Przedstawia liczbę obiektów zarejestrowanych oraz liczbę obiektów skontrolowanych w poszczególnych latach

V.4. Praktyki lekarskie

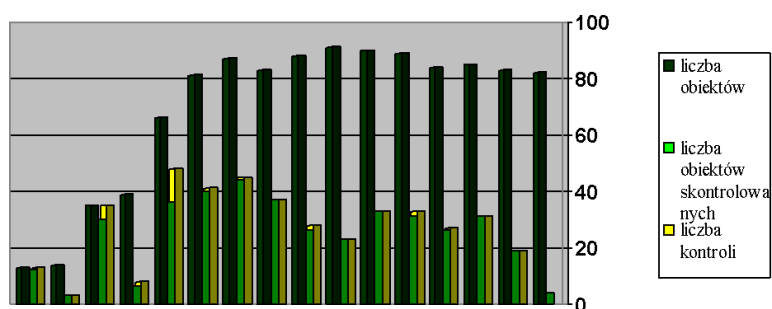
Ogółem w ewidencji ujęto 191 placówek, z czego skontrolowano 16. Są to praktyki lekarzy rodzinnych i lekarzy dentystów oraz praktyki lekarzy specjalistów i dentystów specjalistów. W roku sprawozdawczym nie stwierdzano uchybień natury sanitarno-technicznej. Stan sanitarno-techniczny gabinetów dobry, systematycznie unowocześniane są gabinety praktyk stomatologicznych.

Wykres 5. Liczba gabinetów zarejestrowanych, skontrolowanych oraz liczba kontroli przeprowadzonych w latach 2005 - 2020

V.5. Praktyki pielęgniarskie

W ewidencji zarejestrowano 82 praktyki pielęgniarskie, skontrolowano 4 gabinety pielęgniarskie.

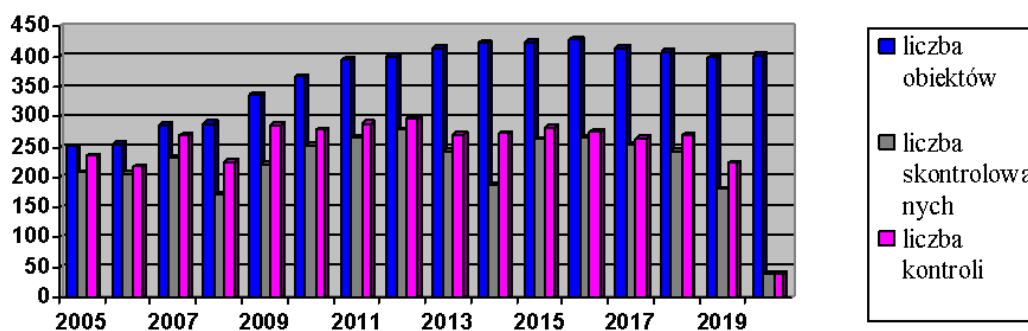
Wykres 6. Liczba obiektów w ewidencji, skontrolowanych i liczba kontroli w latach 2005 - 2020 roku

V.6. Inne obiekty świadczące usługi medyczne

W ewidencji 32 obiekty, skontrolowano 2 działalności. W grupie tej znajdują się placówki zajmujące się rehabilitacją, badaniem słuchu, optyczne, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne. Stan sanitarnoporządkowy i techniczny dobry.

Podsumowanie

Efektom wydania przez Ministra Zdrowia w dniu 13 marca 2020 r. rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego oraz w dniu 20 marca 2020 r. rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii nastąpiła zmiana zakresu obowiązków i priorytetów w bieżącej działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w związku z czym zrezygnowano z bieżącej działalności kontrolnej mając na uwadze ograniczenie transmisji wirusa SARS-CoV-2. Efektom tej sytuacji są pojedyncze kontrole sanitarne wykonane w styczniu i lutym 2020 r.

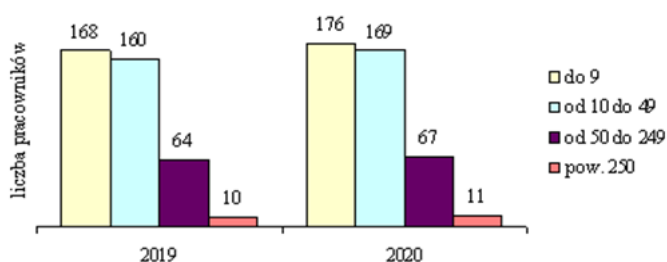
Wykres 7. Ogólna liczba placówek służby zdrowia w latach 2005 – 2020

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

VI.1. Bieżący nadzór sanitarny

Na dzień 31.12.2020 r. w ewidencji podmiotów gospodarczych w Sekcji Higieny Pracy znajdowały się 423 zakłady (477 obiekty), w których zatrudnionych było 18156 pracowników. Ewidencja podmiotów gospodarczych obejmuje zakłady, w których pracownicy pracują w ekspozycji lub w narażeniu na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, bądź zakłady prowadzące działalność w zakresie obrotu chemikaliami.

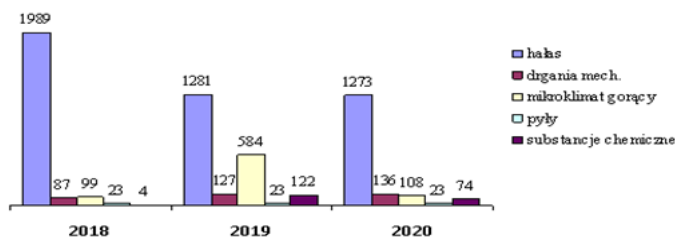

Wykres 8. Porównanie liczby zakładów pracy w ewidencji w zależności od ilości zatrudnionych pracowników w latach 2019-2020

Ogółem skontrolowano 51 zakładów, w których zatrudnionych było 2606 pracowników. Łącznie przeprowadzono 63 kontrole sanitarne, w tym 3 kontrole interwencyjne, które dotyczyły skarg/wniosków. Ponadto przeprowadzono 80 kontroli w zakresie sprawdzenia przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

VI.2. Występujące przekroczenia normatywów higienicznych

Na koniec 2020 roku w ewidencji obiektów znajdowało się 79 zakładów pracy, w których występowały przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń lub/i natężeń (NDS, NDN) czynników szkodliwych. Łącznie pracowało w przekroczeniach 1360 osób (w tym 254 osoby w narażeniu więcej niż na jeden czynnik szkodliwy).

Wykres 9. Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2018-2020 z podziałem na poszczególne czynniki

Przekroczenia normatywów higienicznych w środowisku pracy dotyczą głównie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, charakteryzowanego jako poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego czasu pracy. Ogółem w narażeniu na hałas powyżej 85 dB pracują 1273 osoby. Strefy, gdzie występuje hałas, są oznakowane znakami informującymi o występującym zagrożeniu. We wszystkich zakładach stosowane są zabezpieczenia pracowników przed nadmiernym hałasem, głównie indywidualne ochrony słuchu. Ponadto w części zakładów stosowane są rozwiązania techniczne takie jak ekrany ochronne, ściany i kabiny dźwiękochłonne. Pracownicy są informowani o zagrożeniach związanych z występowaniem hałasu.

W narażeniu na drgania mechaniczne pracuje ogółem 136 osób, w tym na drgania o działaniu miejscowym na organizm człowieka poprzez kończyny górne przy obsłudze ręcznych narzędzi mechanicznych oraz drgania o działaniu ogólnym podczas kierowania pojazdami.

W narażeniu na mikroklimat gorący pracuje 108 osób i mikroklimat zimny 5 osób. Praca związana jest z specyficznymi procesami technologicznymi. W przypadku narażenia na mikroklimat gorący dla pracowników zamontowane są kabiny klimatyzacyjne, w których mogą oni ochronić się przed wysoką temperaturą. W przypadku mikroklimatu zimnego pracownicy mają zapewnione odpowiednie ubrania ochronne.

W narażeniu na pyły ogółem pracują 23 osoby w 5 zakładach (4 zakłady przemysłu spożywczego, 1 zakład produkcji mebli). Przekroczenia stężenia pyłów dotyczą: pyłów pochodzenia roślinnego i pyłów mąki (produkcja artykułów spożywczych) oraz pyłów drewna. W zakładach tych stosowane są ochrony zbiorowe w postaci wentylacji ogólnych i miejscowych wyciągowych, pracownicy wyposażeni są w maski przeciwpyłowe.

W narażeniu na czynniki chemiczne pracują 74 osoby. Przekroczenia dotyczą: manganu pochodzącego z procesów spawania - w narażeniu pracuje 70 osób, ditlenku azotu pochodzącego z procesu spawania - w narażeniu pracuje 1 osoba oraz 3 osoby w narażeniu na benzynę i toluen wydzielający się podczas procesu drukowania. We wszystkich zakładach stosowane są rozwiązania techniczne: wentylacja mechaniczna ogólna i/lub miejscowa. Pracownicy są informowani o występujących przekroczeniach normatywów higienicznych.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 zakładów, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych. W 7 zakładach występowały przekroczenia hałasu – narażonych łącznie było 90 pracowników, w 3 zakładach występowały przekroczenia czynników chemicznych – narażonych było 41 pracowników oraz w 1 zakładzie wystąpiły przekroczenia drgań miejscowych – 9 pracowników narażonych. We wszystkich skontrolowanych zakładach pracownicy są poinformowani o występujących przekroczeniach oraz stosowane są ochrony zbiorowe lub indywidualne.

VI.3. Postępowanie administracyjne

W 2020 roku podczas bieżących kontroli w 1 zakładzie pracy stwierdzono nieprawidłowości i wydano decyzje nakazujące ich usunięcie. Ogółem wydano 4 decyzje administracyjne, w tym 1 decyzja dotyczyła kontroli przeprowadzonej w 2019 roku oraz 2 decyzje prolongujące w zakresie terminu wykonania nakazów ujętych w decyzjach z 2019 roku. W wydanych decyzjach administracyjnych, łącznie zawarto 8 nakazów. Ponadto podczas kontroli wydano w 49 obiektach doraźne zalecenia z zakresu higieny pracy, gospodarki chemikaliami bądź zalecenia dotyczące wdrożenia działań mających na celu zwiększenia bezpieczeństwa w zakładzie w trakcie epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS- CoV-2 w Polsce.

Wydane nakazy w decyzjach dotyczyły:

- zapewnienie ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniu socjalno-sanitarnym: wc przy umywalce – 1 nakaz;
- przeprowadzenia badań i pomiarów występujących w środowisku pracy czynników szkodliwych dla zdrowia: hałasu i drgań mechanicznych o działaniu miejscowym na organizm człowieka dla stanowisk pracy: pracownik fizyczny oraz trakowy – 1 nakaz;
- założenia oraz prowadzenia w sposób systematyczny rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia oraz karty badań i pomiarów tych czynników – 1 nakaz;
- brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego dla wszystkich stanowiska pracy – 1 nakaz;
- zapewnienia aktualnej oceny ryzyka zawodowego dla stanowisk pracy: mechanik-diagnosta, pracownik myjni, uwzględniającej narażenie na stosowane mieszaniny niebezpieczne lub mieszaniny stwarzające zagrożenie – 1 nakaz;
- zapewnienia urządzenia do przemywania oczu przy pracach, gdzie występuje niebezpieczeństwo oblania pracowników środkiem żrącym (w pomieszczeniu myjni samochodowej).- 1 nakaz;
- zapewnienia apteczki, instrukcji udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku oraz wykaz pracowników przeszkolonych do udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku w pomieszczeniu myjni samochodowej – 1 nakaz;
- zapewnienia aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie oraz zapewnienia aktualnych karty charakterystyki – 1 nakaz.

Podczas kontroli sprawdzających, stwierdzono wykonanie nakazów decyzji jak również zaleceń pokontrolnych.

VI.4. Kontrole interwencyjne

W 2020 r. wpłynęły 3 skargi/wnioski w zakresie higieny pracy oraz 22 skargi dotyczące nie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Przeprowadzono 6 kontroli, a w pozostałych przypadkach wysłano do zakładów pracy pisma z prośbą o złożenie wyjaśnień w przedmiocie skargi i podjęcie stosownych działań.

Przeprowadzone kontrole interwencyjne związane ze skargami lub wnioskami w zakresie higieny pracy dotyczyły:

1. Uciążliwości prowadzonej działalności przez zakład produkcyjny, w zakresie: uciążliwości akustycznej zakładu (emisji nadmiernego hałasu do środowiska) dla sąsiadujących terenów zabudowy mieszkalnej, wydostającego się w nocy z kominów fabryki dymu, par o nieprzyjemnym zapachu, niewłaściwego stanu technicznego studzienki kanalizacyjnej (zlokalizowanej poza terenem zakładu). Przeprowadzona kontrola potwierdziła nieprawidłowości w zakresie nadmiernej emisji hałasu do środowiska. Podczas kontroli pozyskano informacje iż, zakład produkcyjny prowadzi obecnie działania w zakresie wdrożenia rozwiązań ograniczających oddziaływanie akustyczne instalacji na działki sąsiadujące, a po zakończeniu prac zmierzających do ograniczenia emisji hałasu do środowiska, zostaną wykonane pomiary hałasu do środowiska, celem sprawdzenia czy podjęta działania, są skuteczne. Wyniki zostaną przedstawione Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Poznaniu Delegaturze w Pile, który przeprowadził również kontrole w tym zakresie. W odniesieniu do części skargi w zakresie wydostającego się w nocy z kominów zakładu dymów i par o nieprzyjemnym zapachu, uzyskano informacje, iż jest to wyłącznie para wodna pochodząca z procesu technologicznego. W sprawie niewłaściwego stanu technicznego studzienki kanalizacyjnej, znajdującej się na ul. Chodzieskiej w Kaczorach (poza terenem zakładu) ustalono, iż przedmiotowa studzienka jest własnością Gminy Kaczory.
2. Niewłaściwych warunków higienicznosanitarnych dla pracowników w Schronisku dla Zwierząt. Skarga dotyczy m. in. brak jakichkolwiek szczepień w zakresie chorób odzwierzęcych, brak kart charakterystyki stosowanych niebezpiecznych mieszanin chemicznych, przewożenia żywych i padłych zwierząt tym samym samochodem, brak stołówki (mogącej pomieścić wszystkich pracowników) do spożywania posiłków, niesprawnych dozowników do dezynfekcji rąk, brak rękawiczek i maseczek ochronnych w czasie epidemii, prania odzieży roboczej w tych samych pralkach, gdzie prane są posłania i inne materiały z kojców i szpitala. Skarga nie potwierdziła się.
3. Składowania, magazynowania odpadów komunalnych w miejscu nieprzeznaczonym do tego, tj. na działce, która należy do osoby, prowadzącej działalność gospodarczą głównie w zakresie obróbki drewna, a także w zakresie prowadzenia bazy transportowej i pozyskiwanie żwiru.

Powyższe informacje otrzymano z Urzędu Miejskiego Gminy Łobzenica, celem przeprowadzenia wizji lokalnej i przekazania informacji w przedmiotowej sprawie. Podczas kontroli zebrano informacje potwierdzające składowanie materiałów produkcyjnych poprodukcyjne tj. drewno i trociny, podkłady kolejowe betonowe i drewniane oraz składowanie znacznej ilości odpadów komunalnych, a także składowany jest sprzęt mechaniczny: kruszarka, ładowarka.

W zakresie działań przeciwepidemicznych kontrole dotyczyły:

1. Brak przestrzegania wymogów higienicznosanitarnych oraz brak przestrzegania zaleceń epidemicznych zapobiegających rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 w zakładzie pracy zajmującym się wykonywaniem usług lakierniczych oraz drobnych napraw blacharskich. W wyniku kontroli stwierdzono, iż skarga jest bezzasadna.
2. Brak przestrzegania wymogów epidemicznych zapobiegających rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 (braku rękawiczek jednorazowych lub środków do dezynfekcji rąk dla klientów sklepu, braku stosowania przez pracowników mających kontakt z klientami środków ochrony indywidualnej twarzy) w sklepie z częściami i akcesoriami do pojazdów. W wyniku kontroli stwierdzono, iż skarga jest bezzasadna.
3. Prowadzenia działalności rekreacyjnej polegającej na prowadzeniu Warsztatów Akrobatycznych na terenie Centrum Handlowego w Pile. Skarga nie potwierdziła się.

Pozostałe skargi rozpatrzone zostały drogą elektroniczną, dotyczyły braku podjęcia działań w kierunku zabezpieczenia przeciwepidemicznego w związku ze stanem epidemii (brak zapewnienia środków ochrony indywidualnej i środków myjących-dezynfekcyjnych do sprzątania powierzchni dotykowych oraz braku zachowania bezpiecznej odległości między stanowiskami pracy. Zgłoszono 19 skarg, z czego 16 skarg rozpatrzono tj. wysłano do zakładów pracy pisma z prośbą o złożenie wyjaśnień w przedmiocie skargi i podjęcie stosownych działań. Natomiast 3 skarg nie rozpatrzono, z powodu braku uzyskania kompletnych danych, bądź ich bezzasadności.

VI.5. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

Ogółem w ewidencji zakładów na koniec 2020 roku znajdowało się 66 zakładów, w których pracownicy byli narażeni na działanie czynników rakotwórczych.

Kontrolą objęto 6 zakładów, w których przeprowadzono łącznie 9 kontroli. W narażeniu na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach pracują ogółem 34 osoby, w tym 10 kobiet. Przeprowadzone kontrole nie wykazały przekroczeń normatywów higienicznych dotyczących czynników rakotwórczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi.

Tabela 21. Czynniki rakotwórcze w poszczególnych rodzajach działalności

Lp.	Czynnik rakotwórczy	Rodzaj działalności
1	Pyły drewna	30 Zakładów produkujących wyroby z drewna twardego
2	Benzen	15 Stacji paliw
		3 Laboratoria zakładowe
3	Epichlorohydryna	1 Zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych
		3 Laboratoria zakładowe
4	Chromianu potasu	3 Laboratoria zakładowe
5	Fenoloftaleina	1 Laboratorium zakładowe
6	WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne)	1 Zakład produkcji sprzętu oświetleniowego – produkcja podzespołów elektronicznych
7	Bezwodnik kwasu chromowego	1 Zakład branży metalowej (cynkownia),
8	Związki niklu	1 Zakład branży metalowej (spawanie)
9	Promieniowanie jonizujące	1 Laboratorium zakładowe
		1 Zakład inżynierii zajmujący się poszukiwaniem złóż naturalnych
		6 Zakładów opieki zdrowotnej
10	Formaldehyd	1 Zakład mięsny

W 2020 roku wpłynęło 12 zgłoszeń dotyczących planowanych prac rozbiórkowych wyrobów zawierających azbest, w których łącznie wskazano 194 adresy obiektów (lokalizacji budynków) z terenie powiatu pilskiego. Zgłoszenia dotyczyły demontażu i odbioru materiałów zawierających azbest z posesji prywatnych lub zakładów. Prace wykonywały firmy posiadające pozwolenie na prace z azbestem.

VI.6. Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W ewidencji podmiotów gospodarczych znajduje się 279 zakładów pracy, w których uwzględniono w ocenie ryzyka zawodowego dla danych stanowisk pracy, narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 (np. wirus grypy, wirus opryszczki, laseczka tężca) i/lub 3 zagrożenia (np. gruźlica, WZW typu B). Przeprowadzono łącznie 58 kontroli w 46 zakładach pracy z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi. W skontrolowanych zakładach, w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi pracowało 1070 osób, w tym 195 osób w narażeniu na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia. Grupa 3 zagrożenia została określona w zakładach prowadzących działalność z zakresu: rolnictwa, leśnictwa, produkcji żywności, obróbki drewna, handlu oraz oczyszczania i odprowadzania ścieków.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. W skontrolowanych zakładach przestrzegane były zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy byli wyposażeni w odzież ochronną i w razie konieczności środki ochrony indywidualnej. Pracownicy byli szkoleni z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

VI.7. Nadzór nad stosowaniem, obrotem i produkcją substancji w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach (w tym nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktami biobójczymi)

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy znajduje się 423 obiekty, które stosują w działalności zawodowej, produkują lub importują substancje chemiczne i ich mieszaniny, bądź wyroby zawierające chemikalia. Biorąc pod uwagę "główną funkcję" podmiotu, w ewidencji znajdują się 304 obiekty, które stosują w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny, 109 obiektów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny, 4 formulatorów (3 wytwórnie betonu, 1 wytwórnia środków myjąco-dezynfekujących), 2 importerów oraz 4 producentów etanolu (gorzelnie). Ogółem przeprowadzono 46 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym 35 kontroli u stosujących, 11 kontroli u dystrybutorów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2020 roku nie stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Wystawiono 1 decyzję, która dotyczyła kontroli przeprowadzonej w 2019 roku. W decyzji ujęto 2 nakazy z zakresu substancji chemicznych i ich mieszanin tj. nakaz dotyczący zapewnienia aktualnego spisu stosowanych substancji niebezpiecznych, mieszanin niebezpiecznych, substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie i zapewnienia aktualnych karty charakterystyki (1 nakaz), oraz nakaz dotyczący zapewnienia urządzenia do przemywania oczu przy pracach, gdzie występuje niebezpieczeństwo oblania pracowników środkiem żrącym (1 nakaz).

Produkty biobójcze są wprowadzane do obrotu w 60 obiektach (hurtownie, sklepy, stacje paliw). Przeprowadzono 4 kontrole u dystrybutorów produktów. W wyniku kontroli nie zakwestionowano i nie wycofano z obrotu żadnego produktu biobójczego.

Ponadto przeprowadzono 2 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych, podczas których dokonano oceny kart charakterystyki oraz oceny oznakowania opakowania dla 2 produktów biobójczych.

Jedna kontrola związana była realizacją wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE-8 (REF-8) zorganizowanego przez Forum, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach. W ramach projektu REF-8, wytypowano 1 podmiot z terenu powiatu pilskiego, zajmujący się sprzedażą przez Internet produktów chemicznych, przeznaczonych dla ogółu społeczeństwa i do zastosowań zawodowych. Kontrola miała na celu sprawdzenie zakres przedmiotowego projektu REF-8, tj. sprawdzenie zgodności i prawidłowości sprzedawanych przez Internet produktów chemicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawodawstwa rozporządzeń: REACH (Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów), CLP (Nr 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 16 grudnia

2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin) i BPR (Nr 528/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych). Podczas kontroli do oceny wytypowano 1 produkt biobójczy, w wyniku czego nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru nad stosowaniem w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 19 zakładów stosujących prekursory narkotyków:

- prekursory narkotyków kategorii 2: bezwodnik kwasu octowego w zakładzie produkcji skrobi ziemniaczanej oraz nadmanganian potasu w hucie szkła do uzdatniania wody i w 3 laboratoriach analitycznych do przeprowadzania analiz laboratoryjnych;
- prekursory kategorii 3: kwas solny do produkcji preparatów skrobiowych, przy produkcji sprzętu oświetleniowego, w trawialni przy procesie produkcji krat i mat stalowych; kwas siarkowy przy produkcji alkoholu etylowego oraz przy produkcji sprzętu oświetleniowego; metyloetyloketon przy produkcji sprzętu oświetleniowego; oraz jako odczynniki chemiczne w 11 laboratoriach analitycznych przy zakładowych i badawczych - kwas solny, kwas siarkowy, metyloetyloketon, eter etylowy, aceton, toluen.

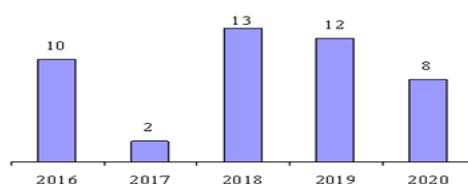
W 2020 roku nie przeprowadzono kontroli w zakładach pracy, gdzie stosowane są prekursory narkotyków. Na terenie powiatu pilskiego brak jest wprowadzających do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2. W przypadku kategorii 3 jest dwóch dystrybutorów, którzy wprowadzają do obrotu aceton – hurtownie farb i lakierów.

VI.8. Choroby zawodowe, ocena narażenia zawodowego

W 2020 roku zgłoszono 18 podejrzeń chorób zawodowych. Zgłoszeń dokonały podmioty medyczne oraz osoby indywidualne (emeryci, rolnicy). Przeprowadzono 18 postępowań w sprawie chorób zawodowych zakończonych sporządzeniem karty oceny narażenia zawodowego. Postępowania prowadzone były w celu wydania decyzji w sprawie choroby zawodowej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile oraz na wnioski Wielkopolskiego Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu, Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Rzeszowie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. W ramach postępowań przeprowadzono 2 wywiady osobami starającymi się o stwierdzenie choroby zawodowej. Wydano łącznie 14 decyzji w sprawie chorób zawodowych. Wydano 9 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 8 decyzji uprawomocniło się w 2020 roku, wystawiono 5 kart stwierdzenia choroby zawodowej, które przesłano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi. Wydano 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Jednostki chorobowe, których dotyczyły wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej to:

- Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: Zespół cieśni w obrębie nadgarstka Lp. 20.1 – 2 przypadki u stomatologów;
- Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: Przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej Lp. 19.5 – 2 przypadki u stomatologów;
- Przewlekłe choroby narządu głosu wywołane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: Niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią Lp. 15.3 – 2 przypadki u nauczycieli;
- Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie okołostawowe barku Lp. 19.4 – 1 przypadek u stomatologa;
- Borelioza Lp. 26 – 1 przypadek u rolnika ;
- Pylica krzemowa płuc Lp. 3.1 – 1 przypadek u pracownika odlewni.

Wykres 10. Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w powiecie pilskim w latach 2016-2020

VI.9. Promocja zdrowia

W 2020 r. w związku z obecną sytuacją epidemiczną związaną z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, wywołującym chorobę COVID-19 na terytorium RP, nawiązano współpracę z zakładami pracy będącymi pod bieżącym nadzorem, celem pozyskania informacji dotyczących:

- zrealizowanych przez zakład działań zapobiegawczych i profilaktycznych w zakładzie pracy ograniczających rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2;
- zrealizowanych przez zakład działań podjętych w trybie awaryjnym, w związku z wystąpieniem przypadków zakażenia COVID-19 w miejscu pracy;
- opracowanych i wdrożonych dodatkowych działań prewencyjnych oraz naprawczych i korygujących, mających na celu monitorowanie rozprzestrzeniania zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników i osób świadczących pracę na terenie zakładu;
- wyznaczenia koordynatora w zakładzie pracy, który będzie pozostawał w kontakcie z właściwym organem sanitarnym i przekazywał informacje o aktualnej sytuacji panującej w miejscu pracy.

Ponadto w ramach współpracy wysyłano pisma przypominające i informujące o konieczności przestrzeganiu przepisów w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z występowaniem stanu epidemii.

Wysyłano również drogą elektroniczną materiały zawierające wytyczne i zalecenia epidemiczne do służbowego wykorzystania, w tym m. in.:

1. Opinię Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny z dnia 2 kwietnia 2020 r. (znak: B-BK-547-54/20), dotycząca dezynfekcji pomieszczeń biurowych poprzez ozonowanie, skuteczności powyższej metody w zwalczaniu SARS-CoV-2 oraz kwestii związanych z bezpieczeństwem jej stosowania.
2. Opinię Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny z dnia 19 marca 2020 r. (znak: B-BK-547-47/20), dotycząca koniecznego zakresu mycia i dezynfekcji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej w obiektach użyteczności publicznej w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19.
3. Dane teleadresowe instytucji (PSSE Piła, Szpitala Specjalistycznego w Pile, link rejestru placówek podstawowej opieki zdrowotnej (POZ)).
4. Zalecenia dla pracodawców oraz plakaty (Koronawirus – plakat ogólny formatu A3, plakat *Dezynfekcja rąk*, plakat *Podejrzanie koronawirusa*, plakat *Styczność z innymi osobami*, plakat *Bezpieczny dojazd do pracy*, plakat *Podstawowe zasady bezpieczeństwa*), znajdujące się na stronie: <https://www.gov.pl/web/koronawirus/do-pobrania>.

Wyżej opisane działania przeprowadzono głównie w zakładach pracy zatrudniających powyżej 50 pracowników, za pośrednictwem wyznaczonych koordynatorów, ale też w zakładach zatrudniających poniżej 50 osób, z którymi nawiązano współpracę drogą elektroniczną.

Prowadzona była również ocena przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W czasie kontroli w 31 zakładach wypełniono kwestionariusz oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich zakładach był przestrzegany zakaz palenia tytoniu na stanowiskach pracy, w tym w 1 zakładzie pracownicy palący tytoń mogli korzystać z palarni. W czasie kontroli zwracano uwagę na szkodliwość palenia tytoniu, szczególnie w tych zakładach, gdzie w środowisku pracy występują szkodliwe czynniki rakotwórcze, chemiczne, biologiczne.

Podsumowanie

1. Liczba zakładów będących w ewidencji Sekcji Higieny Pracy w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła o 5% (min. ze względu na przekazane obiekty przez WSSE w Poznaniu w dniu 04.03. 2020 r.). Zakłady, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) zmalała z 83 zakładów w roku 2019 do 79 zakładów w 2020 roku, liczba pracowników pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe w porównaniu do roku ubiegłego utrzymuje się na tym samym poziomie.
2. Rodzaj jak i wielkość narażenia na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze w ciągu ostatnich lat nie uległa zmianie.

3. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia, jak również w podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych i wprowadzanych do obrotu chemikaliów.
4. Liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej utrzymuje się również na tym samym poziomie.

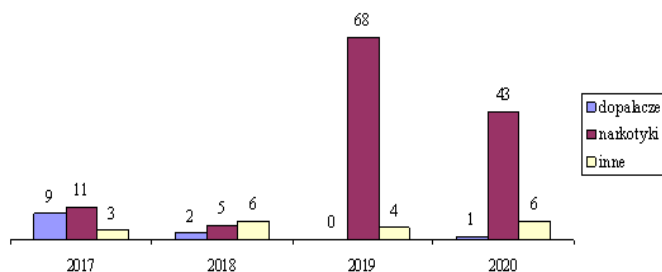

II. NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTUNA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

VII.1. Bieżący nadzór sanitarny

W 2020 roku nie prowadzono kontroli w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, z powodu braku informacji o podmiotach prawnych i fizycznych działających na terenie powiatu pilskiego, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wytwarzają lub wprowadzają do obrotu środki zastępcze.

W ramach współpracy z ośrodkami opieki zdrowotnej, w zakresie monitorowania podejrzeń zatrucić środkami psychoaktywnymi, w 2020 roku otrzymywano 43 informacje o zatruciach ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. Zgłoszenia podejrzeń zatrucić środkami psychoaktywnymi, dotyczyły łącznie 50 osób. Były to zatrucia głównie substancjami psychoaktywnymi objętymi ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii: kannabinolami, amfetaminą, metamfetaminą, w pojedynczych przypadkach również ekstazą (3 przypadki) i kokainą (w 1 przypadku). Przypadki zatrucia lekami psychotropowymi (głównie benzodiazepinami) odnotowano sześciokrotnie. Stwierdzono również jeden przypadek podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi tzw. dopalaczami. Zgłoszone podejrzenia zatrucić środkami psychoaktywnymi dotyczyły osób w przedziale wiekowym od 15 do 51 lat, w tym najwięcej osób w wieku > 25 lat (29 osób), w wieku 19-24 lat (19 osób) oraz 2 przypadkach zgłoszono osoby niepełnoletnie (15 lat i 17 lat). Zdecydowana przewaga zgłaszanych osób, to osoby płci męskiej tj. 46 osób na 50 osób zgłoszonych podejrzeń przypadków zatrucić. Przypadków śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych w roku 2020 nie było.

Wykres 11. Porównanie liczby zgłoszonych zatrucić dopalaczami, narkotykami i środkami niewiadomego pochodzenia w latach 2017-2020

Prowadzono także współpracę z Komendą Powiatową Policji w Pile, do której przekazywane są informacje o zgłoszeniach przypadków zatruc substancjami psychoaktywnymi, otrzymanymi ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. W roku 2020 roku wysłano łącznie 25 zawiadomień. Powyższe zawiadomienia dotyczą przypadków, o których Komenda Powiatowa Policji nie posiadała informacji.

Sekcja Higiena Pracy zajmuje się prowadzeniem i aktualizowaniem systemu monitorowania informacji o „dopalaczach” SMIOD. W systemie raportowane są na bieżąco wszelkie informacje i dokumenty dotyczące realizacji zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych m. in. decyzji, wyników badań kwestionowanych produktów i dokumentacji toczących się postępowań. Ponadto do systemu są także wpisywane informacje o podejrzeniach zatruc substancjami psychoaktywnymi.

W ramach nadzoru nad nielegalnym handlem środkami zastępczymi nie odnotowano przypadku wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych (handlu w sklepie stacjonarnym). W obszarze przestrzegania prawa dotyczącego środków zastępczych prowadzona jest stała współpraca z organami ścigania i Służbami Celno-Skarbowymi.

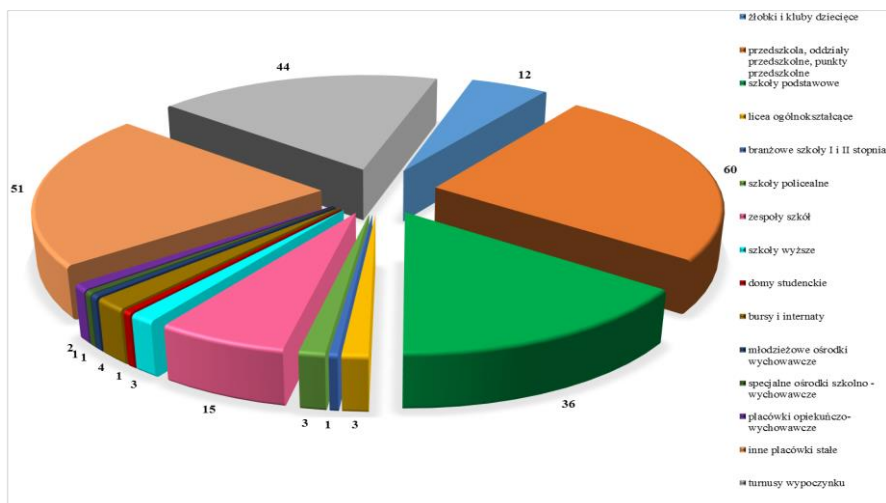
VIII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

VIII.1. Informacje wstępne

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego. Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ochronie zdrowia publicznego określone są ustawowo między innymi poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo-wychowawczych, w żłobkach, klubach dziecięcych, a także w szkołach wyższych oraz obiektach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W roku 2020 na terenie powiatu pilskiego Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży pełniła nadzór nad 191 placówkami nauczania i wychowania, w tym: 12 placówkami świadczącymi usługi z zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce); 60 przedszkolami, w tym 3 przedszkolami specjalnymi; 36 szkołami podstawowymi, w tym 1 specjalną; 3 liceami ogólnokształcącymi; 1 branżową szkołą I i II stopnia; 1 szkołą policealną; 15 zespołami szkół (w strukturę których wchodzi przedszkola, szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, technika, branżowe szkoły I i II stopnia, szkoły specjalne, szkoły policealne); 3 uczelniami wyższymi – 2 publicznymi, 1 niepubliczną; 1 domem studenckim, 4 bursami i internatami; 1 młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym; 1 specjalnym ośrodkiem szkolno-wychowawczym; 2 placówkami opiekuńczo-wychowawczymi; 29 placówkami wsparcia dziennego, 1 młodzieżowym domem kultury, 16 pozaszkolnymi placówkami specjalistycznymi (szkołami językowymi, szkołą muzyczną, kołami prowadzącymi zajęcia techniczne i kreatywne); 2 placami zabaw dla dzieci zlokalizowanymi w centrach handlowych, oraz 3 boiskami Orlik zlokalizowanym przy szkołach podstawowych.

Łącznie w ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 75 kontroli, w tym: 48 kontroli w placówkach stałych oraz 27 kontroli turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego, ujętych w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Do bazy wypoczynku MEN w roku 2020 zgłoszono 44 turnusy wypoczynku. W kontrolowanych stałych placówkach nauczania i wychowania w roku 2020 uczyło się i przebywało łącznie 5 732 dzieci i młodzieży, a z zimowego i letniego wypoczynku skorzystało 1456 uczestników. Liczbę placówek objętych nadzorem w 2020 r. wraz z danymi liczbowymi przedstawia wykres nr 12.

Wykres nr 12. Placówki stałe oraz zorganizowane turnusy wycieczek dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego objęte nadzorem w 2020 roku

Na terenie powiatu pilskiego w 2020 r. występowały placówki, w których stwierdzono niewłaściwy stan techniczny, w związku z tym wszczęto postępowania administracyjne. Łącznie wydano 9 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, nieprawidłowości dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego powierzchni – podłóg w salach pobytu dzieci oraz klatek schodowych; ścian w pomieszczeniu siłowni, sufitu w natryskowni; sufitów, ścian, podłóg w szatniach i sanitariatach; drzwi do szatni; ścian w salach pobytu; ścian, sufitów i podłóg w sali gimnastycznej; ścian i sufitów wewnętrznych klatek schodowych;
- niesprawnej wentylacji sali gimnastycznej, uniemożliwiającej prawidłową wymianę powietrza;
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego powierzchni tarasu zewnętrznego wraz ze schodami, zadaszeniem i murem okalającym;
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego nawierzchni bieżni zewnętrznej na boisku szkolnym, nawierzchni placu zabaw oraz elementu zabawowego, zlokalizowanego w obrębie placu zabaw;
- brak bieżącej ciepłej wody w punktach wodnych na terenie pomieszczeń sanitarnohigienicznych bloku sportowego (sanitariaty i natryskownie).

Dodatkowo wydano 10 decyzji prolongujących termin wykonania nakazów prawomocnych decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile z lat ubiegłych w 4 publicznych przedszkolach, 5 publicznych szkołach podstawowych, 1 zespole szkół oraz 13 decyzji płatniczych w związku z negatywnymi kontrolami. Ponadto po kontroli przeprowadzonej w żłobku niepublicznym w związku z awarią pieca gazowego, podgrzewającego wodę, wydano zalecenie jego naprawy w trybie natychmiastowym, usterka została usunięta.

VIII.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

Na terenie powiatu pilskiego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile pozostają szkoły publiczne i niepubliczne wszystkich szczebli nauczania. Budynki, w których prowadzona jest działalność oświatowo-wychowawcza są w pełni przystosowane do tego celu. W większości placówek podobnie jak w latach ubiegłych przeprowadzono między innymi remonty sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, bloków sportowych, zaplecza sanitarnego oraz inne prace konserwatorsko-porządkowe w celu poprawy komfortu nauki i pracy.

VIII.3. Wodociągi i kanalizacja

Wszystkie placówki na terenie powiatu posiadają podłączenie do wodociągu publicznego. W roku 2020 nieczystości płynne w placówkach kontrolowanych odprowadzono w większości do kanalizacji centralnych, wśród kontrolowanych obiektów 1 z placówek posiada zbiornik bezodpływowy – szambo, opróżniane w wymaganej częstotliwością, jest to 1 przedszkole, funkcjonujące na terenie wiejskim. Na terenie powiatu pilskiego nie występują placówki posiadające w swej strukturze sanitariaty zewnętrzne. Nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile placówki nauczania i wychowania posiadają dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody w sanitariatach, wszystkie obiekty posiadają sanitariaty zlokalizowane w budynkach dydaktycznych. W wyniku kontroli w 2 placówkach – żłobku niepublicznym oraz szkole podstawowej, stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, polegające na braku bieżącej ciepłej wody. W trakcie kontroli żłobka wydano zalecenie natychmiastowego usunięcia awarii pieca podgrzewającego wodę – zalecenie zostało wykonane; w szkole podstawowej przy punktach wodnych na terenie pomieszczeń sanitarnohigienicznych bloku sportowego – wydano decyzję administracyjną, nakaz zapewnienia bieżącej ciepłej wody został wykonany. W 2020 r. na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w 2 szkołach podstawowych nie zachowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, natomiast na podstawie sprawozdania sporządzonego w wyniku informacji przesłanych przez dyrektorów szkół za rok szkolny 2019/2020 wynika, iż w 4 szkołach podstawowych, w tym 2 skontrolowanych w I połowie 2020 roku na terenie powiatu nie zachowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnohigienicznych, ilość uczniów przypadających na miskę ustępową/umywalkę wynosi od 2 do 4 osób ponad przyjętą normę.

VIII.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

Spośród 13 skontrolowanych pod kątem infrastruktury szkół, 12 placówek posiada infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w postaci sali zastępczej lub rekreacyjnej z boiskiem sportowym, szkolnego zespołu sportowego (z zapleczem higieniczno-sanitarnym) z boiskiem lub bez boiska, 1 placówka - szkoła podstawowa specjalna nie posiada

infrastruktury do prowadzenia zajęć sportowych. Część z placówek, korzysta z infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f poza placówką – sali gimnastycznych innych placówek, gminnych i miejskich hal sportowych, boisk gdzie w godzinach przedpołudniowych są programowo realizowane zajęcia z wychowania fizycznego. Szczegółową sytuację w zakresie korzystania przez szkoły z infrastruktury do realizacji zajęć wychowania fizycznego przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 22. Zestawienie warunków do realizacji wychowania fizycznego w poszczególnych rodzajach szkół na terenie powiatu pilskiego w roku 2020

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek posiadających									
		tylko			sala gimnastyczna z boiskiem	sala zastępcza/rekreacyjna z boiskiem	sala gimnastyczna i sala zastępcza/rekreacyjna		szkolny zespół sportowy		brak infrastruktury do prowadzenia zajęć w-f
		sala gimnastyczna	sala zastępcza/rekreacyjna	boisko			z boiskiem	bez boiska	z boiskiem	bez boiska	
Szkoły podstawowe	11	-	2	-	-	3	-	-	5	-	
Zespoły szkół	2	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-
OGÓLEM	13	-	2	-	-	4	-	-	6	-	1

Niezależnie od posiadanej infrastruktury uczniowie szkół korzystają dodatkowo z obiektów poza własną placówką tj. z hal sportowych MOSiR, boisk sportowych ORLIK, basenu.

VIII.5. Opieka medyczna w szkołach

Analizując warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach i placówkach, spośród 13 skontrolowanych w tym zakresie obiektów, gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiadają wszystkie placówki z czego 10 do własnej dyspozycji. W 3 szkołach opieka zdrowotna zapewniona jest w pomieszczeniach zastępczych, zlokalizowanych na terenie placówki. Stan sanitarno-techniczny oraz porządkowy pomieszczeń, w których realizowana jest opieka zdrowotna nad uczniami nie budzi zastrzeżeń.

VIII.6. Ocena warunków środowiska szkolnego

W roku 2020 wzorem lat poprzednich przeprowadzono kontrole w zakresie procesów nauczania wychowania, dotyczące zapewnienia uczniom możliwości pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, posiadania certyfikatów na meble edukacyjne i sprzęt sportowy oraz oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. W roku 2020 nie dokonano oceny dostosowania stanowiska pracy ucznia do zasad ergonomii.

Dokonano ocen tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych: zwracano uwagę na fakt, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, czy różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie

większa od 1 godziny. W roku 2020 oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 12 szkołach i 221 oddziałach, w tym oceniono 196 oddziałów.

W zakresie posiadania przez szkoły i placówki sprzętu sportowego na 25 skontrolowanych, 16 placówek posiada sprzęt sportowy w całości posiadający certyfikaty (100%), 3 placówki powyżej 50 % sprzętu sportowego z certyfikatami, 4 placówki do 50 %, 1 placówka do 25 % certyfikowanego sprzętu sportowego, 1 placówka (szkoła zlokalizowana na obszarze wiejskim) posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów (zakupiony przed 1997 rokiem); w zakresie posiadania przez szkoły i placówki certyfikowanych mebli edukacyjnych 30 skontrolowanych w 2020 roku posiada meble z certyfikatami, w tym 21 placówek posiada wyłącznie certyfikowane meble edukacyjne (100%), 7 placówek powyżej 50%, 1 placówka do 50 %, a 1 placówka poniżej 25 % mebli z certyfikatami.

We wszystkich skontrolowanych w 2020 roku placówkach zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach uczniowskich lub wyznaczonych miejscach w izbach lekcyjnych (klasy I-III szkoły podstawowej).

Skontrolowane plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględniają równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. W szkołach z terenu powiatu pilskiego prowadzony jest przede wszystkim jednozmianowy system nauki, dyrektorzy wykazują starania, aby plany lekcji były sporządzane z zachowaniem zasad higieny. Zdarza się, że uczniowie szczególnie klas I – III szkoły podstawowej podzieleni są w tygodniu nauki, w taki sposób, że część klas przychodzi do szkoły na pierwszą godzinę lekcyjną, natomiast pozostałe klasy przychodzą maksymalnie trzy godziny później, jednak lekcje w całej szkole trwają do tej samej godziny popołudniowej. W jednej placówce na terenie miasta Piły nadal lekcje w klasach I–III szkoły podstawowej odbywają się w systemie zmianowym, takie przesunięcie czasowe spowodowane jest większą ilością oddziałów w stosunku do liczby sali lekcyjnych.

W 2020 roku wykonano oznaczenia fizyczne w zakres których wchodził pomiar temperatury otoczenia w salach pobytu dzieci i młodzieży w okresie grzewczym, również w trakcie trwania wypoczynku zimowego - ogółem wykonano 549 pomiarów (1781 w 2019 r.), zmierzono także powierzchnie i wysokości sal pobytu na potrzeby kontroli, łącznie dokonano 117 takich pomiarów, co daje łączną liczbę 666 oznaczeń fizycznych.

VIII.7. Dożywianie dzieci i młodzieży

W roku 2020 prowadzono ocenę dożywiania uczniów w szkołach: podstawowych, gimnazjach, liceach oraz zespołach szkół. Dane liczbowe w zakresie liczby uczniów korzystających z różnych form dożywiania w porównaniu z rokiem 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Dożywianie uczniów w szkołach w latach 2019-2020

Rok	PROWADZENIE DOŻYWIANIA W SZKOŁACH								Liczba uczniów korzystających z posiłków dofinansowywanych
	Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowanie śniadań		Podawanie napoju		
	Liczba placówek	Liczba uczniów korzystających ogółem	w tym korzystających:		Liczba placówek	Liczba korzystających	Liczba placówek	Liczba korzystających	
			Z obiadów pełnych	Z posiłków jednodaniowych					
2019	36	5088	4669	419	17	620	38	7198	1301
2020	13	1720	1720	-	8	229	10	2037	414

Na 13 skontrolowanych w tym zakresie szkół, wydawanie ciepłych posiłków zapewniało 10 placówek oświatowych, w 3 szkołach wiejskich nie spożywa się obiadów – łącznie z ciepłych posiłków korzystało 1720 dzieci i młodzieży (w 2019 r. – 5088). Śniadania organizowano w 8 placówkach, z których korzystało łącznie 229 dzieci (w 2019 r. – 620). Napoje ciepłe i zimne poza napojami podawanymi do posiłków, zapewniało 10 placówek i korzystało z nich 2037 dzieci (w 2019 r. – 7198). Z posiłków dofinansowywanych w roku 2020 korzystało łącznie 414 dzieci i młodzieży. Dodatkowo, podobnie do lat ubiegłych uczniowie klas I-V szkół podstawowych uczestniczyli w programie „Mleko” oraz „Owoce i warzywa w szkole” (dotyczy roku szkolnego 2019/2020).

VIII.8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W roku 2020 pod kątem posiadania substancji chemicznych i ich mieszanin jako wyposażenia pracowni chemicznych skontrolowano 6 placówek oświatowych. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych substancji chemicznych, wymagane karty charakterystyki, substancje niebezpieczne były właściwie oznakowane i przechowywane. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp oraz apteczki z podstawowymi materiałami do udzielania pierwszej pomocy, sale zajęć wyposażono w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. Uczniowie nie mieli bezpośredniego kontaktu z substancjami i preparatami chemicznymi, gdyż wszystkie doświadczenia wykonywane były przez nauczycieli chemii lub przedstawiane z wykorzystaniem filmów instruktażowych.

VIII.9. Ocena warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania

W ramach kontroli obiektów oceniano warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania. Przeprowadzono kontrole 42 obiektów, podczas których zwracano uwagę na zapewnienie bieżącej ciepłej wody, wyposażenie sanitariatów w środki higieny osobistej oraz stan higieniczny i techniczny węzłów sanitarnych.

W wyniku kontroli w 2 placówkach stwierdzono nieprawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej, polegające na nie zapewnieniu dostępności do bieżącej ciepłej wody. W wyniku kontroli podjęto działania naprawcze, w wyniku których zapewniono dostępność bieżącej ciepłej wody.

VIII.10. Ocena warunków do nauki i przebywania dzieci 5-6 letnich

W 2020 roku oceniono wzorem lat poprzednich warunki sanitarnohigieniczne dla dzieci 6-letnich w tzw. „oddziałach zerowych”. Podczas kontroli szkół prowadzono ocenę warunków do nauki dla tej grupy wiekowej. W 30 skontrolowanych placówkach oświatowych, będących pod nadzorem PPIS – przedszkolach, szkołach podstawowych funkcjonujących samodzielnie lub w zespołach szkół oddziały „zerowe” funkcjonują w 17, uczęszcza do nich 419 dzieci. Nie odnotowano nieodpowiedniej infrastruktury do funkcjonowania tych oddziałów.

VIII.11. Zabezpieczenie placów zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami

Kontrolując szkoły i placówki zwracano uwagę na ochronę placów zabaw, terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi, tzn. w jaki sposób są zabezpieczane piaskownice na okres przerwy w użytkowaniu, z jaką częstotliwością wymieniany jest piasek w piaskownicach, w jakim stanie znajduje się ogrodzenie terenu, czy widoczne są odchody zwierzęce lub inne zanieczyszczenia. Spośród kontrolowanych w 2020 roku placówek, łącznie z turnusami wypoczynku zimowego i letniego, 23 obiekty posiadają plac zabaw/teren rekreacyjny, z czego 6 z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami (brak zabezpieczenia piaskownic przykryciem w czasie przerw w użytkowaniu - po zakończeniu korzystania), 12 obiektów posiada plac zabaw i/lub teren rekreacyjny oraz teren sportowy w pełni zabezpieczone przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. Niezabezpieczanie piaskownic przykryciem w trakcie przerw w użytkowaniu wynika z dostępności terenów, gdzie są zlokalizowane, również w godzinach popołudniowych oraz w czasie wolnym od pracy – w takich przypadkach zaleca się wzmożoną kontrolę piaskownic pod kątem zanieczyszczeń, odchodami zwierzęcymi. Wszystkie te piaskownice umiejscowione są na terenach ogrodzonych, gdzie obowiązuje zwyczajowy zakaz wprowadzania zwierząt. W związku z nadzorem nad warunkami higieniczno-zdrowotnymi i technicznymi

placów zabaw, terenów rekreacyjnych, terenów sportowych podległych placówek nie wydano decyzji merytorycznych dotyczących usunięcia nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie, nie zastosowano także sankcji przez ukaranie mandatem karnym.

VIII.12. Inne placówki oświatowo-wychowawcze

W roku 2020 skontrolowano 5 stałych placówek rekreacyjnych, w grupie tej znajdują się sale zabaw w galeriach handlowych, zespoły boisk sportowych ORLIK funkcjonujące na terenie szkół podstawowych.

VIII.13. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Wszystkie skontrolowane w roku 2020 turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do elektronicznej bazy wypoczynku MEN. Skontrolowano 20 turnusów wypoczynku zimowego oraz 7 turnusów wypoczynku letniego, w których uczestniczyło 1456 dzieci i młodzieży. Placówki zostały przygotowane właściwie oraz zapewniały bezpieczne warunki pobytu. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia przeprowadziła 15 kontroli właściwych warunków przygotowania i wydawania posiłków, oceniano również jadłospisyienne i tygodniowe, w jednym z obiektów, gdzie odbywała się wypoczynek zimowy, nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,-zł w związku z nieprawidłowościami dotyczącymi stanowisk pracy wykorzystywanych niezgodnie z ich przeznaczeniem tj. w kuchni czystej odbywało się przechowywanie jaj brudnych, bez obróbki wstępnej, zanieczyszczonych odchodami i piórami. W pomieszczeniu przeprowadzania obróbki wstępnej warzyw odbywało się rozlewanie i przechowywanie gotowego produktu (kompotu), zwrot brudnych naczyń odbywał się przez kuchnię czystą na wózku transportowym, mimo tego, iż w zakładzie istniała możliwość zwrotu naczyń przez okienko podawcze bezpośrednio do zmywalni naczyń oraz brakiem na bieżąco prowadzonych zapisów z GHP, w związku z powyższym stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentacją GHP, a realizacją jej postanowień. Wszystkim uczestnikom wypoczynku zapewniono ciepłe posiłki. Ogółem z dożywiania skorzystało 1390 uczestników w przypadku półkolonii organizowanych w miejscu zamieszkania, w tym 98 z posiłków dofinansowywanych.

Odnotowano jeden uraz - złamanie ręki w trakcie pobytu na lodowisku w trakcie wypoczynku organizowanego w szkole podstawowej.

Podobnie jak w latach ubiegłych wypoczynek został wzmocniony działaniami edukacyjnymi, dotyczącymi promowania zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób oraz bezpieczeństwa zdrowotnego. Prowadzono rozmowy i przekazywano organizatorom wypoczynku materiały oświatowe w formie broszur, ulotek na temat: bezpiecznego wypoczynku oraz higieny (materiały dotyczące grypy i antybiotykoterapii), a w trakcie lata materiały informacyjne – ulotki i plakaty dotyczące: kleszczy, bezpiecznych wakacji, wpływu nadmiernej ekspozycji ciała na

promienie słoneczne, walki z rakiem – zdrowej diety, negatywnego wpływu palenia papierosów oraz zażywania dopalaczy.

Ogółem przeprowadzono 16 szkoleń informacyjnych w formie rozmów i prezentacji, w tym 1 z udziałem przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji. W ramach nadzoru nad wypoczynkiem letnim w szczególności zwracano uwagę na wdrożenie i przestrzeganie procedur zapobiegawcze, mające na celu minimalizację ryzyka zachorowania na COVID-19 oraz postępowanie w przypadku podejrzenia zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Przygotowanie skontrolowanych placówek nie budziło zastrzeżeń: kierownicy wypoczynku opracowali i wdrożyli procedury bezpieczeństwa, zapobiegające szerzeniu się wirusa SARS-CoV-2 (pomieszczenia w których odbywały się zajęcia były regularnie wietrzone, zapewniono bieżącą – średnio co godzinę lub częściej w razie potrzeby – dezynfekcję powierzchni dotykowych między innymi: klamek, stołów, materiałów edukacyjnych), zapewniono środki dezynfekcyjne o szerokim spektrum działania (wiruso-, bakterio-, grzybobójczym) i w wystarczającej ilości środki do utrzymania higieny w obiekcie, w widocznych miejscach umieszczono instrukcje prawidłowego zakładania i zdejmowania jednorazowych maseczek i rękawic ochronnych, a przy punktach wodnych do mycia rąk - prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk.

Opiekunowie dzieci i uczestnicy wypoczynku zostali zapoznani z wdrożonym i obowiązującym regulaminem wypoczynku letniego podczas trwania epidemii. Do placówek przyjmowane były wyłącznie dzieci zdrowe, nie mające kontaktu z osobą chorą bądź przebywającą na kwarantannie. Dzieciom przychodzącym na wypoczynek mierzona była (za pisemną zgodą rodziców/opiekunów) temperatura ciała, rodzice/opiekunowie nie wchodzili na teren placówek (przekazywali dzieci w drzwiach wejściowych kadrze wypoczynku). Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile nie wpłynęła informacja dotycząca niewłaściwych warunków sanitarnych w obiektach wypoczynku. Placówki były właściwie przygotowane, wypoczynek przebiegał bezpiecznie. Porównanie ilości turnusów i liczby uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2019 i 2020 zestawiono w tabeli nr 24.

Tabela nr 24. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2019 i 2020

Rodzaj placówek	Rok 2019		Rok 2020	
	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
wypoczynek zimowy	19	1342	20	1011
wypoczynek letni	36	1308	24	445
RAZEM	55	2650	44	1456

VIII.14. Interwencje

W roku 2020 bezpośrednio do Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pile wpłynęło 9 informacji, dotyczących nieprzestrzegania prawidłowych warunków higienicznosanitarnych na terenie objętych nadzorem placówek, z czego 1 informację przekazano Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Złotowie ze względu na lokalizację placówki poza granicami powiatu pilskiego; były to w większości telefoniczne bądź listowne skargi anonimowe, a dotyczyły:

- pracowników szkoły, którzy na jej terenie poruszali się w maskach chirurgicznych, co budziło panikę wśród uczniów (informacja wpłynęła przed wybuchem epidemii), informację przesłano do organu prowadzącego placówkę;
- sprawdzenia materiału z jakiego wykonane są nawierzchnie boisk w jednej ze szkół podstawowych - przeanalizowano dokumentację powykonawczą zagospodarowania terenu boisk w celu weryfikacji materiałów użytych do ich budowy, w wyniku analizy stwierdzono, iż materiały użyte na czas budowy, posiadały atesty higieniczne Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH oraz Instytutu Techniki Budowlanej;
- niewłaściwego stanu sanitarnego w szkole podstawowej – odstąpiono od kontroli, zawieszono czynności kontrolne z uwagi na wybuch epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 i zamknięcie szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych;
- niewłaściwego stanu sanitarnego w sanitariatach dla uczniów na terenie szkoły podstawowej; przeprowadzono kontrolę sanitarną, która nie wykazała nieprawidłowości we wskazanym w informacji zakresie;
- przypadków przyjmowania dzieci chorych do żłobka - poinformowano rodzica, iż w kompetencjach dyrektora placówki leży weryfikacja stanu zdrowia dzieci przyjmowanych do placówki;
- powrotu uczniów szkoły z Hiszpanii (informacja wpłynęła w marcu 2020 r.) - osoby zostały objęte nadzorem epidemicznym, zgodnie z listą przesłaną przez dyrektora placówki;
- świadczenia pracy w placówce oświatowej na terenie miasta Piły przez osobę z grupy zwiększonego ryzyka w czasie trwania epidemii – osobie tej przedstawiono obowiązki pracodawcy wobec pracownika wynikające z Kodeksu Pracy, polegające na zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz załączono wytyczne i zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie zasad higieny;
- nieprawidłowości w opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 - kontrola przeprowadzona w zakresie kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile wykazała nieprawidłowości, zawiadomiono prokuraturę rejonową o możliwości popełnienia

przestępstwa - Komenda Powiatowa Policji w Pile wydała postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia.

VIII.15. Współpraca z instytucjami i mediami

W roku 2020 wzorem lat ubiegłych Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Pile, Urzędami Miast i Gmin. Współpraca z przedstawicielami lokalnych samorządów terytorialnych polegała na wzajemnej wymianie informacji dotyczących placówek nauczania i wychowania:

- W dniu 26.08.2020 r. odbyło się spotkanie informacyjne z Zastępcą Prezydenta Miasta Piły, który reprezentuje organ założycielski dla publicznych przedszkoli i szkół podstawowych miasta Piły.
- W sierpniu 2020 r. zorganizowano spotkania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile z dyrektorami szkół i placówek oświatowych z terenu powiatu pilskiego, celem przedstawienia informacji dotyczących bezpiecznego powrotu uczniów do szkół. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 64 dyrektorów. Na spotkaniach przedstawiono prezentację z wytycznymi GIS, MZ i MEN dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r. Dodatkowo ustalono szybką ścieżkę kontaktu pomiędzy Dyrektorami a Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w celu odbycia konsultacji lub udzielenia porady w związku z obecną sytuacją epidemiczną.

Ponadto na bieżąco przekazywano organom oraz osobom fizycznym prowadzącym placówki aktualne materiały, dotyczące funkcjonowania w trakcie epidemii, powyższe informacje umieszczano również na stronie internetowej powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej. Współpraca z mediami w 2020 r. polegała na przesłaniu lokalnym mediom (prasa, lokalny portal internetowy) informacji dotyczących oceny warunków sanitarno-higienicznych wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz działań podejmowanych przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu zapewnienia jego prawidłowego przebiegu.

Podsumowanie

1. Organy prowadzące placówki oświatowe dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w ramach posiadanych środków finansowych dokonują sukcesywnych remontów, w tym modernizacji, bieżących napraw i konserwacji pomieszczeń, ich wyposażenia, zakupu i wymiany zużytego wyposażenia.
2. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają podejmowane prace naprawczo - remontowe, realizowane także dzięki regularnym kontrolom organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nakazującym podjęcie działań naprawczych.

3. Z końcem grudnia 2020 r. upływały terminy wykonania nakazów decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile z lat ubiegłych dążących do poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów. Część nakazów prawomocnych decyzji zostało zrealizowanych.
4. Zgodnie z § 18 ust. 2a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 97 opinii (94 pozytywne, 3 negatywne) dotyczących zawieszenia zajęć w placówkach na czas oznaczony w przypadku, gdy w związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną może być zagrożone zdrowie uczniów, w tym:
 - 3 opinie dla żłobków,
 - 62 opinie dla przedszkoli (w tym 1 negatywna),
 - 22 opinie dla szkół podstawowych (w tym 1 negatywna),
 - 1 opinia dla liceum ogólnokształcącego,
 - 8 opinii dla zespołów szkół (w tym 1 negatywna),
 - 1 opinia dla zespołu placówek wychowawczych.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019r., poz.59 z późn. zm.).

W analizowanym 2020 r. zadania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obejmowały:

1. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska;
3. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczącej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, użyteczności publicznej, oświaty i wychowania, obiekty nauki, obiekty usługowe);
4. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
5. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach przeznaczonych do działalności leczniczej;
6. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach żłobków, zakładów kosmetycznych, fryzjerskich i odnowy biologicznej oraz innych lokali usługowych;
7. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
8. wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i realizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej;
9. udzielanie zainteresowanym (inwestorom, projektantom, itp.) wyjaśnień w zakresie obowiązujących przepisów i wymagań sanitarnohigienicznych;
10. współpraca z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji swoich zadań skupiano się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska dla ww. kierunków działania.

W 2020 roku wydano 11 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych pomieszczeń przeznaczonych m.in. na: obiekty produkcji i obrotu artykułami spożywczymi, zespół gabinetów lekarskich, sortowni owoców, tym:

- 2 opinie to opinie uzgodnione pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnione pomieszczenia przeznaczone na daną działalność spełniały w całości warunki higieniczne i zdrowotne wynikające z przepisów szczególnych;
- 6 opinii sanitarnych z zastrzeżeniami dotyczącymi pomieszczeń przeznaczonych na działalność z danego zakresu. Zastrzeżenia dotyczyły przede wszystkim wentylacji pomieszczeń sanitarnych, wentylacji pomieszczeń przeznaczonych na usługi, pracę bądź inne zastrzeżenia wynikające z rodzaju danej działalności;
- 3 opinie odmawiające uzgodnienia. W dokumentacji projektowej stwierdzono szereg nieprawidłowości oraz niespełnienie warunków wynikających z przepisów szczególnych, które dyskwalifikowały projektowane pomieszczenia na prowadzenie w nich danej działalności.

Uzgodniono 1 dokumentację projektową dotyczącą projektu budowlanego inwestycji: budowa węzła fermentacji mezofilowej przy oczyszczalni ścieków w Pile. Dokumentacja została uzgodniona pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, spełniała bowiem wymagania określone obowiązującymi przepisami. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał opinie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na budowę wiaty śmietnikowej nieopodal budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Pile.

Uczestniczono w 11 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 3 opinie sanitarne dotyczące kontroli obiektów budowlanych zgłoszonych do odbioru zgodnie z Prawem Budowlanym.

Ponadto w 2020 r. przeprowadzono 3 kontrole oraz wydano 3 opinie dotyczące spełnienia wymagań określonych w przepisach w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, przepisach o ochronie środowiska, przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i przepisach techniczno-budowlanych, zapewniających bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy szkół niepublicznych z uprawnieniami szkół publicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 2 decyzje stwierdzające spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych przez pomieszczenia dwóch lokali przeznaczonych na placówki dla dzieci - żłobki oraz 2 decyzje wnoszące sprzeciw co do zamiaru przystąpienia do planowanego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu. Decyzje wnoszące sprzeciw dotyczyły pomieszczeń przeznaczonych na dom mieszkalny oraz budynku małej gastronomii.

Jedna decyzja dotyczyła umorzenia w całości postępowania administracyjnego wszczętego w dniu 27 kwietnia 2020 roku, dotyczącego skargi mieszkańców budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Pile na uciążliwości zapachowe, związane z prowadzoną działalnością gastronomiczną w lokalu, zlokalizowanym w parterze tego budynku.

W 2020 roku wydano 34 postanowienia rozpatrujące w sposób milczący zawiadomienie o zakończeniu budowy. Wszystkie obiekty budowlane realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej. Uzgodnienia dokonywane były głównie przez rzeczoznawcę d/s sanitarnohigienicznych. Wszystkie obiekty posiadały decyzję o pozwoleniu na budowę wydaną przez stosowny urząd. Obiekty realizowane były zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych lub przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 z późn. zm.) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają się w formie opinii sanitarnej co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2020 roku wydano ogółem 74 opinie sanitarne w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym:

- 13 opinii stwierdza konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i podaje zakres raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko;
- 50 opinii proponuje odstąpić od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;
- 11 opinii dotyczyło uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2020 roku wydano 140 postanowień odnośnie uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji. Postanowienia wydane jako pozytywne, we wszystkich 140 rozpatrywanych przypadkach.

W roku 2020 analizie i ocenie poddano 19 wniosków dotyczących zaopiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 30 wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego danej gminy. Łączna liczba wydanych opinii wynosi 49.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.) wydano 30 opinii sanitarnych ustalających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla danej gminy. Wydane opinie nie posiadały zastrzeżeń, przedłożona dokumentacja uzgodniona została bez zastrzeżeń.

W roku 2020 wydano ogólnie 24 decyzje płatnicze, które w rozumieniu art. 104 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) należy traktować jako decyzję. Wydane decyzje płatnicze oraz rachunki dotyczyły opłat za wykonywane czynności w pionie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a mianowicie: za czynności związane z kontrolą obiektu/pomieszczeń w związku z dopuszczeniem go/ich do użytkowania – 11 rachunków wraz z decyzją płatniczą oraz 13 rachunków wraz z decyzją płatniczą za uzgodnienie projektu technologicznego/budowlanego.

Ponadto w 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał:

- 1 decyzję dotyczącą ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych m. Piły;
- 1 decyzję wyrażającą zgodę na lokalizację wyrzutni terenowej w Pile;
- 2 decyzje stwierdzające spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych przez pomieszczenia dwóch lokali przeznaczonych na placówki dla dzieci – żłobki;
- 2 decyzje wnoszące sprzeciw co do zamiaru przystąpienia do planowanego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu. Decyzje wnoszące sprzeciw dotyczyły pomieszczeń przeznaczonych na dom mieszkalny oraz budynku małej gastronomii. Jedna decyzja dotyczyła umorzenia w całości postępowania administracyjnego wszczętego w dniu 27 kwietnia 2020 roku, dotyczącego skargi mieszkańców budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Pile na uciążliwości zapachowe, związane z prowadzoną działalnością gastronomiczną w lokalu, zlokalizowanym w parterze tego budynku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile 2020 r. wydał 32 pisma dotyczące m.in. współpracy z urzędami miejskimi, gminnymi; współpracy z własnymi jednostkami Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej; współpracy z interesantami. Współpraca z urzędami miejskimi, gminnymi dotyczyła m.in. podtrzymania stanowiska wydanego/zajętego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W tabeli poniższej przedstawiono wyszczególnienie uzgodnionych w 2020 roku opinii, postanowień, decyzji oraz pism w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela 25. Liczba opinii, postanowień, decyzji i pism w latach 2019-2020

Wyszczególnienie		2019 r.	2020 r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych,		425	379
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	8	12
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	22	19
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	9	13
	odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	51	50
	kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	20	3
	dotyczące innych spraw	2	4
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	11	11
	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	19	30
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	173	140
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	0	0
	dotyczące innych spraw	0	0
	milcząco załatwienie sprawy	7	34
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	34	24
	decyzja odbiorowa	4	5
	dotyczące innych spraw	1	2
pisma	współpraca urzędy miejskie, gminne, starostwo, inne instytucje	40	13
	współpraca interesanci	9	14
	współpraca z innymi instytucjami	3	0
	współpraca z własnymi jednostkami PSSE, WSSE,	12	5

X. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile, wykonuje badania w ramach nadzoru sanitarnego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz w ramach działalności usługowej. Prowadzi działalność laboratoryjną zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania opisanego w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Wdrożony i ciągle doskonalony System Zarządzania gwarantuje spełnienie wymagań stawianych w normie systemowej oraz wymagań zawartych w dokumentach Polskiego Centrum Akredytacji. Wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium potwierdza uzyskany 24.06.2005r. Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 20 z dnia 01 czerwca 2020 r. Laboratorium w 2020 r. wzięło udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.
2. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody powierzchniowej (*Escherichia coli*, *enterokoki*).
3. Klub POLLAB –Sekcja Ochrony Środowiska – Program 1.1/POLLAB-BWP/20 - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (pH, mętność, barwa, azotyny, azotany, amoniak, chlorki, fluorki, siarczany, utlenialność).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2020 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).

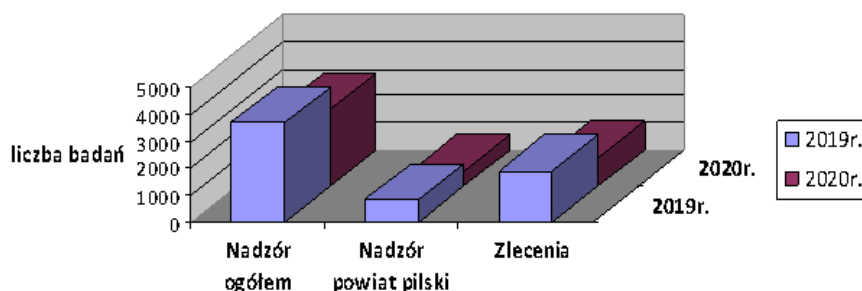
X.1. Laboratorium Badania Wody i Gleby

W ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze zadań realizowanych z zakresu zdrowia publicznego oraz w ramach działalności usługowej wykonywano badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z pływalni i z kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Badania próbek wody ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego wykonywano dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie, Wągrowcu

i Złotowie. Wykonano 3919 badań, co stanowi około 29,9 % spadek ogólnej ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. Obniżeniu uległa zarówno ilość badań nadzorowych – ok. 22,2 % spadek, jak i wykonanych na zlecenia – ok. 44,5% spadek. W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 2854 badania próbek wody, a na zlecenie 1065 badań. Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 26. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2019 i 2020

Rodzaj badania	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Pila, Chodzież, Czarnków, Międzychód, Wągrowiec, Złotów		dla PSSE Pila			
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Chemiczne	677	489	120	46	339	187
Fizyczne	1213	1035	289	239	472	330
Mikrobiologiczne	1778	1330	424	286	1108	548
Ogółem:	3668	2854	833	571	1919	1065

Wykres 13. Badań laboratoryjnych przeprowadzonych w latach 2019 - 2020

X.2. Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii

Wykonywano laboratoryjne badania sanitarno-epidemiologiczne, zgodnie z wymaganiami Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Badania wykonywane były w ramach nadzoru epidemiologicznego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną dla Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w Pile, Chodzieży, Czarnkowie, Międzychodzie i Złotowie. W ramach działalności usługowej prowadzono badania kału do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz badania skuteczności sterylizacji. Dodatkowo wykonywano badania skuteczności sterylizacji na potrzeby kontroli wewnętrznej Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Pile.

Zanotowano spadek ilości badań wykonywanych z nadzoru oraz na zlecenia w odniesieniu do roku ubiegłego. Ogółem wykonano 8655 badań, co stanowi 34,9 % spadek ilości badań. W ramach nadzoru wykonano 1242 badania w kierunku obecności pałeczek *Salmonella*, *Shigella* (53,2 % spadek), 245 badań skuteczności sterylizacji w ramach kontroli wewnętrznej (19,9%

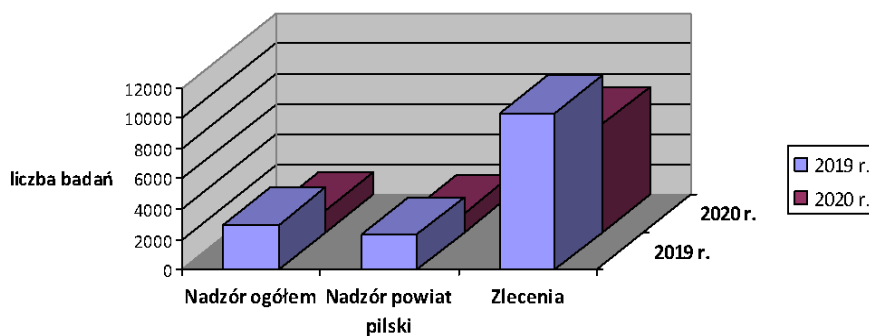
spadek) oraz 7168 badań na zlecenia (30,7% spadek).

Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów badań w porównaniu do roku ubiegłego przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 27. Badania laboratoryjne przeprowadzone w 2019 i 2020 roku

Rodzaj badań	Ilość badań wykonanych					
	W ramach nadzoru				Na zlecenia	
	dla PSSE: Piła, Chodzież, Czarnków, Międzychód, Złotów		dla PSSE w Pile			
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Badania w kierunku skuteczności sterylizacji	306*	245*	306*	245*	650	479
Badania w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella	2655	1242	2031	1023	9694	6689
Ogółem:	2961	1487	2337	1268	10344	7168

*badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w Oddziale Laboratoryjnym

Wykres 14. Badania laboratoryjne przeprowadzone w latach 2019 – 2020

XI. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Pile kieruje działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia do wszystkich mieszkańców powiatu pilskiego. Realizację przedsięwzięć oparto o wytyczne przekazane przez Główny Inspektorat Sanitarny, Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. W roku 2020 działania z zakresu profilaktyki nikotynowej, profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki chorób nowotworowych oraz promocji zdrowia zostały ograniczone w związku z wystąpieniem w kraju stanu epidemii.

XI.1. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu krajowym

W 2020 roku realizowano pięć programów edukacyjnych o zasięgu krajowym, inicjowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny: Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”, Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”.

XI.1.1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Podjęmowane działania kierowane są do ogółu społeczeństwa i mają na celu wzrost poziomu wiedzy na temat wirusa HIV i choroby AIDS, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz promowanie testowania w kierunku wirusa HIV w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych.

XI.1.1.1. Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2020”

Akcja ma na celu zwiększenie wiedzy młodzieży na temat HIV/AIDS, promowanie bezpiecznych zachowań w aspekcie zakażeń wirusem HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową, zachęcanie do przeprowadzenia badań profilaktycznych w kierunku wirusa HIV, kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i wyborów dotyczących własnego zdrowia i życia. W ramach akcji zorganizowano: 3 narady dotyczące organizacji działań profilaktycznych w szkołach ponadpodstawowych, 3 Punkty Porad Zdrowotnych, przeprowadzono 5 wykładów dla młodzieży z 3 szkół ponadpodstawowych oraz quiz edukacyjny na temat HIV/AIDS”. Podczas wykładów w formie prezentacji multimedialnej omówiono: aktualną sytuację epidemiologiczną zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS w Polsce i na świecie, mechanizm zakażenia, okienko

serologiczne, profilaktykę zakażeń oraz temat kampanii edukacyjnej promującej dialog międzypokoleniowy o zdrowiu „Mam czas rozmawiać”. Informację o akcji „Bezpieczne Walentynki 2020” przesłano do 15 szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego wraz z broszurą „Zakażenia przenoszone drogą płciową” i plakatem promującym kampanię „Mam czas rozmawiać”. Nawiązano współpracę z Państwową Uczelnią Stanisława Staszica w Pile. Studenci I roku kierunku pielęgniarstwa w Punktach Porad Zdrowotnych prowadzili poradnictwo z zakresu HIV/AIDS, promowali badania profilaktyczne w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych i przeprowadzali quiz edukacyjny dla młodzieży. Chętni uczestnicy odpowiadali na losowo wybrane pytanie. Przygotowane pytania dotyczyły problematyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS. Wszyscy uczestnicy nagradzani byli symbolicznym lizakiem w kształcie czerwonego serduszka.

Rysunek 5. Punkty Porad Zdrowotnych w Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile i w Centrum Kształcenia „Nauka” w Pile

Rysunek 6. Wykład w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile

Łącznie w działaniach informacyjno - edukacyjnych wzięło udział 598 uczniów szkół ponadpodstawowych i 9 studentów. Na stronie internetowej PSSE w Pile zamieszczono jedną informację. Dystrybucję materiałów edukacyjnych przeprowadzono w Punktach Porad Zdrowotnych. Ogółem rozdysponowano 39 zakładki do książki, 45 broszur i 15 materiałów okolicznościowych „Mój Walenty jest the best idzie ze mną zrobić test” (podkładka pod kubek, kartka walentynkowa).

XI.1.1.2. Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS

Celem kampanii jest zwiększenie świadomości o HIV/AIDS na świecie oraz upamiętnienie wszystkich osób, które odeszły z powodu AIDS. W 2020 r. dzień ten przypadł na 17 maja. Na stronie internetowej PSSE w Pile zamieszczono informację, która jest apelem do osób młodych, które często żyją w przeświadczeniu, że HIV ich nie dotyczy. Dzień ten jest też okazją do ukazania problemu dotyczącego osób zakażonych, które są dyskryminowane i wobec których łamane są prawa człowieka.

XI.1.1.3. Światowy Dzień AIDS - 01 grudnia 2020 r.

Celem tego dnia jest uwrażliwienie na problem zakażeń wirusem HIV oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi tą chorobą. Na stronie internetowej zamieszczono podstawowe informacje o HIV i AIDS wraz z informacją promującą wykonanie testu w kierunku wirusa HIV bezpłatnie, anonimowo i bez skierowania w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym w Poznaniu.

XI.1.1.4. Inne działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS

Współpracowano przy realizacji XVIII wojewódzkiego konkursu na plakat pt. „Nie daj szansy AIDS”. Celem konkursu było przygotowanie plakatu na temat profilaktyki HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową, który wskazuje na bezpieczne zachowania chroniące przed zakażeniami, zachęca do wykonania testu w kierunku HIV po każdej sytuacji ryzykownej, uświadamia, że wiedza jest istotnym elementem w profilaktyce zakażeń HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych. W 2020 r. konkurs ze względu na sytuację epidemiczną związaną z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 został zrealizowany z pominięciem etapu powiatowego. Regulamin konkursu „Nie daj szansy AIDS” przesłano do wszystkich 15 szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego i zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile. W etapie wojewódzkim uczennica z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile otrzymała wyróżnienie.

Kontynuowano kampanię edukacyjną Krajowego Centrum ds. AIDS pod hasłem „Mam czas rozmawiać”. Informację o kampanii przekazywano podczas akcji „Bezpieczne Walentynki 2020”. Adresatami kampanii są rodziny wielopokoleniowe, osoby w różnym wieku i z różnymi

doświadczeniami życiowymi, kampania ma inspirować do dialogu międzypokoleniowego, do rozmów o zdrowiu w tym również o chorobach przenoszonych drogą płciową.

XI.1.2. Program edukacyjny „Trzymaj Formę !”

Program adresowano do młodzieży szkół podstawowych (klasy V – VIII) i ich rodziców. Celem programu jest edukacja młodzieży szkolnej i ich rodzin w zakresie kształtowania nawyków zdrowotnych poprzez promocję aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W powiecie pilskim w roku szkolnym 2019/2020 do Programu przystąpiło 27 szkół podstawowych. Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w PSSE w Pile podczas, którego omówiono metodykę realizacji programu, w szkoleniu uczestniczyło 11 osób.

Rysunek 7. Szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu „Trzymaj Formę!” w PSSE w Pile (28.02.2020 r.)

Odbyło się 7 narad z koordynatorami podczas, których omówiono zasady realizacji programu. Podczas szkolenia i narad przekazano materiały edukacyjne otrzymane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Ogółem wydano do szkół: 19 poradników dla nauczycieli, 19 broszur ze scenariuszami zajęć, 1668 ulotek dla rodziców, 19 plakatów. Przekazano do szkół podstawowych powiatu pilskiego informację o realizacji ogólnopolskiego Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia, do konkursu przystąpiło 6 szkół. W związku z zawieszeniem zajęć edukacyjnych w szkołach z dniem 12.03.2020 r. z powodu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 realizacja konkursu i programu „Trzymaj Formę!” została zawieszona.

XI.1.3. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych. Jego celem jest opóźnianie i zapobieganie inicjacji tytoniowej oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. W roku szkolnym 2019/2020 program realizowano w 7 szkołach podstawowych powiatu pilskiego. Działaniami programowymi objęto 227 uczniów klas IV szkół podstawowych, 172 rodziców i 7 nauczycieli. W trakcie cyklu zajęć dzieci przeprowadzają wywiady z osobami

niepalącymi, liczą koszty jakie generuje palenie papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów. Program zawiera sześć scenariuszy zajęć do realizacji z uczniami oraz przewiduje organizację dwóch spotkań z rodzicami. Nie otrzymano do realizacji materiałów w wersji papierowej jak w latach wcześniejszych w związku z czym nie prowadzono dystrybucji. Materiały do programu udostępnione były przez Główny Inspektorat Sanitarny w wersji elektronicznej na stronie internetowej.

XI.1.4. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W pilotażowej edycji program u wzięło udział 8 placówek przedszkolnych. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Realizacja programu odbyła się w II półroczu roku przedszkolnego 2019/2020. Zorganizowano szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów, wzięło w nim udział 9 nauczycieli. Podczas szkolenia omówiono założenia programowe, scenariusz lekcji, zaprezentowano lekcję pokazową, film animowany dla dzieci oraz webinaria dla nauczycieli i rodziców. Wszyscy koordynatorzy otrzymali broszury dla dzieci pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne” oraz wykaz linków do pobrania pomocy dydaktycznych i filmów z webinariami. Działaniami edukacyjnymi objęto 157 dzieci i 90 rodziców.

Rysunek 8. Szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów programu w PSSE w Pile

XI.1.5. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

W realizacji VII edycji programu wzięło udział 6 szkół ponadpodstawowych: 2 szkoły zawodowe, 1 liceum i 3 technika. Działaniami edukacyjnymi objęto 593 uczniów. Głównym celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież szkół ponadpodstawowych. Zorganizowano szkolenie dla nowego koordynatora programu w Centrum Kształcenia „Nauka” w Pile. Podczas szkolenia omówiono cele, założenia i sposób realizacji treści programu według opracowanego konspektu. Zaprezentowano materiały edukacyjne do realizacji treści programowych.

Rysunek 9. Plakat informujący o programie „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Koordinator otrzymał „Pendive” z prezentacjami do wykorzystania podczas zajęć z młodzieżą szkolną. Regulamin IV edycji ogólnopolskiego konkursu „Szkoła wolna od używek” przesłano do wszystkich szkół ponadpodstawowych, które deklarowały realizację programu oraz do szkół, które nie uczestniczyły w realizacji programu. Regulamin wraz z załącznikami zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile. Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiczną związaną z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 konkurs został odwołany. Informację zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile.

XI.2. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu wojewódzkim

W 2020 roku realizowano trzy programy edukacyjne o zasięgu wojewódzkim: Program „Mamo, Tato – co Wy na to?”, Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” oraz Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”.

XI.2.1. Program „Mamo, Tato – co Wy na to?”

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 46 placówek przedszkolnych. Program kierowany jest do dzieci 5 - 6 letnich, ich rodziców i opiekunów. Celem ogólnym Programu jest zwrócenie uwagi rodziców i opiekunów dzieci 5 - 6 letnich na specyfikę ich rozwoju, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy. Pomocą do realizacji treści programowych są odblaski - puzzle i broszura dla dzieci oraz rodziców, która zawiera zagadnienia związane ze zdrowiem psychicznym, higieną jamy ustnej, żywieniem dzieci w wieku przedszkolnym, prawidłowym rozwojem mowy, szczepieniami ochronnymi i chorobami pasożytniczymi. Dla kadry pedagogicznej przygotowano prezentację multimedialną oraz list do dyrektorów i nauczycieli przedszkolnych zapraszający do udziału w Programie. Programem objęto 779 dzieci w wieku 5 - 6 lat oraz 953 rodziców.

Rysunek 10. Szkolenie dla przedszkolnych koordynatorów programu w PSSE w Pile

Zorganizowano szkolenie w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile dla przedszkolnych koordynatorów programu, wzięło w nim udział 16 nauczycieli. Podczas szkolenia omówiono metodykę realizacji programu, zaprezentowano i przekazano opracowane materiały edukacyjne. W czterech placówkach odbyły się indywidualne narady dla 4 nauczycieli oraz dwie w siedzibie PSSE w Pile dla 5 osób. Podczas narad przekazano informacje o programie oraz materiały dydaktyczne. Podczas wizytacji w placówkach przedszkolnych udzielano poradnictwa i instruowano o sposobie wykorzystania materiałów, takich form przeprowadzono z nauczycielami 21.

Wspólnie z Publicznym Przedszkolem nr 3 w Pile zorganizowano konkurs plastyczno-muzyczny pt. „Jestem zdrowy, wiem, co jem - więc idę do szkoły!”. W etapie plastycznym wzięło w nim udział 32 dzieci 5 - 6 letnich z 4 pilskich przedszkoli. Wszystkie dzieci otrzymały odbłaski i gry edukacyjne zakupione przez PSSE w Pile /„W lesie”, „W sadzie”, „W sklepie”, „W ogródku”/. Łącznie programem objęto 1778 osób.

Rysunek 11. Etap plastyczny konkursu „Jestem zdrowy, wiem co jem – więc idę do szkoły” w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile

XI.2.2. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu jest prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu profilaktyki pierwotnej raka szyjki macicy i innych skutków zakażeń HPV. Program skierowany jest głównie do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2019/2020 do realizacji programu przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu pilskiego. Sprawozdania z realizacji programu przesłały 2 szkoły. Edukacją objęto 138 uczniów i 2 nauczycieli. Szkolni koordynatorzy programu prowadzili tematyczne pokazy prezentacji multimedialnych, quizy, realizowano scenariusze zajęć zawarte w poradniku dla nauczyciela, rozdawano tematyczne ulotki.

XI.2.3. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowano w 16 przedszkolach i 6 oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Adresatami programu były dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodzice i opiekunowie. Celem programu jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. W ramach realizacji programu odbyły się 4 narady z 5 przedszkolnymi koordynatorami programu. Podczas narad omówiono założenia programowe, metodykę realizacji, materiały edukacyjne i sposób ich wykorzystania. W pozostałych placówkach koordynatorzy korzystali z ramowych założeń realizacji programu uzyskanych z poprzednich edycji programu. Przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych dla dzieci przedszkolnych. Jedno spotkanie odbyło się na terenie Miasteczka Ruchu Drogowego w Pile dla dzieci z Publicznego Przedszkola w Miasteczku Krajeńskim.

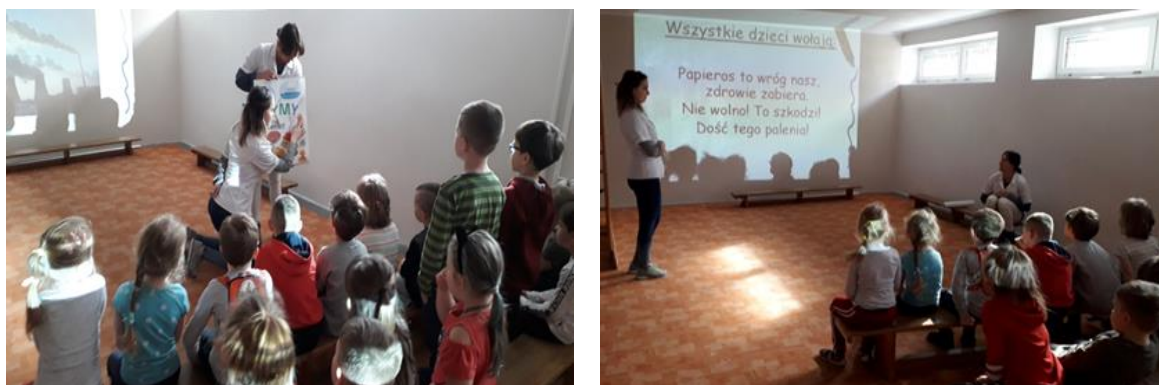

Rysunek 12. Zajęcia edukacyjne w Miasteczku Ruchu Drogowego w Pile

W Publicznym Przedszkolu nr 11 w Pile odbyły się zajęcia dla dwóch grup przedszkolnych. W Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile odbyły się zajęcia dla dzieci w wieku 4, 5 i 6 lat. Podczas tych spotkań dzieci obejrzały prezentację multimedialną, prowadzono

dyskusję tematyczną na temat różnych źródeł dymu i problemu palenia tytoniu przez najbliższych.

W Publicznym Przedszkolu nr 4 w Pile odbyły się 3 zajęcia edukacyjne, które przeprowadzono wspólnie ze studentami pielęgniarstwa Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile. Odbyła się prezentacja multimedialna, omówiono znaki zakazu palenia papierosów, podjęto dyskusję na temat problemu palenia papierosów w miejscach publicznych oraz przez najbliższych. Podczas zajęć wspólne śpiewano piosenkę o Dinku. Wszystkie dzieci otrzymały odbłask z wizerunkiem smoka Dinka. Łącznie działaniami programowymi objęto 741 dzieci przedszkolnych i 643 rodziców. Wszystkim przedszkolnym koordynatorom przekazano materiały do realizacji treści programowych. Łącznie rozdysponowano 40 plakatów, 265 odbłasków dla dzieci, 250 szt. kserokopii kart pracy (kolorowanka – smok Dinek, ramka z napisem „Proszę, nie pal przy mnie”, „Znajdź 10 różnic”, labirynt, kwiatki) dla dzieci oraz 480 ulotek dla rodziców (142 ulotki „Wiesz o tym?”, 98 ulotek „Wiedz o tym!”, 110 ulotek „Palenie uzależnia”, 20 ulotek „Pamiętaj!”, 110 ulotek „Nie zawsze wędzone trzyma dłużej”).

Rysunek 13. Zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 4 w Pile

XI.3. Realizacja interwencji nieprogramowych

XI.3.1. Profilaktyka chorób nowotworowych

Prowadzone działania miały na celu edukację i zaangażowanie szczególnie młodych ludzi w zadania promujące profilaktykę nowotworową. Grupę docelową działań stanowili uczniowie szkół ponadpodstawowych i nauczyciele. We wrześniu 2020 r. zorganizowano konkurs pod hasłem „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu plakatu reklamowego promującego wiedzę na temat chorób nowotworowych gruczołu piersiowego oraz zachęcającego do wykonania badań profilaktycznych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 12 prac z 6 szkół ponadpodstawowych. Komisja wyłoniła laureatów: I miejsce zajęła Wiktoria Popielska z Zespołu Szkół Budowlanych w Pile, II miejsce otrzymała Natalia Dudek z Zespół przy Teatralnej w Pile, a III miejsce zajęła Agata Martenka z Zespół Szkół Budowlanych w Pile.

I miejsce – Wiktoria Popielska

II miejsce – Natalia Dudek

III miejsce – Agata Martenka

Rysunek 14. Prace konkursowe „Pamiętaj o profilaktyce-chroń Siebie i Najbliższych”

Zaplanowano do realizacji na październik 2020 r. Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Pozyskano Honorowy Patronat nad obchodami Starosty Piłskiego i Prezydent Miasta Piły. Ze względu na sytuację epidemiczną związaną z pandemią wirusa SARS-CoV-2 obchody odwołano.

XI.3.2. Profilaktyka palenia tytoniu

Celem działań jest zwiększenie odsetka osób, które nigdy nie wypaliły żadnego papierosa oraz zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie) i edukacja w zakresie szkodliwości używania e–papierosów. Każdego roku w dniu 31 maja przypada Światowy Dzień bez Tytoniu. Z tej okazji przekazano drogą elektroniczną do 35 szkół podstawowych i 15 szkół ponadpodstawowych informacje dotyczące ochrony młodzieży przed manipulacjami branży tytoniowej oraz zapobiegania używaniu tytoniu i nikotyny. Informację o Światowym Dniu bez Tytoniu zamieszczona została także na stronie internetowej PSSE w Pile. Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Rozesłano regulamin konkursu do 34 szkół

podstawowych. Zadanie konkursowe polegało na samodzielnym napisaniu apelu do rówieśników pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie/” na temat szkodliwości używania e-papierosów. Na etap powiatowy nadesłano 3 prace z 3 szkół podstawowych. W etapie szkolnym uczestniczyło 20 uczniów. Komisja konkursowa przyznała I, II, i III miejsce. Laureatem I miejsca została uczennica ze Szkoły Podstawowej w Kruszewie. Pracę laureatki przesłano na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Uczniowie w etapie powiatowym otrzymali dyplomy oraz nagrody ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile.

XI.3.3. Akcja „Mały kleszcz - duży problem”

Celem akcji jest edukacja społeczeństwa w zakresie zagrożeń zdrowotnych wywołanych przez kleszcze oraz profilaktyka chorób odkleszczowych. Zorganizowano zajęcia edukacyjne w Regionalnym Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile dla grupy dzieci przedszkolnych podczas Akcji „Lato 2020”. Podczas zajęć omówiono cechy charakterystyczne kleszczy, zasady prawidłowego usuwania kleszcza z ciała człowieka oraz zasady ubioru do lasu. Podczas spotkania wykorzystano plansze dydaktyczne. Prowadzono dystrybucję materiałów do placówek letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, ogółem wydano: 255 ulotek „Mały kleszcz – duży problem”, 10 ulotek „Dbasz o swój ogród - zadbaj też o siebie!”, 12 plakatów „Kleszcze atakują. Bądź bezpieczny”. Zamieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Pile wersję elektroniczną ulotki „Mały kleszcz – duży problem” oraz wzory 6 plakatów nt. profilaktyki chorób odkleszczowych opracowanych przez WSSE w Poznaniu we współpracy z Wydziałem Grafiki i Komunikacji Wizualnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Przekazano materiały edukacyjne kampanii społecznej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pt. „By mały kleszcz nie stał się dużym problemem” do 12 redakcji lokalnych mediów.

XI.3.4. Akcja „Stop dopalaczom!”

Akcja informacyjno-edukacyjna kierowana jest do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem uczniów szkół ponadpodstawowych i starszych klas szkół podstawowych oraz ich rodziców. Zorganizowano 2 zajęcia edukacyjne dla uczniów Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Edukacją objęto 217 uczniów. Celem akcji jest zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych, kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych poprzez informowanie o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych i moralnych zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Podczas spotkań odbyła się prezentacja multimedialna na temat problematyki używania „nowych narkotyków” przez młodzież, a także projekcja filmu pt. „Narkotyki i dopalacze” opracowanego w ramach Projektu „Bezpieczna Szkoła w strefie Shengen”. Podczas Akcji „Lato 2020” przeprowadzono dystrybucję materiałów o charakterze

informacyjno - edukacyjnym (informacja „Dopalacze! Komunikat GIS dla rodziców i opiekunów) do 4 placówek wypoczynku letniego. Złożono ofertę przeprowadzenia szkoleń dla pracowników trzech zakładów pracy. Przekazano materiały edukacyjne nt. substancji psychoaktywnych i środków zastępczych (ulotki „Dopalacze to śmierć”, ulotki „Nowe narkotyki czy znasz prawdę o dopalaczach”) oraz materiały dotyczące profilaktyki palenia tytoniu. Odbiorcami działań była kadra kierownicza i inspektorzy bezpieczeństwa i higieny pracy - 6 osób.

XI.3.5. Inne działania z zakresu profilaktyki uzależnień

XI.3.5.1. Projekt „Bezpieczni w powiecie pilskim – od juniora do seniora” finansowany w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 - 2020”. Współpracowano z Wydziałem Funduszy Pomocowych i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Pile. Przygotowano propozycje działań profilaktycznych, które uwzględniały zagrożenia wynikające z używania przez młodzież „nowych narkotyków”. Propozycja uwzględniała Powiatową Olimpiadę Profilaktyczną „Uzależnieniom mówimy NIE” oraz konkurs na artykuł prasowy „O życiu i dopalaczach” . W drugim półroczu współpracowano w zakresie „Kampanii profilaktycznej na terenie powiatu pilskiego – Uzależnieni od zdrowia”. Prace dotyczyły konsultacji w zakresie opracowania ulotki dla młodzieży o substancjach psychoaktywnych. Nawiązano współpracę z Zespołem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Pile. Propozycję ulotki przesłano do Starostwa Powiatowego w Pile.

XI.3.5.2. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

Kontynuowano realizację kampanii społecznej „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”. Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Główną grupą docelową kampanii są kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy. Realizacja kampanii polegała na dystrybucji materiałów informacyjno - edukacyjnych do 3 zakładów pracy i rozdawnictwa ulotek podczas 3 zorganizowanych punktów porad zdrowotnych. Łącznie odbiorcami kampanii były 152 osoby, rozdysponowano 160 ulotek i 145 broszur dotyczących zdrowego stylu życia rodziny oraz 110 ulotek i 60 broszur poświęconych zdrowemu stylowi życia kobiety ciężarnej.

XI.3.6. Akcja „Zimowisko 2020” i akcja „Lato 2020”

Prowadzono działania edukacyjne podczas ferii zimowych w placówkach wypoczynku zimowego - akcja „Zimowisko 2020”. W trakcie ferii zimowych zorganizowano działania edukacyjne dla uczestników zimowisk w pilskich szkołach podstawowych oraz w Regionalnym Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile. Odbyło się 15 zajęć edukacyjnych i 2 pogadanki.

W zajęciach pt. „Zdrowe ferie” na temat zdrowego stylu życia i prawidłowego odżywiania uczestniczyły 32 osoby.

Rysunek 15. Zajęcia edukacyjne w Regionalnym Centrum Kultury w Pile

W zajęciach pt. „Zdrowe i bezpieczne ferie zimowe”, uczestniczyły 44 osoby, natomiast w zajęciach pt. „Bezpieczne ferie zimowe – profilaktyka grypy” wzięło udział 297 osób. Podczas zajęć dzieci oglądały prezentację multimedialną, wykonywały kolorowanki oraz rozwiązywały krzyżówkę. W pogadankach dotyczących profilaktyki grypy oraz higieny zimowych dni (dostosowania ubioru do warunków pogodowych, zachowania bezpieczeństwa podczas zimowych zabaw) uczestniczyło 57 dzieci. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 430 osób.

Rysunek 16. Zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej Nr 4 w Pile i Szkole Podstawowej Nr 3 w Pile

Przekazano 19 organizatorom wypoczynku zimowego materiały edukacyjne (ulotki, broszury) dotyczące profilaktyki grypy oraz zasad bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego. Podczas Akcji „Lato 2020” ze względu na sytuację epidemiczną w kraju ograniczono działania edukacyjne w obiektach w których przebywały dzieci i młodzież. Zorganizowano 1 spotkanie edukacyjne nt. bezpieczeństwa podczas wakacji w Regionalnym Centrum Kultury „Fabryka Emocji” w Pile dla 25 dzieci. Przekazano materiały edukacyjne takie jak: ulotki, plakaty, informacje do 6 placówek wypoczynku letniego /materiały dotyczyły: ochrony przed upałami, profilaktyki chorób skóry i chorób odkleszczowych, profilaktyki palenia tytoniu i zażywania substancji psychoaktywnych. Zamieszczono tematyczne materiały edukacyjne na

stronie internetowej PSSE w Pile. Upowszechniono informację o konkursie Głównego Inspektoratu Sanitarnego na temat promowania aktywności fizycznej podczas wakacji z rodziną, poprzez zamieszczenie na Facebooku i stronie internetowej PSSE w Pile. Przekazano do 12 redakcji lokalnych mediów materiały kampanii społecznej „Bezpieczne wakacje – przepis GIS” w celu rozpropagowania wśród mieszkańców powiatu pilskiego. Materiały dotyczyły profilaktyki chorób odkleszczowych, zakażeń bąblowicą, oparzeń barszczem Sosnowskiego, bezpiecznego zachowania podczas upałów i burzy oraz zasad bezpiecznego grzybobrania.

XI.3.7. Profilaktyka chorób zakaźnych

Prowadzono edukację społeczeństwa poprzez informację i kształtowanie zachowań, ograniczających liczbę zachorowań na choroby zakaźne. Działania edukacyjne dotyczyły profilaktyki grypy, promocji szczepień ochronnych oraz informacji w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2 i choroby Covid-19.

Przeprowadzono z zakresu profilaktyki grypy 4 spotkania edukacyjne i dwie pogadanki (2 spotkania z uczniami Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile, 2 spotkania z uczniami Szkoły Podstawowej nr 2 w Pile, 2 pogadanki podczas zimowiska). Ogółem w działaniach edukacyjnych wzięło udział 312 osób. Podczas zajęć omówiono najczęstsze infekcje dróg oddechowych w okresie zimowym oraz działania zaradcze takie jak stosowanie zasad higieny w tym higieny rąk, która jest ważnym elementem strategii w walce z drobnoustrojami. Prowadzono dystrybucję materiałów dotyczących profilaktyki grypy i leczenia antybiotykami do placówek oświatowych podczas akcji „Zimowisko 2020”. Przekazano do 30 przedszkoli, 35 szkół podstawowych i 15 szkół ponadpodstawowych scenariusze zajęć z dziećmi i młodzieżą na temat szczepień ochronnych. Scenariusze powstały w wyniku konkursu „Zaszczep się wiedzą”, który był organizowany w 2019 roku przez Główny Inspektorat Sanitarny. Zachęcano do szczepień przeciwko grypie, jako skuteczniejszej metodzie profilaktyki. Przekazano materiały informacyjno – edukacyjne przygotowane przez Główny Inspektorat Sanitarny i Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny do: Szkoły Policji w Pile, 30 przedszkoli 35 szkół podstawowych i 15 szkół ponadpodstawowych.

W związku z pandemią Covid-19 przekazano materiały informacyjne na temat ochrony przed zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 do 35 szkół podstawowych, 26 przedszkoli, 15 szkół ponadpodstawowych i lokalnych samorządów. Materiały zawierały informacje jak zapobiegać zakażeniu wirusem SARS-CoV-2. Informacje zamieszczano także na Facebooku i stronie internetowej PSSE w Pile. Przeprowadzono dwa spotkania edukacyjne z młodzieżą z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Omówiono zasady higieny chroniące przed zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, w spotkaniach uczestniczyło 217 osób.

XI.3.8. Światowy Dzień Zdrowia

Informację o Światowym Dniu Zdrowia 2020 zamieszczono na stronie internetowej PSSE w Pile. Odwołano zaplanowaną do realizacji XXI Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia ze względu na stan epidemii w kraju.

XI.4. Inne przedsięwzięcia

Przeprowadzono 27 wizytacji wraz z oceną realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

Tabela 28. Wizytacje przeprowadzone w roku 2019 i 2020

	Rok 2019	Rok 2020
Liczba wizytacji	84	27
Ocena realizacji programu „Czyste powietrze wokół nas ”	23	4
Ocena realizacji programu „Bieg po zdrowie”	12	1
Ocena realizacji programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne”	-	4
Ocena działań dotyczących profilaktyki palenia tytoniu w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.	4	-
Ocena realizacji programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”	20	10
Ocena realizacji programu „Moje dziecko idzie do szkoły”	4	-
Ocena realizacji działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS	2	1
Ocena realizacji programu „Trzymaj Formę!”	16	7
Ocena realizacji programu „Ars, czyli jak dbać o miłość?”	4	-

Pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia realizowali zadania nałożone na PSSE w Pile w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 /wywiady epidemiczne, informacja społeczeństwa na temat zasad odbywania kwarantanny i izolacji, praca w systemie EWP, praca w systemie SEPIS/. Współuczestniczyli w czynnościach kontrolnych prowadzonych przez inne komórki PSSE w Pile.

XI.5. Współpraca PSSE w Pile z mediami :

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach. Opracowywano sprawozdania miesięczne z kontaktów z lokalnymi mediami. Ukazało się 19 artykułów prasowych. Udzielono 36 wywiadów w TV oraz 22 wywiady dla radia. Przekazano do lokalnych mediów 8 pakietów informacyjnych. Zamieszczono 118 informacji na stronach internetowych regionalnych portali informacyjnych. Na stronie PSSE w Pile zamieszczano informacje dotyczące bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Pile. Tematyka informacji :

- Dekalog bezpiecznego zachowania podczas epidemii koronawirusa.
- Bezpieczne zachowania – zakrywanie ust i nosa.
- Jak prawidłowo nałożyć i zdjąć maseczkę i rękawiczki.

- Prawidłowe usuwanie środków ochrony osobistej w przestrzeni publicznej.
- Informacje na temat koronawirusa SARS-CoV-2 – komunikaty Głównego Inspektoratu Sanitarnego, mapy zakażeń, tematyczne plakaty, zalecenia, aktualności.
- Informacje Głównego Inspektora Sanitarnego dla osób powracających z Włoch.
- Koronawirus a bezpieczne zakupy.
- Informacje dotyczące uczniów pilskich szkół powracających z Włoch.
- Opinia NIZP-PZH i wytyczne dotyczące koniecznego zakresu mycia i dezynfekcji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej w obiektach użyteczności publicznej w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19 w obiektach użyteczności publicznej.
- Opinia NIZP-PZH dotycząca dezynfekcji /dekontaminacji ambulansów do przewozu chorych oraz działań ograniczających ryzyko szerzenia się infekcji SARS-CoV-2.
- Wytyczne NIZP-PZH w sprawie korzystania z pływalni, saun i podobnych obiektów rekreacji podczas pandemii wywołanej przez SARS-CoV-2.
- Zasady postępowania z osobami podejrzanymi o zakażenie nowym koronawirusem.
- Zalecenia dla podmiotów leczniczych.
- Wytyczne MRiRW i GIS dla producentów rolnych zatrudniających cudzoziemców przy pracach sezonowych w związku z rozprzestrzenianiem się SARS-CoV-2.
- Wytyczne dla obiektów handlowych, hoteli, pensjonatów, gabinetów fizjoterapeutycznych, bibliotek, muzeów, galerii sztuki oraz innych instytucji kultury w związku z epidemią COVID-19.
- Wytyczne dotyczące organizacji imprez (w tym wesel i przyjęć) i spotkań okolicznościowych w trakcie epidemii SARS-CoV-2 w Polsce.
- Wytyczne MZ i GIS dotyczące zasad bezpieczeństwa podczas wyborów prezydenckich.
- Informacja WPWIS dotycząca Domów Pomocy Społecznej, Zakładów Opiekuńczo Leczniczych, Hospicjów w związku z epidemią COVID-19.
- Wytyczne GIS i MEN dla placówek oświatowych w związku z epidemią COVID-19.
- Wytyczne GIS, MZ, MEN dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Bezpieczeństwo uczniów w środkach transportu zbiorowego – wspólny list szefów MEN i GIS
- Koronawirus. Pierwszy przypadek zakażenia w rejonie.
- Informacje na temat ilości zachorowań na COVID-19 na terenie powiatu pilskiego.
- Informacje na temat mobilnego punktu Walk – Thru w Pile. Darmowe testy na koronawirusa.
- Naruszenie kwarantanny będzie surowo karane. Coraz więcej zakażeń.
- Sanepid nie wydaje zaświadczeń do ZUS. Zmiany w odbywaniu kwarantanny.
- Coraz więcej ofiar śmiertelnych. Terytorialsi w szpitalach.

- Rekomendacja GIS w sprawie szczepień przeciwko grypie.
- Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2020”.
- Światowy Dzień AIDS 2020.
- Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS.
- Regulamin konkursu „Nie daj szansy AIDS”.
- Światowy Dzień Zdrowia 2020.
- Światowy Dzień bez Tytoniu 2020.
- Bezpieczne ferie zimowe – materiały informacyjne.
- Profilaktyka grypy – materiały informacyjne.
- „Zaszczep się wiedzą” scenariusze zajęć na temat szczepień ochronnych dla przedszkoli, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.
- Zmiany w rejestrze produktów objętych obowiązkiem powiadamiania.
- Bezpieczne wakacje. Informacje dotyczące bezpiecznego wypoczynku dzieci.
- Kampania społeczna pod nazwą „Bezpieczne wakacje – przepis GIS” /dot. profilaktyki chorób odkleszczowych, zachorowań na bąblowicę, oparzeń barszczem Sosnowskiego, bezpiecznego grzybobrania, niebezpieczeństw podczas burzy/.
- Zasady bezpieczeństwa podczas upałów. Promienie słoneczne bywają niebezpieczne.
- Mały kleszcz – duży problem!
- Konkurs GIS „Aktywne wakacje”.
- Sezon letni - kąpieliska.
- Ocena warunków higieniczno – sanitarnych zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego w 2020r.
- Przedsięwzięcia edukacji zdrowotnej rekomendowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile na rok szkolny 2020/2021 dla przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
- Ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli „Skąd się biorą produkty ekologiczne/”
- Realizacja „Programu „Mamo, Tato co Wy na to?”
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”.
- Regulamin IV edycji ogólnopolskiego konkursu „Szkoła wolna od używek”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”.
- Informacja o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w powiecie pilskim w 2019r.
- Pilska woda zdatna do picia.

ZAKOŃCZENIE

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile kontynuował wykonywanie zadań związanych ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Realizację ustawowych obowiązków Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu pilskiego wynikających w szczególności z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 59 z późn. zm.) zapewniała Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (PSSE) w Pile (nadzorowo - laboratoryjna).

Laboratorium PSSE w Pile od 2005 roku posiada Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji. Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 20 z dnia 01 czerwca 2020r. Laboratorium w 2020 r. wzięło udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.
2. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody powierzchniowej (*Escherichia coli*, enterokoki).
3. Klub POLLAB –Seksja Ochrony Środowiska – Program 1.1/POLLAB-BWP/20 - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (pH, mętność, barwa, azotyny, azotany, amoniak, chlorki, fluorki, siarczany, utlenialność).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2020 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).

W okresie od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Nadzorowano przestrzeganie ograniczeń i zakazów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. 2020 r. poz. 491).

W 2020 roku działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej zdominowane były sytuacją epidemiczną w Polsce, w tym w powiecie pilskim. W związku z pojawieniem się nowych

zagrożeń dla zdrowia publicznego związanych z wystąpieniem i transmisją zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz ogłoszeniem pandemii COVID-19, podejmowano działania zapobiegawcze związane z ograniczeniem ryzyka zakażeń oraz rozprzestrzeniania się nowych zakażeń.

Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiczna tych zakażeń na świecie i w Polsce wymagała od służb sanitarnych podejmowania i prowadzenia intensywnych działań w obszarze zdrowia publicznego. W odpowiedzi na pandemię COVID-19, wdrażano nowe procedury, wytyczne i zalecenia dotyczące działań zapobiegawczych i ograniczających ryzyko zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz strategii nadzoru nad zachorowaniami. Realizowano obowiązki wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zaangażowani byli w działania przeciwepidemiczne.

Inicjowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. W roku 2020 działania z zakresu profilaktyki nikotynowej, profilaktyki zażywania substancji psychoaktywnych, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki chorób nowotworowych oraz promocji zdrowia zostały ograniczone w związku z wystąpieniem w kraju stanu epidemii.

W przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych, w tym zagrożeń epidemicznych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej działa system powiadamiania alarmowego, a w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach RASFF. W 2020 roku:

- przeprowadzono 13427 kontroli sanitarnych (w tym kontrole, wizytacje, wywiady),
- pobrano do badań 2051 próbek,
- w ramach nadzoru sanitarnego i na zlecenie wykonano ogółem 12881 badań w tym: 12819 badań laboratoryjnych oraz 62 badania wykonane przez sekcję higieny dzieci i młodzieży.

Ogółem wydano:

- 6303 decyzji administracyjnych, w tym:
 - * 6159 merytorycznych,
 - * 144 płatniczych,
- 204 postanowień,
- 2 tytuły wykonawcze
- przeprowadzono 10803 wywiadów epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem chorób zakaźnych oraz 18 postępowań w związku ze zgłoszeniem chorób zawodowych.

Nałożono 48 mandaty karne na kwotę 8950,- zł. oraz 5 kar pieniężnych na kwotę 24500,-zł.

Reasumując, stan sanitarny powiatu pilskiego przedstawia się:

1. Czynnikiem wpływającym na stan sanitarny i sytuację epidemiczną powiatu pilskiego było, m.in. wystąpienie /ogłoszenie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.
2. Efektem wydania przez Ministra Zdrowia w dniu 13 marca 2020 r. rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego oraz w dniu 20 marca 2020 r. rozporządzenia w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii nastąpiła zmiana zakresu obowiązków i priorytetów w bieżącej działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w związku z czym zrezygnowano z bieżącej działalności kontrolnej mając na uwadze ograniczenie transmisji wirusa SARS-CoV-2. Efektem tej sytuacji jest zmniejszenie liczby wykonanych kontroli bieżącego stanu sanitarnego obiektów w 2020 r.
3. Nastąpił *znaczny wzrost* ogólnej liczby zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne, co miało zasadniczy związek z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19.
4. Zarejestrowano *wzrost* liczby zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych.
5. W roku 2020 podobnie jak w roku poprzednim zarejestrowano 2 niepożądane odczyny poszczepienne o charakterze łagodnym (po szczepionkach Infanrix HEXA i BEXERO).
6. Procent realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, podobnie jak w roku poprzednim, kształtował się na poziomie około 99 %.
7. Do PSSE w Pile w 2020 r. żaden z podmiotów leczniczych nie zgłosił dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych (2019 r. – zgłoszono 15 dzieci). Wobec powyższego w rejestrze prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Pile znajduje się, analogicznie jak w roku 2019 ogółem 45 dzieci zamieszkałych na terenie powiatu pilskiego, których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 56 osób, uchylają się od obowiązkowych szczepień ochronnych.
4. Stwierdza się nieznaczne polepszenie stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych w stosunku do roku 2019.
5. Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej na terenie powiatu pilskiego zaopatrywani są głównie przez podmioty do tego celu powołane, a dostarczana woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
6. Stan sanitarno-techniczny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, jednak w rok sprawozdawczy z uwagi na sytuację epidemiczną kraju był specyficzny, ilość kontroli była mniejsza niż w latach poprzednich, często były to kontrole tematyczne związane z rozprzestrzeniającą się epidemią COVID-19.

7. Liczba zakładów, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) zmalała z 83 zakładów w roku 2019 do 79 zakładów w 2020 roku, liczba pracowników pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe w porównaniu do roku ubiegłego utrzymuje się na tym samym poziomie. Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą głównie przekroczeń poziomu hałasu.
8. Rodzaj jak i wielkość narażenia na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze w ciągu ostatnich lat nie uległa zmianie.
9. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia, jak również w podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych i wprowadzanych do obrotu chemikaliów.
10. Liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej utrzymuje się również na tym samym poziomie.
11. W ramach nadzoru nad nielegalnym handlem środkami zastępczymi nie odnotowano przypadku handlu w sklepie stacjonarnym. W obszarze przestrzegania prawa dotyczącego środków zastępczych prowadzona jest stała współpraca z organami ścigania i Służbami Celno-Skarbowymi.
12. Organy prowadzące placówki oświatowe dbając o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w ramach posiadanych środków finansowych dokonują sukcesywnych remontów, w tym modernizacji, bieżących napraw i konserwacji pomieszczeń, ich wyposażenia, zakupu i wymiany zużytego wyposażenia.
13. Zgodnie z § 18 ust. 2 a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 97 opinii (94 pozytywne, 3 negatywne) dotyczących zawieszenia zajęć w placówkach na czas oznaczony w przypadku, gdy w związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną może być zagrożone zdrowie uczniów, w tym:
 - 3 opinie dla żłobków,
 - 62 opinie dla przedszkoli (w tym 1 negatywna),
 - 22 opinie dla szkół podstawowych (w tym 1 negatywna),
 - 1 opinia dla liceum ogólnokształcącego,
 - 8 opinii dla zespołów szkół (w tym 1 negatywna),
 - 1 opinia dla zespołu placówek wychowawczy.

14. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach. Opracowywano sprawozdania miesięczne z kontaktów z lokalnymi mediami. Ukazało się 19 artykułów prasowych. Udzielono 36 wywiadów w TV oraz 22 wywiady dla radia. Przekazano do lokalnych mediów 8 pakietów informacyjnych. Zamieszczono 118 informacji na stronach internetowych regionalnych portali informacyjnych. Na stronie PSSE w Pile zamieszczano informacje dotyczące bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Pile

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemicznej.
2. Kontynuowanie działań w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 oraz zwalczania skutków epidemii COVID-19.
3. Wzmożenie nadzoru nad:
 - wykonawstwem szczepień ochronnych i oceny wpływu ich prowadzenia na sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych, zwłaszcza wieku dziecięcego, jak również w zakresie osób uchylających się od obowiązkowych szczepień;
 - jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty produkujące wodę dla mniejszych grup ludności, co pozwoli na szybkie wykrycie zanieczyszczeń wody i podjęcie natychmiastowych działań naprawczych;
 - obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych;
 - znakowaniem środków spożywczych. Nadal główną przyczyną kwestionowania badanych próbek pozostaje znakowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami;
 - nadzoru nad jakością mikrobiologiczną i chemiczną środków spożywczych, przedmiotów użytku, produktów kosmetycznych, realizowanego zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2021;
 - wzmożeniem nadzoru nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
 - wzmożeniem nadzoru nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych;
 - obiektami żywnościowo-żywnieniowymi, w których może dochodzić do powstania sytuacji kryzysowych w związku z niezachowaniem bezpieczeństwa żywności;

- wzmożonego nadzoru nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych;
 - wzmożonego nadzoru nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych;
 - warunkami pracy w zakładach produkcyjnych, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych (najwyższych dopuszczalnych stężeń oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia);
 - obiektami użyteczności publicznej.
4. Kontynuowanie realizowanych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:
- kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji,
 - udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów,
 - uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
5. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.